

Zdigitalizowano w ramach projektu „OCHRONA I KONSERWACJA CIESZYŃSKIEGO DZIEDZICTWA PIŚMIENNICZEGO”

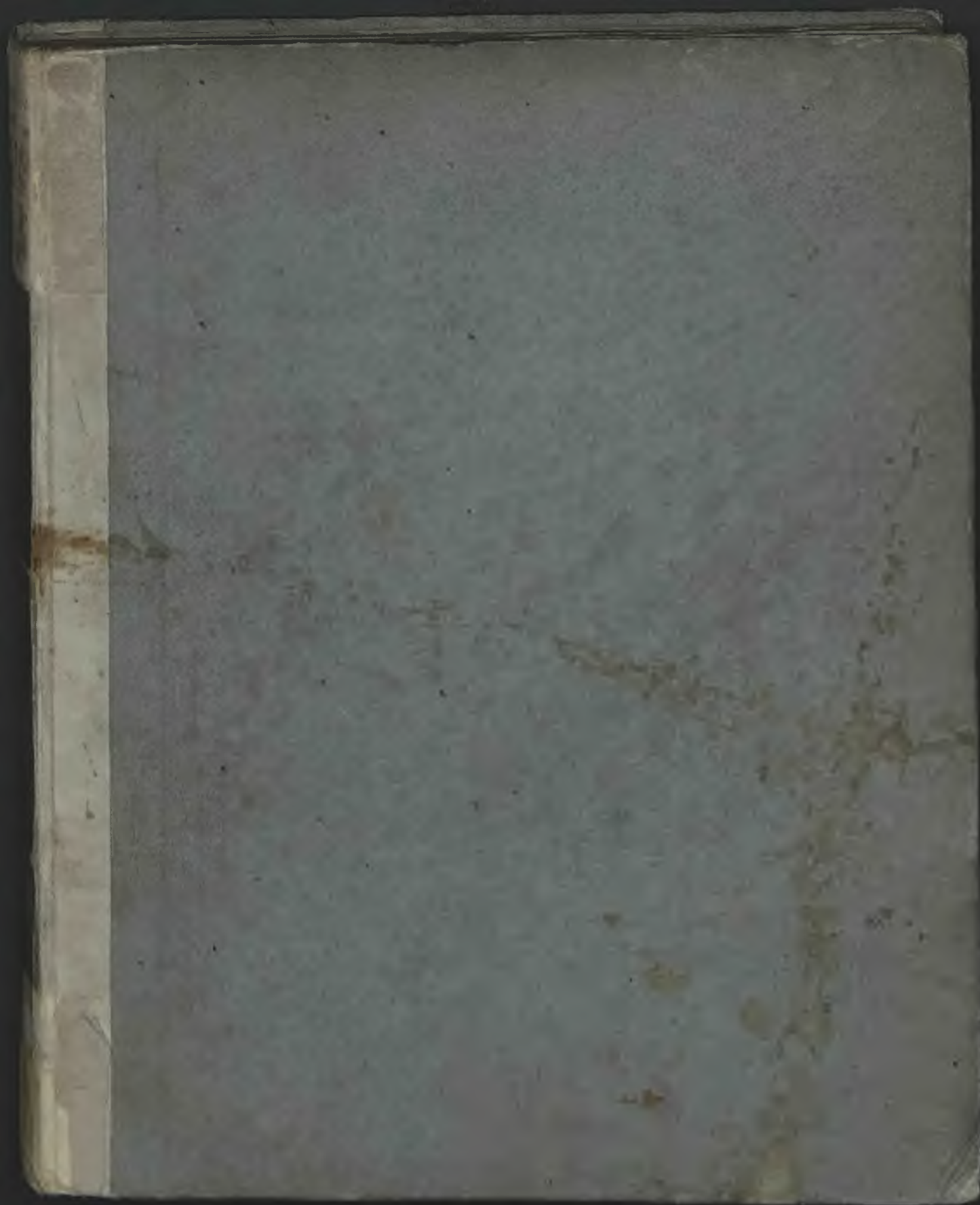

2007-2010

Wsparcie udzielone przez
Islandię, Liechtenstein oraz Norwegię
poprzez dofinansowanie
ze środków Mechanizmu Finansowego
Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Zrealizowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

K-89

22.3.

IV
Gebrüder Kunis Schrift zur dem
regulierten Stein Pablanwerkzeuge
Gesellschaft zu Linz.

C. R. Bibliotheca Scherschnickiana
Teschinii

Problema ex Historia Slavica

Utrum Wilzi, Serbi, aut Sorabi, Slauonice
dicti Sobi ab Aebi, et regionibus Germanie pro=
fecti sint in Croatiam, et Dalmatiam an ex Illy=
rico venerint in Germaniam ?

resolutum

a

Leopoldo Joanne Scherzhnisch

Sor. Geou

Ho Dni 1772

Ingressus.

Non me falli putem, si quaestioni huius Laonici Chalcocondy=
=le dubium ansum praebruisse credam. Scriptor hic, cum Sarmatas
et Illyrios eodem uti sermone observant, dubitare coepit, utrum
hi populi ex Illyrico in Sarmatiam, an contra sint profecti? Sar-
=matarum, inquit, lingua similis est Illyriorum, Ionium ad Ve=
=netos usque accolentium. Utri autem horum vetustatis preroga=
=tiva gaudeant, et utri alterorum regionem teneant, an videli=
=et Illyrii in istam Europae partem recedentes Poloniam et Sarmatiam
involuerint; aut an Sarmatae ad haec Istri lora aduenientes
Thysiam, et Triballorum, Illyriorumque regionem, qua versus
Ionium patet usque ad Venetos inhabitaverint; neque quemquam
audiri veterum commemorantem, nec ipse possum ex quam ve=
=rissime explicare. Ad si Chalcocondylas, Porphyrogenetam,
Iordanem, aliosque ^{item} scriptores, qui forte interiderunt; ad manum
habuisset, credo illum minime hac de re fuisse dubitaturum.
Quae cum scriptores rerum Slavicarum legerent, ea de his popu=
=lis conscripserunt, quae sibi visa sunt quam verisimillima: atque
alii quidem eos e Sarmatia in Germaniam, indeque in Illyricum, alii
a ponto euxino, paludeque meotide in Illyricum, ex Illyrico in
Germaniam et Sarmatiam deducebant, alii denique reperti sunt,
qui Slavos in Dalmatia avroxidoras esse dicerent, aliundeque nega=
=rent advenisse. Quapropter cum ex hac authorum dispersione
nihil certi posset statui, multumque eruditum, ad plenius Sla=
=vorum cognoscendas migrationes, ea non ignorare interequet, Se=
=renissimus Princeps Jablonovius Mierenas avi nostri

longe maximus; pro suo in literas, atq; in Historiam praecipue Slavi-
cam amore, orbi literario praefens problema proposuit. Cujus ego Se-
renissimi Principis votis dum fieri satis vehementer cupio, ipse
meam qualem qualem ut adferrem opellam, induxi animum; quan-
tum etsi fortasse minus probari contingeret, magni mihi tamen istud
erit instar pramii Tanti Principis Voluntati obsequi voluisse.
His itaq; premunitus, lectus opus adgredior, atq; Serbo e regi-
onibus Germania in Illyricum migrasse, scriptorum istud testi-
monio jam jam firmaturus.

ante Slavonum e Sarmatia migrationem Lusitaniam, et Hispaniam
Hermundurorum incoluisse e Romanis scriptoribus cognoscimus; Tacitus
Ca. ad Albin oriri in Hermunduris, Strabo illos trans Albin red
minus recte collocat, (Cb.) Vellejus vero (Cc.) Sennones et Hermundurorum
Albin interfluere, eorum Romanum exercitum dicit perductum; quod
etiam in Ca. usq. fuisse portectos ex Tacito (Cd.) colligitur,
superatos deinde bello a Vandalis, atq. in ulteriora Septentrionem
versus rejectos e Dionis Casii (Ce.) verbis concludere licet, qui Al-
bin non jam in Hermunduris, sed in Vandalicis montibus oriri
scribit. Iornandis quoq. testimonio confirmatur. Quo tempore, in-
quit (Cf.) de Vandalis, erant in eo loco manentes ubi Gepidae sedet,
iuxta flumina Manbia, Miliare, Gilfil, et Grisia, qui amnes
supradictos excedit. Erant namq. illis tunc ab oriente Gothi,
ab occidente Charomanni, a septentrione Hermunduri, a meridie
Hister, qui et Danubius dicitur. Quos deinde a Gebencho Go-
thorum rege caesos sedes suas reliquisse, et in Pannoniam, potes-
tate a Constantino Imperatore facta concessisse eodem capi-
te narrat. Atq. Gothi quidem in locum Vandalorum, tum in
horum Gepidarum, ut ex Iornande constat, successerant, eorum loci
ad abitum Albia permanserant, quo mortuo jugum exaspere
hunnicum, atq. Daciam occupaverunt. Hermundurorum
quoq. nomen non amplius eo tempore (seculo V.) audiebatur,
quos credo cum Charomannis, et aliis Suevicis populis, qui seu
ab Theodorico invitati, seu fluvio siti infectis, aut quocunque
denum de causa sedes mutare sunt coacti, propius Italiam
movisse. His denum Slavi successerunt; sed Soraborum nomen,
Ca. de Moribus Germ. cap. 47. (Cb.) in Geograph. lib. VII. (Cc.) in Hist. Rom. lib. II
(Cd.) lib. XIII. 57. (Ce.) lib. 57. (Cf.) in Hist. Getica cap. 22.

uti et reliquorum Germaniam inhabitantium Slavicorum gentium prop-
terius prolatum est. Soraborum primus meminisse Ezechardus; in q
Helmoldus Helvidos, Leubuzos, Wilinos, Stoderanos, ut de aliis faciam. Et p
prodidit; alii alios populos probulere. ut vero ad Sorabos, quos qua
alii Serbos, Sobos, et Serblios appellant, redeamus, credunt Viri qui
= que doctissimi illos esse eodem cum Serbis Plinii, et Ptolomei, Ser
cum enim alie Slavice nationes nomina, que olim in Asia aut = ne
europae Sarmatia habebant, retinuerint, Serbos nomen quoque suum una
a ponto euxino in has oras addulisse; maxime quod cum Serbos par
Ptolomeus (2.) inter Ceravios montes, et Rha flumen colloret, Pro- thi
= prius populos Sarmatiam asiaticam incolentes enumerans, nullam refe
eorum facit amplius mentionem; quare verisimile avertit esse Serbos dft
ad Humorum ex ulteriore Rha motus, prioribus desertis sedibus et
in Sarmatiam europaeam immigrasse. Et longe ante in Europa = vo
Serbos habitasse ex Plinio (h.) colligo: a Cimero, inquit, accolunt Mae q
= ria, Vali, Serbi, Arochi, Zingi, Pfefii, dein Tanaim amnem gemino pr
ore influentem colunt Sarmatae. Preterea: non omnes cum Hunnis = nu
abire ex Porphyrogeneta conjici; qui Serborum Rusis Subjectorum me- ne
= minit: Ineunte, inquit (2.), Novembri mense, quamprimum eorum Prin- qu
= cipes cum universa Rusorum gente egrediuntur Ciaso, (Kioria) lo
et in oppida proficiscuntur, que Gyra appellantur, aut in Slavinie Sas
= loca Berbianorum, Drugubitarum, Crubitzanum, Serriorum, re = co
= liquorumq, Solavorum, qui Rusis tributarii sunt. Tu
[Jam vero a Ser
multis quaeritur: utrum Serbi, aut Sorabi ab Albi et regionibus Ger- her
= manie profecti sint in Croatiam, et Dalmatiam, an ex Illyris ab
venerint in Germaniam? In diversa hic abire dicebam Etudi- ab
= cos, alios hanc, alios illam, ut quoque sibi videbatur verisimilior, ce
= (2.) Lib. I. cap. IX. (h.) Hist. Nat. Lib. VI. cap. 7. (2.) de Edm. Imp. cap. 9. en
cap.

7
inpropugnabilibus fortibus; nos, quod recipimus, Serbos & Sarmatiam
in Germaniam atq; inde in Illyricum fuisse profectos sumus demonstraturi.
Et primum quidem ego indubitatum esse Germaniam prius ab Sclavis,
quam Dalmatiam et Illyricum occupatam, Iornandes enim, qui opus
suum Iustiniano Imperatore anno a nato Christo 530. conannavit
scribit Slavos sua etate (Ch.) ad sinistrum latus, quod in aquilo-
nem vergit, dacianum alpium, atq; ad fontes Vistulae habitasse,
unde patet diu ante annum quo Iornandes scripserat, Slavos in
parte hodiernae Superioris Silesiae, Polonia, alijsq; versum mare bal-
thicum regionibus sedisse; Procopius vero ejusdem etatis scriptor
refert (L.) Herulos, a Longobardis circa an. 495 debellatos, alios
Istros trigento in Illyrico concessisse, alios a vicinia Tibisci ad Danos,
et Varos, atq; inde in Thulen migrantes prius per cunctas Sla-
vorum nationes transivisse, quam, quo tendebant, pervenissent.
Quod quidem fieri non poterat, nisi Slavos sedes, quas ad Vistula
primum habebant, in regionibus etiam, quae inter Tibiscum, Da-
nubium, et Danicam interjacent, locasse dicamus, atq; id quam
necessario admitti debeat, verum non videt, praesertim cum Germanis
quoq; ante an. 530 Slavos sub nomine Obotritorum non igno-
tus ex Einhardo sciamus. Cetera vero loca, inquit Einhardus de
Saxonibus loquens, (Ch.) ipsi possederunt. a meridie quidem Fran-
cos habentes et partem Thuringorum, quos praecedens hostilis
furbo non tetigit, alveoq; fluminis Unstroke dirimuntur. a
Septentrione vero Nortmannos (quo nomine etiam Dani compre-
hendi solebant) gentes ferocissimas; abortu Solis Obotritos, et
ab occasu Frisios, a quibus sine intermissione vel foedere, vel con-
certatione necessaria finium suorum spatia tuebantur. Erant
enim inquieti nimis, et finitimorum sedibus infesti, domi vero

Cx.) Cap. 5. de reb. Goth. (Ch.) Lib II. cap. 44. de reb. Goth. (Ch.) Ad Bremenj.
cap. 4. hist. Eccl. apud Emdenboz.

pacati, et civium utilitatibus placida benignitate consue-
rentes. Ex qua narratione Author Seriei Chronologicae (n.) ducum
deducit: primum Slavos Obutitorum nomine Germanis hoc tem-
pore fuisse notos; cum Einhardus de iis, non veluti de novis
aculis, loquatur, eosque Slavos fuisse originis nemo sit qui ap-
deat ambigere. --- Deinde cum Einhardus, seu etiam Einha-
rdus, vicinos populos omnes, ac sine discrimine dicat: domi fuisse
pacatos, et civium utilitatibus consuluisse, apparet Slavos
jam hoc tempore ad civilem aliquam normam adiungisse
animum. Dreyerius (c.) credit, impleta haud dubie prius Bo-
emia et Polonia, ut Balbinus sentit, (p.) Slavos jam circa an. d.
500 veteres Vandalorum Sedes, Misniam nempe, Lusatiam, Sa-
niam aliasque regiones ad oceanum sitas occupasse: Heneti
(Vinidi) inquit, et Sarmatae magnis agminibus, nescio quo facto,
in Gothiam infusi a Danubio, ad fontes Albis, usque ad
= bricam Chersonesum cum toto tractu Baltici maris com-
= pleverunt ferme ab anno Christi 500. Sed Serenissimus Princeps,

Tablonovius in opere suo perenudito Vindictis Lechi et Geci
(q.) longe citius Slavicas gentes in Germania consedisse
= huius: Mihi sufficiat, inquit, observasse illud gravissimum
testimonium, et quidem ex variis authoribus, qui Venedos
Slavos Vistulae fluvii in Sarmatia, seu Polonia accolas,
= mum circa tempora proelii Catalaunici, id est anno rec.
451, vel 455, patrias reliquisse Sedes, Transmissaque Vistula

(n.) Vien. edit. pag. 403. (c.) Millen. VI. in Goth. Brandeb. (p.)
Epitom. Hist. Boh. Lib. 1. cap. 40. (q.) Part. II. pag. 117.

9
invasisse eas Germanie terras, quas olim Vandali possederant,
cumq; Suevorum a Vandalis relictorum expulissent reliquias
consedisse ajunt primum in iis locis, ubi nunc sunt Ducatus
Comeranicus, et Megapolitanus: deinde ulterius progressos occu-
passe non solum eam partem, quae nunc dicitur Marchia
Brandenburgensis, et Misnia, sed trajectis Elbi et Sala fluviis
exegisse etiam Hermannuduros, protulisseq; fines ad silvam usq;
Thuringicam, ubi adhuc duo Thuringiae fluvioli Sorbe, et
Lugurica Slavica obtineant nomina. Jam vero Slavi e
sedibus, quas ultra Istrum habebant, sub Justiniano ^{potissimum} ~~primum~~
regiones orientis, teste Procopio, (c.) infestare coeperunt. Ex quo
tempore, ait, verum potitus est Justinianus Hunni, Scla-
beni, Antae pene quotannis incursionibus crudelissime
depopulati sunt. Ergo Slavi ante Justiniani tempora,
id est, ante annum 527. quo Justinianus Imperator orien-
tis est renunciatus, ~~Illyricum, aut Dalmatiam non~~
~~intra~~ ^{non} regiones istas ~~non~~ involaverunt. Neque etia
ante annum 638. ibidem sedes fixisse certum est nobis
(Dalmatas autem et Illyrios Slavos non fuisse Cromeus
eisdem demonstravit, atq; nunc nemo negat, siq; res age-
retur, levi negotio conficeremus.) Quod ne nude tantum
laeserimus videamus, omnes Slavonum in Illyricum, Thra-
ciam, Dalmatiamque irruptiones enumerabimus, inde
que ostendemus: Slavos post singulas incursiones ex
iis regionibus aut fronte, aut coactos ^{quosum} ~~horum~~ discessisse.
Anno IV. Justiniani, qui in a. Xt. 530 incidit, refert Pro-
copius, (c.) Chilbudium Istri fluminis custodia praefectum,
(c.) in Hist. Troana. (c.) Lib. 3. cap. 7, 4. de bel. Goth.

atque operam dare iussim, ut fluminis transire barbari in posse
 prohiberentur: jam enim saepe Hunni, Antae, et Solaveni Trajecti
 fluvio Romanos pessime, fedissimèq; vexaverunt. Ex quibus colli-
 gimus Slavos mox primis annis Iustiniani orientem incursum
 neque eam, quam idem lib. III. cap. 28 rethit, primam, ut pu-
 tavit Assemanus (s.) fuisse incursionem, sed interfecto Chilburgo
 demum factam: Sub idem tempus, inquit Procopius, Solavenorum
 exercitus, tribus solum constans virorum millibus, nemine prohiben-
 istum fluvium traiecit, ac nullo negotio subinde Transmisso-
 Hebro flumine bifariam disiecit. Constabat pars altera milli-
 octingentis, altera reliquis. Utroq;que, quamvis invicem, ut dictum
 est, separatos aggressi in Illyrico Thraciasq; exercitus Romani
 duces, prout opinionem victi sunt, ac partim ibi ceciderunt
 partim evaserunt incompofiti fugientes. Et post pauca: His po-
 actis Thraciam omnem atq; Illyricum impune vastarunt; ac
 multa utriusq; castella obsidione coeperunt, quae antea nec mu-
 ros oppugnare, neq; in campum defendere audebant. Neque tamē
 Slavi aut in Thracia aut in Illyrico permanserunt, addit enim Pro-
 copius: Ita utroq; eorum exercitus, quasi nimio sanguine ebrius
 ac satur esset, quos in posterum caperet, illorum parti donare
 urbem statuit; quo factum est, ut domum omnes reversi sint
 cum captivorum innumereis myriadibus. Nec multo post Sola-
 venorum castris, eodem Procopio referente (t.) quantae nunquam
 antehac prodierunt, ad imperii Romani fines progressa, Trajecti
 fluvio flumine, Haifum venerunt, eo, ut subiungitur, consilio, ut
 Thesalonica, urbemq; illi circumiectas obsidione caperent. Se-
 a Germano, olim Antanum victore detecti sunt. Itaque Solaveni
 hunc Germanum veniti, ac simul rati florentissimo exercitu sucin-
 (s.) Tom I. Orig. Eccl. Slav. (t.) de bell. Goth. Lib. III. cap. 40.

11.
tum esse, utpote qui adversus Sathilam, et Gothos ab Imperatore
militaretur, ceptum Thessalonicam versus iter statim abruptum
neq; ausi amplius in campos digredi, omnibus Illyrio montib;
superatis in Dalmatiam intrant. Iustinianus vero exercitum ad-
versus illos miserat, qui primum quidem est superatus, postre-
mum tamen Slavos devicit, atq; e Thracia, Dalmatiaque
profligavit: Reliqui barbari cum reliqua praeda domum rever-
si sunt. Qua clade nihil imminutio animis rursus a^o 557.
Romanas Provincias pertransierunt, tantamq; eodem ubique
effecerunt, ut cadaveribus, verba si Procopii (u.) vias om-
nes conglaverint, et cum infinita captivorum multitu-
dine, praedaq; omni, quam uncta vastatio collegerant, do-
mum redierint, nemine prohibente, nam Iustinus, et Iusti-
nianus Germani filii eos insecuti ob vires inferiores cum
illis congregari dubitabant, et Istri fluminis trajectum, Ge-
peditibus eosdem transvehentibus impedire non poterant.
Anno 558. Theophane teste Slavi Hunnis conjuncti Thra-
ciam vastarunt; sed quod magnos contra se belli appa-
ratus fieri audirent missis legatis petiverunt, ut sibi
reditus tuto permitteretur, et Danubium trajicerent: quod
etiam obtinuerunt, Iustinianus enim missis Iustino nepote
suo, et Europate eos dimisit incolumes. Ex his jam patet:
sub Iustiniano nullos Slavos in Illyrico, aut Dalmatia, et si
sepe conati sint, confedisse, sed neque sub ceteris Imperatori-
bus ad Heraclium usq; has regiones ab illis occupatas eade
ratione demonstramus. Anno 587, qui fuit Tiberii quartus,
(u.) de bel. Goth. lib. VII. cap. 25. (u.) in Chronograph. ad h. a.

ut habet Alexander (x.) centum fere millia Slavorum impetum
 et Thraciam, multasque alias regiones vastarunt. Anno 585. e
 Chauritii secundo, refert Theophanes (y.) Slavos armis a perfid
 Avatorum Chagano instructos, iterum in Thraciam invasiss
 et ad longum usque murum profectos a Comentiolo primum
 abactos, deinde etiam prope Adrianopolim cesos, omnique
 praeda fuisse fuditatos. Atque hac erat ultima, quam in grie
 =cis scriptoribus legimus, Slavorum incursio. Et si enim ann
 592. (x.) novam in regiones trans Istrum locatas irruptionem
 meditarentur, in opus tamen redigere non potuere, ut primi
 enim istud Chauritio subduerat, is Pifsum ad ripas Istri
 custodiendas ablegavit: qui cum per exploratores cognovisset
 Slavos per provinciam Romanam impune vagari, Istrum superat
 in eos raptim duxit exercitum, ~~ubi~~ nihilque tale opinantes
 noctu adortus cecidit: inde progressus in ulteriora Regem
 quem piam Slavorum, perculsis fratri funebribus, vino bene
 madidum, fuisse securum, magno praeterea numero caesis bar
 baris, oppressit, atque intercepit. Quibus rebus et Slavorum vires
 sunt attrite vehementer, et Romanorum ita auctae, ut Pifsum
 anno 593. rursus eorum regiones fuerit depopulatus. Cui Petrus
 in Supremi belli Praefecti munere susceptus anno 595. mille
 milites in eisdem, quod praeda in Romano agro egissent, in
 fil; a quibus Slavi, praeda tamen retenta, sunt depulsi. An
 =nus progre anno sequenti rem Petrus gesserat; (a.) Sla
 vorum enim progressibus, quos Byzantium versus fama fuit
 (x.) in Excerpt. Regal. pag. 524. (y.) in Chronogr. ad h. an. (z.)
 Theophan. in Chronogr. ad h. a. (a.) idem ad h. a.

adventare, obviam iturus Norðis urbem Aespie, se contulit,
et fugatis, qui a transmigratione Istri prohibere corabantur, barta-
ris, flumen traiecit; atque in hostili praedio cum se reciperet
in insidiis, quas difficultes, magnisque acceptis detrimentis, evasis,
praecipitavit. Anno 598 Chaganus, ut habet Theophanes (b.) col-
lectis omnibus copiis in Dalmatiam expeditionem suscipit.

Balbes, et circumpositas civitates omnes vastavit. Et quam-
vis tum audita clade suorum, a Pistro accepta, ad sua remigras-
set Chaganus, non multo tamen post tempore in Dalmatiam
reversus, eandem maximam ex parte subjugavit, atque ad Chro-
batorum, et Serborum usque adventum posedit. Quae quia
occasione ^{sub} illius potestate fuerit redacta libeat Porphyrogene-
situm audire: Congregabantur, inquit (c.) ex reliquis Dalmatiae
urbibus equites, et mittebantur Salona usque ad mille ad flu-
men Danubium, ut ibi excurias contra Abares agerent. Ad illam
enim Danubii partem Abares tum comorabantur, ubi hodie Turcae
(Hungari) degunt, Nomadum instar viventes. Venientes autem
quotannis Dalmatiae, cum saepe illis jumenta, hominesque vide-
rent, trajicere illis aliquando visum fuit, et investigare,
quinam ibi degerent. Cum itaque trajicerent, Abarum feminas
et pueros solos invenerunt, viris et juvenibus ad expeditionem
bellicam profectis. Unde subito ingruentes omnes ceperunt, nul-
loque accepto damno reversi sunt praeda hac Salona adducta.
Abares autem ex bellica expeditione reversi, re cognita confes-
nati quidem erant, cit unde vulnus hoc ipsis inflictum esset,
ignorabant. Quamobrem observandum sibi tempus statuerunt,
et ab eo omnia discenda. Postquam igitur pro more rursus
missi sunt Salona praedarii, et alii essent a primis, idem confi-
(b.) in Chronogr. ad h. a. (c.) de Administr. Imper. cap. 30. p. 77 ed. v.
Nicola.

-linum et ipsi coeperunt, traseruntque contra Avaros. Incidentes vero
 in illos, non laesos, ut antea, sed collectos, non solum nihil effecerunt
 sed omnium gravissima passi sunt: quippe partim caesi, partim
 capti fuere, neque quisquam fuit, qui e manibus illorum evaderet.
 Percontati vero quoniam, et unde essent, intellectoque ab ipsis se male
 supra commemorata perpetros esse, in super de loci qualitate inquiri-
 tes, quasi ex auditu amore avarensi, in unculis eos tenuerunt, et pel-
 vestibus eorum sumptis, equisque confensis, flamula, et reliqua signis
 quae serum attulerant, tollentes, more exercitus Salonam perrexi-
 runt. Cognito igitur tempore, quo a Danubio redire soliti erant sa-
 pnestidarii, quod erat magnum sabbatum, etiam eodem die vener-
 unt. Multitudo autem omnis, cum urbi appropinquaret sese e-
 occultavit, mille vero qui equos, et vestes Dalmatarum sumptuerant,
 ut fallerent, ulterius perrexerunt. Oppidani cognitio signis fuisse
 et vestitus, et praeterea die, quo redire ipsis solenne, portis apertis
 gratulabundi eos exceperunt. Illi vero statim ac intrasent,
 portus occupant, et signo reliquis, qui in insidiis erant, datis, ac-
 currere, et ingredi iubent. Interfuerunt itaque omnes cives, et
 ex eo tempore Dalmatiam universam occuparunt, sedemque illis
 suam collocarunt, exceptis oppidulis non adjacentibus, quae
 de ipsis non tradiderunt, sed in Romanorum potestate remanebant.
 Huc Porphyrogenitus. [Quae etsi satis clara sunt, Slavosque ser-
 onaino in Illyrico, quam in Germania confedisse vincunt,
 non defuit tamen qui contrarium tueantur. Iustinianus
 ajunt illi ab Illyris Uptavda, sabbatius ejus Pater Illo
xus, etater vero Bigleniza alio nomine appellabantur, huc se
 autem nomina cum flavia sint, Slavos est nescire in Illyricum
 fuisse. Paucis ad haec, etsi multa adferre possemus, cum

et eo quod ex non videretur
 hanc.

15
verum alius istas sibi pertractanda sumpserit, respondemus: facile
contingere potuisse, ut adlata vocabula Illyrii a Slavis, quos
ab iis Illyris tantum distinguit, adhaerint, quemadmodum Gothi
et Veteribus Turis novimus accidisse, in quorum ^{linguam} ~~multa~~ multa
Slavorum voces irrepsero, ita, ut alia pretermittamus, utriusque
more Slavis recepto, principes suos Voevodas (Voivodas) ap-
pellabant. atque istud aliis quoque accidere gentibus, ut ex
suppliciorum populorum ^{sermone} ~~multa~~ multas in suum voces reci-
periant, vel hodie observamus. Sed, ne nimis duri nostri adver-
sus facili videamus, demus Slavos Iustiniano Imperatore, a
veneribus Upravda appellari potuisse, Illyricum incoluisse, qui
seculum servorum Sarmaticorum, seu illorum, qui sub signis Iusti-
niani in Italia mercebant, fuerint reliquie, quam paucissimi
fuisse, certe fuerunt, atque Gothi imixti, cum quibus etiam haud
dubie ex Illyris et Dalmatia pulsus esse crediderim, quod
Serbi, et Chrobati, ut paullo post ex Porphyrogenito dicemus, non
ac-
vthos, neque Slavos, sed Avaros harum regionum incolae invenerint.
et Quid quod nondum per huc posset demonstrari ante Iustinianum
Slavos in Illyris fuisse; quamquam istud Saviuski, diligens
reliqua scriptor, infelici tamen ut videbimus Sueceni, probare
H. Nil conatus. Hic inter alia, quibus usus est argumentis sequens
ergo adducit. (d.) Addaturque hic et illa legatio Iustiniani ad gentes
Slavonicas, qua hortatur eas, ut sedes veteres involerent in Illy-
rico ad urbem Turrim Trajani dictam, ex quo loco apparet, du-
rum gentes nostras habitasse in Illyrico ante Iustinianum,
has sed nondum ab exteris vocatos fuisse Slavos. Sed bonus hic
auctor Si Procopium legit, utique etiam advertere debuisset,
Turrim Trajani trans Istrum sitam fuisse, deinde illam vete-
ram civitatem id est vetustate fortassis collabefcentem, non autem
(d.) Annal. Pol. Lib IV. cap. 23.

veterem sedem Slavorum a Protopio nominari. Slavis nigris Pro-
 pius (C.) Iustinianus antiquam urbem, Durrin appellant, quae
 trans Istrum fluvium sita, conditaq; olim a Trajano Romano
 Imperatore, dedit, agrosq; circumjacentes, modo ut ictu secum fide-
 = dere, Hunnis Romanum imperium incurfare volentibus se secum
 ubiq; opponerent. Quae dum si Sarmis observasset, neutiquam
 intulisset dudum gentes nostras ante Iustinianum in Illyria
 habitasse. Quidquid sit, refire nos fatemur: cur Graeci, si Sla-
 vici in Illyricum inhabitaverint, eos, qui trans Istrum degebant, tan-
 pere demirati fuerint, gentemq; ignotam sibi principio protul-
 fuerint, (C.) utique ista a Slavis Illyrii incolis edendi pos-
 rant? Sed jam istud munus agamus: ut Slavos e Germa-
 = nia in Illyricum immigrasse, et quo id factum sit tempore
 ostendamus: Constantinus Porphyrogenitus (C.) refert
 = carlis imperante Chrobatos, et Serbos, gentem utrosq; Slavis
 missis legatis ab Imperatore petisse novas sedes, impetra-
 = seque Dalmatiam, quam tamen prius armis asserere sibi
 debuerint. Chrobati, aut, ad Romanorum Imperatorem
 Heraclium confugerant, antequam Servii confugissent
 ad eundem Imperatorem Heraclium; quo tempore ab
 armis inde Romanos eiecerant, quos Roma adductos Dio-
 = tianus Imperator illis habitare fecerat, unde et Romanos
 nuncupati sunt, quod Roma venientes sedes possiderent in
 regionibus, nempe Chrobatia et Servia, uti nunc vocantur
 Pulvis vero Romanis illis ab Avaribus, tempore eiusdem
 Romanorum Imperatoris Heraclii, desolata eorum regio
 jamuit: quapropter infra huius imperatoris, videtur Chro-

(C.) de bel. Goth. lib. III. cap. 14. (C.) Vide Protop. Theophan. Chenan-
 et alios. (C.) de adm. Imp. cap. 31. p. 79.

canibus objicerent. Quae res cum intolerabilis Chrobatis esse
facto discordia, Principes quos ex ipsis habebant, interemerunt.
unde magnus contra eos exercitus movit e Francia, et post
item annorum bellum aequo tandem superiores facti Chrobati
omnes Francos, eorumque Principem Cotzilin e media sustu-
lerunt. Et exinde liberi, ac sui juris facti, sacrum baptismum
a Romano Pontifice petierunt; misique Episcopi ipsos baptiza-
runt, principatum tenente Porro. Quid igitur certius, quod
hodie nos Illyrii modas advenas esse? unde vero adveni-
erint, multis locis indicavit. Chrobati autem cap. 30 (C.) verum
habebant ultra Bagibarias, ubi nunc sunt Belo-Chrobati
item capite 37 (C.) Chrobati, qui Dalmatiae partes nunc
inhabitantes, a Chrobatis baptismi expertibus, qui et albi
appellantur, originem ducunt: qui sane ultra Turiam prope
Franciam incolunt, et Slavis contemini sunt non ba-
ptizati Servii. et cap 32 (C.) Sciendum est Servios ori-
dos esse a Servis non baptizatis, qui etiam albi cognomi-
nabantur, et ulteriora Turiae incolunt in loco ab illis Ba-
ti nuncupato, cui finitima Francia est, uti et magna de-
Chrobatia baptismi expertes, quae etiam alba cognominatur.
Illis igitur initio Servii hi habitabant. Slabitabant

Chrobati ultra Bagibarias, prope Turiam prope Franciam
quibus erant vicini Servii in loco Porro dicto confidentes
Turiam pro Hungaria, Franciam vero pro hodierna Germani-
a Porphyrogenetam scripsisse extra dubium est; quid autem
per Bagibarias intellexit, cum authores differant, videamus
(C.) de Adm. Imper. (C.) ibid. (C.) ibid. p. 87.

Dandurius Βαγισάρεα est Slavum vocabulum græce detor-
tum, id est Βάρεα ὄρεα, seu Dabii montes, Slavis Babie
monte, videlicet vetule, vel vetularum montes, quo nomine
Carpathii montes Poloniam ab Hungaria diffeminantes
ab aliquibus usurpantur. (m.) Idem ad verbum retulit ex
Istoc Iffernanus (n.) utrique adstriplatur Author Seriei Chrono-
logiæ, quam opinionem nos quoque amplectimur. R. P. Gela-
sius Dobner per Bagibarias Bavariam intelligi debere de-
scendit. omnino si vocum similitudinem spectes, est illa aliqua
verum tal contra hanc opinionem pugnant rationum mo-
menta, ut nisi errare malis, eam mittere debeat. Hæc
autem habet: (c.) Porphyrogenitus - - ut ex postea referre-
tur apparbit, per Bagibareas nihil aliud intellexit, quam
Bavariam, quæ seculo X, quo scripsit Porphyrogenitus, non
tunc hanc appellationem inter scriptores obtinuit, eandem
enim scripturam refert Chronicon chassiacense, et quam
omne veteres in scriptura huius vocabuli variaverint, jam
in Prodromo pag. 66. ex Cluverio ostendimus, ubi varie
detortum legitur: Bojoarii, Bojovarii, Bayvarii, Boibarii,
et Baibarii. Aut autem greci inter α, et ι interseuerint
γ vel mediocriter lingue græcæ quatuor facilitationem reddet.
Enimvero γ pro diuersi adhibere, nam huius dictio fuit ma-
le collineat, insolens scriptoribus grecis esse ago, cuiusque
cum eo functione quavis decertare, nullum ab illis mihi
(m.) Serius mentem Dandurius mutavit, pluvius alicujus in no-
men fuisse, ut ex ^{tabula geographica} Porphyrogenito de Idm. hyper. prefixa
apparet, credidit. (n.) Tom. I. Orig. Eccl. Slav. pag. 487. (c.) In-
nal. Hagerian. Part. II. pag. 72.

Baïßαρεας, neque Baïßαρεας, neque Baïßαειας
 scribit, ut scribere oportuisset, si regionem Bavianam conso-
 laret, ^{scilicet, ut Latinae utitur, denotaret.} Nam primum græci pro dierefi γ non adhibent, de-
 inde nomina regionum per ei scribere, atque numero multi-
 tudinis efferre non solent; nisi forte, ut etiam aliquid
 conjecturis indulgeamus, Porphyrogenitum Bagibarias Ba-
 rias, utam esse aliquam, velut Venetias, Parisios et quod
 si ~~id est~~ ^{id est} ~~id est~~ ^{id est} credidisse dicamus; at
 bonum hunc imperatorem, in hoc errasse turpiter vel mediocri-
 ter Geographiæ peritus demonstrabit: ut itaque palam sit D. J.
 Gelasium modica similitudine vocum, quæ ipsi semper est
 in antibus, inducitur assertionem suam soli conjecturæ su-
 æ perstruere, cum scilicet non assequeretur, quid Porphyro-
 genitus per Bagibarias designatum vellent. Meminisse
 profecto oportebat græcorum aurium, ut eleganter dixerit
 Dugues (q.) tam admirabile fuisse fastidium, ut bar-
 baros vocabulorum sonos non ferrent. Itaque seu nova
 nomina gentium, locorum, hominumque e lingua sua effi-
 gebant, seu barbara ita ori auribus græcæ optabant, ut vix
 remaneret vestigium, unde essent dicta. De ea con-
 fuetudine Plato in Cratilo disputat. Is quoque in Timæo vocabu-
 la atlantici sermonis retinere non audit, nisi græcè enun-
 ciata. Sed vagi fuit enuntiandi talis libido, nullis defi-
 nitis præceptis, ut in primis e Persiis, et Chædiis, et Armeniis
 nominibus intelligi potest. Quare cum certum sit valde
 super Græcos, recentiores maxime, in nominibus ~~indistinctis~~ ^{indistinctis} exteris
 Epist. ad Theophrastum. ~~Epist. ad Theophrastum~~ (q.) Comment. Acad. Petropol.
 Tom. I. in Dissert. de Orig. et prisio sed. Sythler.

2
 proferendis abesse, quidni idem de Porphyrogenito statueremus, cui
 valida nobis sint argumenta, quibus per Bagibarios Babios montes
 etes, seu carpathios intelligi debere curamus? ultra Turciam
 et Bagibarios prope Franciam habitabant Chrobati: si itaque in Pa-
 loom, ubi Porphyrogenitus scripsit, Constantinopolim obstitisse,
 designamus, intelligemus ultra Hungariam et Carpathum prope
 pe Franciam habitasse Chrobatos. Quod si vero scriptor Bavaricus
 designavit, tum profecto ultra Hungariam peres Bavariam
 Chrobatos habitasse scribere debuisset, cum ultra Bavariam non
 Navi, sed Turingi, Saxones, et Franci sedes haberent; quod ne-
 B. P. Gelasius negare videtur, cum eos in Bohemia, quae ad Ca-
 bus Bavarie adiacet, collocet, quae autem contra carpathios
 montes protulerat, suorum imemor dictorum videtur pro-
 tulisse, in Prodomo enim Ansalium Hagerianorum (r.) Car-
 las a Carpathiis montibus a se int appellatos; quomodo vero sine
 in Bohemia sedes haberent, a Carpatho nomen accipere?
 etiamne in Bohemia mons Carpathus? nisi B. P. Gelasium
 mentem mutasse dicamus; atque tum, cur istud fecerit, et
 hanc praeponi pretulerit opinioni adferre debuisset. Haec vero
 omnia maximum robur ab iis accipiunt, quae Porphyrogenitus
 alio loco enarravit (Cf.) Magna etiam Chrobatia, quae etiam nas-
alba cognominatur, in hodiernum usque diem sine baptismo et
quemadmodum et finitimi Servii: equitem, peditumque montem
habet tam numerosum, quam baptizata Chrobatia, quippe Po-
frequentibus incursionibus infestata Francorum, Turcorum, pri-
Patzinatarum, neque Sagenarum, neque condurac item, aut navigiorum.

(Cf.) pag. 57. (Cf.) de adm. Imper. cap. 37. p. 85.

enumeratum habet, utpote a mari remota: a quo quidem tri-
mensis dierum itinere distat, illud est quod Nigrum appellatur.

his enim patet Chrobatos non modo Francos, atq; Turcos, verū
et Patzinacitis, hodiernae Transilvaniae tum incolis, vicinos fuisse;
non potuissent autem diu Patzinacitis iungi, si ultra Ba-
variam habitabant. Quis itaq; non videt Chrobatos, ut excole
Patzinacitarum dicantur, ad Carpatum, quo ab his dirimebun-
tur, incoluisse? nisi quis affirmare vellet, Patzinacitas Chro-
batorum fines devastaturos per Turciam exercitus duxit, quod
per me credat qui volet, mihi certe nemo persuaserit.

Habebant igitur sedes suas Chrobati, ut ex adductis cluces-
cit, in Polonia, Silezia, et Moravia, atq; fortassis etiam in
extrema Bohemia, quae in septentrionem spectat, parte; nam
ulteriora ipsidem ab illis inhabitata, quidquid alii sentiat,
negamus propterea, quod Serbos ibi atq; in vicinis regionibus,
hodierna Lusatin, Miskia etc. confedisce, ut affirmemus, multo
inducimus: Porphyrogenitus^{etc} Servios sinit ulteriora Turcie in-
coluisse, in loco Boici ab illis nuncupato, cui finitima est Fran-
cia, utri et magna Chrobatia: quae cui loco aptius conveni-
ant, quam rei, quem olim populus gallicus Boji occupabant?
nam et si Boiorum regio, Boiohemum, Bojemia, Boemania,
et aliis diversis a voce Boici nominibus diveretur, nihil
tamen obstat, nec vocem hanc, ut priorem Bagibaria, aut
Porphyrogenito, aut quod verisimilius est, ab ipso Serbis,
Porphyrogenitus addat Crum, Boici ab illis nuncupari,
corruptam esse dicamus. Accedit, quod author Chronici Bo-
leslavienfis de Geico Scriba, Serbie, non bohemiæ, lingue

mentionem faciat. Sed cum huius bonum jam ante nos ipse
 Serenissimus Princeps in suo doctissimo opere Vindicia
 Lethi et Czechii solide tractaverit, ipsum exhibemus; su-
 autem habet: (c. 5.) Rectius nostro quidem iudicio Bohemi
longo facturi erant, si maiores suos origine Serbos, seu Sclavos
dictos, deinde etiam Sorabos, et post migrationem in Dan-
oniam Petros, fuisse asseruissent, ut quod etiam e ve-
bus suis ad Wolgam sedibus probabilissime exierint, ex
Procopio, Porphyrogeneta, et Pachumero colligi dicimus, a
Bohemis fuisse vicinos, sitos ad Septentrionem, et occiden-
tem, nullum est dubium. Conjectura huius nostre origi-
nem praebebit Chronicon Boleslavense, neque cuius dicitur
longo, a Bohemis tamen scriptoribus frequentius adductum
in quo haec leguntur:

W Sobjkey gaziku gest Zemie
 Gez Charwati gest qmie
 W te Zemie biesse lech
 Gemarz. qmie diegich Czech eli.
 Catine: In sobica lingua est terra
 Quae Charwatia appellata est,
 In hac terra fuit ingenuus juvenis,
 Is nomine dictus est Geich.

Cum autem idem Bohemus scriptor de origine Sclavorum su-
 nom Sobicam linguam, non bohemicam nominavit? aut
 linguam, non scripsit, ut bomskey, seu czeskey? aut non
 etiam, quod praeinde scribet, ut polskey, ruskey, wilzkey
 (c. 5.) Part. I. pag. 70.

25
magis, seu in lingua, vel etiam natione, nam in Slavico
idem denotat, nec contra rem nostram facit, polonica, rufina,
vulgaria etc. cum et istae linguae sint Slavicae? Ego quidem
habitor, auctorem illud eo consilio scripsisse, ut ostenderet
iniquam bohemiam esse origine Sclaviam, et ipsos Slavos Bo-
hemie fuisse origine Sclavos: postea autem, et libere ab ipsis
Bohemie Slavos Sclavis assumptum fuisse nomen Celsi, quo
ut regione ipsa, ita et nomine distinguereat a Sorabis.

Neque diversa ab iis, quae de Chrobatibus supra diximus, idem
Serenissimus Author sentit, cum referens verba Porphyrio
geniti: Galeri vero Chrobati versus Etaniam, inquit (C.) per quos
Chropinor recte non modo Moravi, et Bohemi, sed etiam Slavi
minoris, saltem Poloniae designantur. Satis itaque constat
Chrobatos et Sclavos regiones quod nunc Poloni, Moravi, Bohe-
mi, Lusitiae etc. colunt, habitare, hisque desertis, Hierarchis in-
perante, anno 638, quem cum auctore Seneci Chronologicae,
cum certis enim nequeat, verisimillimum esse putamus, in
Illyriam concessisse. Neque hanc primi sententiam tremur,
multos jam illa et lapsis saeculis, et presenti numeravit patro-
nos. Idem tradidit, etsi nonnulla erronee, Thomas Archi-
diaconus Spalatensis, scriptor saeculi XIII. cuius verba, ut
illa ex Aspenaro desumpsimus (u.) adnumeramus: Gothoni
(w.) tempore, qui Tatila dux de partibus Teutoniae, et Poloniae ex-
ierunt, dicitur Salona fuisse destructa, et post paucos: Venerunt
de partibus Poloniae, qui Lingones appellantur cum Tatila septem
vel octo tribus nobilium: hi videntes terram Croatiae aptam
ibi fore ad habitandum, quia rari in ea coloni manebant, peti-
runt, et obtinuerunt eam a dux suo. Remanentes ergo ibidem
(C.) Part. I. Vindit. pag. 89. (u.) Tom. I. Orig. Slav. Eccl. Part. II. c. 7.
(w.) Hist. Sal. Pontif. & Spal. pag. 7.

coeperunt opprimere indigenas, et ad suum servitium Blon-
 =gere violentes. et post pauca: coeperunt autem habere p^{re}dem
 =rios duces: et grammis navari e^{ss}ent, et ferros, tamen chris^{ti}fa
 =ari erant, sed rudes valde. Ariani etiam erant tate re^{sp}ect^u col
 Gothi a pluribus dicebantur, et nihilominus Slavi, Sec^{un}dum
 proprietatem nominis eorum, qui de Polonia, seu Bohemia ven
 =rant. Crantius, referente iterum Afremano, (x.) etiam f^{er}rim
 =bil Slavos regionem suam ab omni memoria ad Sarmatione qu
 campos tenuisse: et quum angustie ei^{us} e^{ss}ent sedes in Polon^{ia} hec
 Moravia, Bohemia, G^{ro}ecia novae a Constantino Magno inha^{re}
 Pannonia impetrasse, indeque imperante chaurio in Dalmatili
 tiam et Illyricum profectos e^{ss}e. Male tamen Vandul^{us} prim
 Slavis conisret, illi enim, non hi sedes a Constantino Men
 =no in Pannonia impetrarunt: cetera recte. Cromerus et
 totus non sit pro nobis, cum neget e Polonia et Bohemia prim
 Slavos in Dalmatiam et Illyricum venire, Potest enim, in na
 quid (y.) probari e Proximo et Sabellio Thraciam et chared^{on}iam
 =nam, velut vicinas, ab iis prius, quam Illyricum e Bo
 =stiam vacatas e^{ss}e; e Polonia vero et Bohemia proficij au
 =centibus haec regiones prius se se offerunt, quam illae. Fide
 =men manifestum e^{ss}e ait, neque e Croatia neque e Pan
 nonia Slavos populoenter in hanc oram, sed e Septemtrione pa
 =li inter Vistulam et Borysthenem plaga advenisse. Eam
 =dem sententiam amplexus est ^{Pradins} ~~Pradins~~ multis locis it
 affirmat Afremanus, novissime author Seriei Chronologicae, qu
 praeter quod istud sup^{er}prime inculcet, ad an. 638 fuisse non
 minus, ac d^octe ^{de his} egerat. In eandem rem citat G. P. Gelasius
 (x.) Loc. cit. cap. 5. (y.) Lib. 7. Hist. Pol.

Blondum, Bonfinium, et Befoldum, Blondus, inquit, & multis
idem ostendit, ac dein subiungit: Sueropilo Dalmatiae Regi. Subdi-
citur Slavorum gens, quam a Bohemis Germanis, id est Germanie
vicinis, originem habere ostendimus. in margine notatur Liber 3.
reliquorum autem verba non adducit. Sed quia deinde, Bro-
genim scripserat, iste Blondus habeat, fatemur nos ignorare, na-
mque quidquam quaesivimus: nisi tamen fallimur, Bonfinis sunt
omnes adscribenda, qui, diverse tamen aliquantum ab istis, ita
inhabet (a.) Sueropilus Dalmatiae Rex, atque gens Slavorum
illi subdita, quae a Bohemis Germanie gentis deditit, tunc
primum Christi fide initiata est. Quidquid Blondus hanc
sententiam defendat quidem, aliis tamen acutatis utatur ver-
bis, en illa: (b.) Nec tamen omnis illa gens (Slavica) reliquit
primas ad Danubium sedes, quoniam iidem mutato nomine mag-
nam obtinent partem illius regionis. Siquidem locutionis
similitudo, ac pene proprietatis ostendit eos, qui nunc Poloni, et
Bohemi dicuntur, ex Slavorum reliquiis fuisse. Involuerunt
autem prius, ut supra diximus, ea loca Vandali, quod crede-
ndum est, quando ad Romanorum invadendas provincias
sunt profecti, partem gentis in patria reliquisse. Quae Slavi
paucos post supervenientes ita locutiones commiscuere, ut ex
utroque tertium efficerint, quae pro regionis, et duorum diversi-
tate, partim bohemia, partim polonia postmodum sit dicta.
Sunt etiam certiores proximis in regionibus Slavorum reli-
quiae apud Saxones, quorum coloni majore ex parte puram

(c.) Parl. II Ann. Hager. pag. 46. (a.) Dec. I. Lib. X. pag. 154. Ed.
Hanov. a. 1506. (b.) Dec. I. Lib. VIII. pag. 115. Ed. Basil. a.
1531.

Rabent, quia Dalmatae nunc utuntur, Slavoniam contronem. Et Cr
alibi: (c.) Facta autem est postmodum alia in dictis genti
bus mutatio, siquidem Vandali a fluvio regionis sic dicti
paullo post quam illi, quod Niliis concideris, patria erant p
fecti, se Slavos dicere a nomine gentis, quae a Bosphoro cum
in Danavim fluvium habitare solita, se contulit in sedes Va
dalorum, Burgundionumque patria profectorum. Nec tam
diu tenere hi populi eam Salavorum nominationem: se
cum eorum pars chauntii Imperatoris temporibus in Dal
ciam Illyricumque emigrasset, qui manserunt domi, paullo
post mutarunt nomina, et partim se Polonos, partim Bohemi
nominare. ~~Quae res auctor non respiciat, quia alia quoniam auctor~~
~~enim ipse.~~ Nec alienus ab istis erat Balbinus, cujus loca
Congiusulum quidem, atq; paullo fusior, tamen ut palam
fiat cum non adeo ut quidam volunt, semel assumptis ad
sibe, quoniam ea, ^{deponeret} dumodo auctor aliquis vetustior, fidei probat
aliud doceret, ~~deponeret~~, describemus: Satellius, ait, disce
tribit, in secunda Slavonum migratione, Slavos a Cimmeri
Bosphoro per Danavim, et chaotidem paludem, ut etiam Va
diano et Decio adductis Gildassus existimat, bipartiti
digressos, partem unam ad dextram deflexisse, soris amque
esse in duos populos, Bohemos, et Polonos, alteram tran
smisso Danubio, secundum saurum amnem ad Dalmatiam
usque sedes tenuisse nihil mutato nomine; Blondus vero, et
(c.) Dec. I. Lib. I. pag. 44. (d.) Hist. Hist. Dec. I. Lib. II. 14
9. pag. 27. a.

Crastinus tradunt: Slavos e Polonia degum, et Bohemia
 ent profectos orientales illas Romani Imperii Provincias invasisse
 itaque non magnopere mirabatur, modo suum Gertho et Leitho ad
 pvenientibus tempus tribuatur de totius antiquitatis consensu.
 Treperus Slavos Illyricum, et mari adriatico propinquas
 oras, Justiniano et Chauritis imperantibus invasisse tradit.
 Congruit Phenamus, atque sed tempus non addit, Slavos
 cum finitimis sepe venissent auxiliis, terne melioris occupā
 da gratia tandem populariter transcurrentes in Illyrico conse
 disse, et ex his partem aliquam deinde Bohemiam, et regi
 onem proximam, quam a fluvio Charavaha Charavianam
 appellant, occupasse; nam Charomanni cum Hermundur
 is jam pridem in Noricum et Vindeliciam transierant.
 Citatus in hanc sententiam et Stridas. Idem sensisse posse
 a videtur Bonfinius, cum Slavoniam ungaricam Bohe
 morum coloniam appellat. Clarius id expressit alio loco:
 Slavi, inquit, e regionibus transistrianis (Bonfinius scribi
 ti tornis, nobis cir Danubium, ex nostris videlicet ripa) pro
 manarunt, atque Istriam et Dalmatiam occuparunt, eam
 a se Slavoniam dixere. Primas sedes, pergit Bonfinius, trans
 Danubium non reliquere: ex quibus Bohemi, Poloni, Ana
 xobii, Sive Gutheni et Roxolani adhuc permanent. Videat
 Lector Bonfinium clare docere, constituta jam Bohemia
 in his nostris sedibus, Bohemos nostros coloniam duxisse,
 et Slavoniam Provinciam fundasse, ac populo implevisse.
 Idem ut ante dixi habet Crastinus, et Blondus et unga
 ricis plerique scriptores, ac fere omnes, qui de Slavonia ege
 runt, ipsi sive invia ex majorum traditione a Bohemis se
 ortos gloriantur. Desiderius id factum esse putat, anno Christi

ghaberet

526. citatq; in eam rem Sabellianum, at Sabellianus de senibriste
 in hac oras Slavonum adventu loquitur loquitur, non de curi po-
 lonia Bohemorum. Crantius annum ponit 583. quo Bohemi velut
 Dalmatiam e Bohemia transierint. Chronicon chundi inest bato
 authoris A. C. 1492 Noribergae typis expressum de Dalmatiae
 agens diserte adjicit: Slavos Dalmatios e Bohemia ortos, ^{quod}
 annus quo id gestum sit non additur. Hec Balbinus: ne ta-
 plene fidem hinc ~~haberet~~, credo cum abstemisse, quod Czech ^{vera}
 quem acerrime timebatur, sibi creptum iri providebat. Atque ista
 multos etiam hodie deterret: cum enim Czechus tradatur cum
 ceteris Slavos in Bohemiam e Croatia advenisse, non vero dore-
 = annus: nec Slavos ibi tum fuisse, nec id nomen adhuc exstis-
 = tisse, Czechum, nisi nobis contradicant, ^{sibi creptum iri} ~~Bohemiam~~ ^{pro} ~~transierint~~ ^{transierint} opi-
 = nantur; et licet regionem, e qua Czechus venerit, nondum Cro-
 = atiam fuisse appellatam confiteantur, errorem tamen facile
 exorsatum iri confidunt, dum huc per prolepsin dicta esse, pro
 Croatiaq; aut Dalmatiam, aut Illyrium reponi debere asse-
 = runt. At si semel, ea quae Porphyrogenitus habet, admittantur,
 omne dubium coarcescit: nam et Croatiam, quia ad eam quae fuit
 posteriori tempore est appellata, recurrere opus sit, unde suum
 Czechum deducere valeant, habebunt, et traditionem non violen-
 = tam conservabunt. Quod si vero nobiscum sentire debeat avin-
 tum enim, quem protractum sumus, nosq; premit vehementer, tollat
 scrupulum: Chrobati et Servii paullo post ~~ad~~ adventu suo, quod
 supra e Porphyrogenito retulimus, anno ut credunt nonnulli,
 644, sacro lavacro sunt abluti; si vero Bohemi sunt Chrobatorum
 et Serviorum coloni, qui factum est, ut Botzivojus, primus
 Bohemorum, anno demum 874. cum illi annis jam 233

Christianiana sacra colerent, baptizatus fuerit? Illi contumaci,
 qui per bagibarias montes quidem intelligi debere affirmant,
 melius tamen a Carpathiis sibi effingunt. Serbos autem et Chro-
 vatos e Carantania in Illyricum deducunt; sed quam improvi-
 de, e Porphyrogenito, quem male in suas trahunt partes, ostenda-
 mus. Principally, novat ille (e.) Service a patre ad duos fratres di-
voluto, alteri sumpta populi parte dimidia ad Romanorum Im-
peratorem Heraclium confugit: qui eo exegito, eorum ad inha-
bitandum dedit in Thepalonice Themate, qui ex eo tempore Ser-
via nuncupatus.—aliquanto vero post visum est Serris in terram
 eam redire; et dimisit illos quoque Imperator; sed quum traje-
 sissent Danubium flumen, poenitentia ducti, per Pratorem
 in hunc temporis Belgradum administrabat, ab Heraclio Impe-
 ratore petierunt, aliam sibi Terram ad inhabitandum assigna-
 ret. Itaque Serris ut in terram suam pervenirent, flumen
 Danubium superare debebant. Quis vero, nisi Geographus valde
 impentus affirmet: ex Illyrio in Carinthiam proficiscentibus
 Danubium occurrere? igitur neque eorum opinio, qui Chrovatos
 et Serris in Carinthia ante emigrationem collocarunt, pos-
 set tolerari. Solent preterea adversus nostram opinionem et
 hoc adferri: cum pars illorum Slavorum, ajunt isti, qui inter
 Sclavin et Salam habitant, Delmantii, Dalemircii, et Dalmatice
 sibi sunt, nomen illud seum e Dalmatia, ubi prius sederunt,
 videntur adtulisse. Illyrici Provincie, inquit noster Fastatus,
 (f.) Dalmatia et Chrovatia censebantur, quas ibidem provin-
 cias infederunt Slavi, e quibus deinde pars secessit migravit
 (e.) de adm. Imper. cap. 32. (f.) Tom I Illyr. Sacri pag. 448.

32
in Bohemiam, terrarum finitimas inter Elbani, et Vistulam interne-
=tas. Horum autem aliquos fuisse existimo, qui ex ea unde di-
=ceperant, in eam ad quam venerunt, regionem, Dalmatia non
intulerint, praesertim, cum ex indigenis Dalmatis non defuer-
=at quos vel mutandi soli cupiditas, vel imita cum Sclavis affinitas
et consuetudo perpulit, ut se illis Bohemice migrationis sociis
adjungerent. Cui, uelens, doctissimum P. Pray responsum
=opponimus, qui, cum adductum locum recitasset, subiit: Emen-
(g.) ob rem Dalmatas potius dicendos ex Mss. duobus codicum
=bus, Hurfpergenfi, et Labarenfi, ut sunt apud Ludov. Schönl. hos
contendit: obrepisse igitur errorem Witschindo, qui Dalmantiam
=scribit, et Chronico Alberstaderfi, quod Delmantiam habet. Ap-
=mano contra posterius magis probatur: laudatum enim Fa-
=lati locum pertractans, ceterum, inquit, vero propius videtur
Delmantiam, Dalmanoriam, Daleminciam, depravatione vna
=li, in Dalmatiam, seu Delmatiam, apud recentiores scriptores
migrasse, quam vice versa Dalmatiam, in Dalmanoriam, seu
Daleminciam. Idque auctoritate Witschindi, tum Chroni-
=Alberstaderfi, vetustioris utiq. monumenti, quam Hurfper-
=sis et Labarenfi Mss. codex fortassis, nititur convincere. Sla-
=vici apertior, quod verisimilius sit, Sclavos Dalemin-
ex ea plaga, quae ad Vistulam est, quam ex Dalmatia in Misnia
venisse, et forte Vinidorum Sclavorum partem fuisse; nam hor-
quidem Misniam olim quoque volebant, ut in secunda Annali-
parte a nobis commemoratum est. Ceterum quod a neutro obser-
=vatum fuisse miror, Daleminiorum nomen Germanis sua
originem debet. Witschindus enim, ubi Henrici, nondum Germa-

terrie regis expeditionem viro Ottone pater Saxonum Duce
 de qui finitimos Slavos superatam describit, ita disertè memorat:
 nos (Henricus) a patre suo in provinciam, quam nos Theutonice
 Sclavinia, Slavi autem, Slomani appellant, cum magno exer-
 citu missus devastata eadem -- atq; incensa victor rediit.

est jam, ut Crutischii quorū de Serbis sententiam, nulli
 veterum, recentiorumve testimonio rixam, seu novam argu-
 mentis configamus. Enimvero credit ille Getas, quos eisdem
 cum Gothis esse defendit, Slavos fuisse, Zarabosq; appellat
 le tos, atq; ab his Sorabos demum ortos, ita enim Stryck (Ch.)
 nulli autem Getas olim Zarabi vocabantur: ita Jordanes:

Primum Zarabos Tereos, deinde vocatos Pileatos; a quo
 nomine postea Sorabi et Serbi dicti sunt. Zaraba enim vel
 Zarapa Slavonica vox est, et calceamenti ex filo facti ge-
 nus designat. Argumenta quibus Getas Slavos esse visus
 est demonstrasse, adeo tenuia sunt, ut si modicam vis
 Bellagines, (id quæ Gothi, teste Jordanes (X.) leges appellabant, quam

(h.) in Dissert. in origin. Alphab. Glagolit. pag. 30. (i.) Ad melius pe-
 netrandam vim vocis huius apponam notulam, quæ in hunc locū
 editionis a correctoris facta, est adjecta: Gapectius notat: Bella-
 ginas gothicum vocabulum esse nemo mihi persuasit, sed ea
 hypothese corruptum. Id vero fuisse crediderim Wel-hagen,
 brevitate causa ita contractum a Wel-behagen, quod signi-
 ficat beneplacitum; ita ut bellagines mea quidem sententia
 nihil aliud sint, quam placita Principum. B. Vulcan.

(X.) de reb. Goth. cap. 11.

24
cum Slavica Vladiane habet, tollas similitudinem, atq; quod dicitur
ducit, quorum scriptorum, verba explices, totum id quod iis
comit, promat, et proturbes. Verum cum hoc referre, nostra nunc
interfit, quem enim nunc reperias, qui Gothos Slavici generis fuisse
cum Crubifichio, alijsq; rerum Slavicarum imperitis adhibere
ad reliqua nos convertamus. Atq; itaq; Crubifichium aut non
intellexisse Jordanem, aut mala fide verba eius corrigisse
aut enim Jordanis is est: (l.) Unde et pene omnes barbari
Gothi sapientiores semper exstiterunt, grecisq; pene confimiles
ut refert Dio: qui historias eorum, annalesq; greco stylo composuit
Quidixit primum Zarabos Tereos, deinde vomitator Pileatos
qui inter eos generosi exstabant: ex quibus eis et reges, et famu-
-dotes ordinabantur. Ex quibus patet non omnibus, sed ge-
-nerosioribus tantum, et regibus, atq; sacerdotibus id nomen
fuisse adhibitum; et de sacerdotibus clare istud alio lo-
iterum affirmat, atq; cur nomen illud eis esset, edocet: Ele-
namq; inquit, (m.) Dixerunt ex eis fuisse nobilissimos pruden-
tiores viros, quos Theologum instituent, numina quaedam et sacra
-la venerari praeceperunt, feceruntq; sacerdotes, nomen illis Pileatorum
contradens, ut reor, quia capitis operis huius, quos pileati
alio nomine nuncupamus, Citabant: reliquam vero gentem
capillatos dicere iussit, quod nomen Gothi pro magno suscipi-
-entes, adhuc hodie suis cantionibus reminiscuntur. Cum
itaq; vox Zarabi pileatos, Slavicum vero Zarapa calceamen-
ex filo facti genus designet, inde Sorabi appellari non potuerit
unde vero hoc nomen eis adhaeserit, jam ante nos alii demonstrarunt

(l.) de reb; Goth. cap. 5. (m.) ibi cap. 6.

35
+
Hinc accedit, quod in exemplari a Muratorio ex codice Ambrosiano
sano excerpto, et luce publica donato hic locus aliter legatur;
atque pro Zarabi Terzi vox. Tarabostes occurrat: ut refert Dio. —
qui dixit primum Tarabostes deinde vocatos Silentos. Cum
haec igitur, quae Cribisfichius de Sertis adduxerat, pugnent cum
testimoniis veterum, nullamque similitudinem veri habeant, nemi-
nem credimus futurum, qui opinionem ejus sequi velit, et amplecti.
Hinc quid de Wilgis alii, nosque sentiamus, proferamus. Sed
illos ad Vistulam habitasse male asserit Aetius (n.) constat
enim eos ad mare balthicum, atque prope Viddrum sedisse. Pri-
mum ex Saxone Poeta liquet, qui de illis haec recinit: (v.)

Gens est Sclavorum Wilci cognomine dicta,
Proxima Littonibus quae possidet arva supremis,
Iuxta ubi oceanus proprios Germaniae fines et. (cp.)

Aetium ex Helmoldo (q.) Alter, inquit, fluvijs, id est, Odora,
vergens in Borcam, transit per medios Winulorum populos,
dividens Pomeraniam a Wilgis. Et paucis interjectis: Altera
insula longe major est contra Wilgos posita, quam nunc
sunt Dani, qui et Rugiani, gens fortissima Sclavorum.

Ex cuius insula sibi facile Wilgorum sedes determinantur.

Qui vero populi, et quamobrem hoc nomine sint compellati,
eodem loco nos edocet: Rugini, ait, et Circizani, eis Danim

(n.) in Descript. Ieri Batavi et Frisii Part. II pag. 207. (o.) Lib.

II. apud du Chesne Hist. Franc. Script. tom II. pag. 162. (p.) ibidem

adnotat Geiner. Geinertius: Idem quae germanica lingua hodie Wenden,
ner discernendi ab iis Winidie apud Iornandem. (q.) Chronic.

Sclavor. Lib. I. cap. 2.

Tholenzi, et Sledani trans Panem habitant. Siquatuor populi sub
 a fortitudine Wilzi, seu Lutici appellantur. In quem communiter
 Vorburgius scribit. (C.) Crasi scilicet dixerunt daps Sejnd Lein
 Et alibi (C.) ut Wilzi sint dicti: Nam Vuill Sentione signa q
 = fiat ferum. Et fortassis iidem sunt cum illis, quos Pt
 domus (C.) Velas, sinuq; venedici incolae dicunt: Venedici
 sinus, inquit, reliquum juxta oceanum habitant Velas. Quo
 tamen, si quis contradicat, defendere nolim, cum praeter simili
 = dinem nominis, atq; situm pene eundem, nihil aliud habeam
 cui innitatur. Sed de illorum migrationibus variant an
 = thorum sententia: credunt nonnulli eos cum ceteris Slavis
 Bohemiae et Polonia ex Illyris in has oras emigrasse, sed quavis
 iam offendimus. Alii contra Wilzos, cum sedes, quod ad balth
 = cum habebant deseruissent, primum in Batavian et Westphalia
 inde in Illyricum concessisse affirmant, veraq; falsis permiscet
 Joannes de Bessa refert (C.) in Batavian eos penetrasse, ibique
 evasa urbe Antonina, aliam anno Christi 200 edificasse, et Vilt
 = burch nominasse. Denum vero profectus, post longa tempora
 Vilti cum Trifonibus conspirarunt Rheni gurgitem transire, a
 in manu forti totam Galliam expugnare. Valentinianus aut
 ut Romana canit historia, XLVIII. a Julio Cesare, Augustus, summu
 Tum tam insulte plebis festina relatione praecipiens evadimur
 etiam valentem exercitum, accelerantib; rebellantem sibi distu
 bare populum: et eoe Romanus Imperator rebelle vulgus victorioso
 C.) Histor. Vol. IX. pag. 27. (C.) Vol. X. pag. 37. (C.) Geogr. Lib. III. ca
 5. (C.) in Chronico. pag. 2. et 3.

457
ulduberit; classem magnam apprehendens, Pheni fluenta transiit,
mastrum Viltorum eventis, Phisiam primo subiecit, et exinde cum
cuius triumphali laude rediens, aliquantulis annis gloriosius imperavit.
Ista quoque idem habet Joan. de Leidio, et Geinerus Snojus, atque paucis
exceptis, omnes scriptores Batavi, et Frisii idem tradunt. Quae de
Trajecti initio adferuntur, Wilhelmus Heda (u.) falsa esse, atque
illud diu ante haec stetit tempora, opinatur. Diximus enim,
ait, Antoninus in suo itinerario meminisse Trajecti. et alio loco: Quod
si sub Rege Dagoberto hoc nomen fuisset ascriptum, iam non Tra-
jectum vetus (nam illa aetate sic audiebat) sed novam dicendum foret.
(u.) Huius etiam referri potest Vorburgius, qui cum Joannis de
Leidio narrationem de Wilgis retulisset, addit: Wiltos, et Slavos
anno domini ducentesimo Antoninam civitatem expugnasse,
nomen latinum in Teutonicum mutasse, et sedes fixisse quid
absurdum? (x.) ultrajectum vero putat Heda dictum propterea,
quod ab Ulpio Traiano Augusto fuerit restauratum; Quare, concludit,
(y.) Trajectum ulpium potius, quam Viltorum dixerim. Wiltos
enim, qui et Slavi, seu Veletabi dicuntur, una cum Saxonibus
incurSIONES illis fecisse non abnegamus, sed pedem fixisse infi-
riamur. De eorundem porro in Westphaliam incurSIONe multis
agit Heurwaldus; Huius itaque, scribit inter cetera (z.) tanta diversa-
rum gentium (Slavicarum) multitudo, ubi antiqua illa Ger-
mania ad Albi usque potita esset, trans Albi etiam in Saxoni-
am suas deducere colonias molita esset. Quae res primum non pro-
cessit, fortiter Carolo magno, cuius aliquot postea ipsos propul-
santibus, ad extremum tamen non tantum in Saxoniam con-
(u.) Hist. Ep. Traject. cap. 3. pag. 203. (u.) ib. cap. 4. (x.) Hist. Vol. VII.
pag. 57. (y.) loc. cit. cap. 4. (z.) de Antig. Westphal. Colon. cap. 12. pag.
69.

aquina infusa, verum etiam pubes in Westphaliā penetravit. Saxo-
 nie bonam partem eos tenuisse nemini ignotum est, et satis testatur
 reliquie passim in agro Lunenburgensi ditionis, et charibia dispersa, Ve-
 ndorum nomine in hunc usque diem nuncupata. Westphaliā etiam agro
 ab eisdem cultor partium nostrarum est, cum ad institutum pertineat
 diligentius exquiramus, ac comprobemus. Initio vero non in giro me-
 ditullis irrupisse, sed in ora ad ripam Visurgis, quo huc a Saxonie
 discriminebatur, confedisse argumentis est, quod in Comitatu Lippia-
 -- pagus Vendorum prope dictum Comitum jacet. Qui tametsi Lingvā
 diuturna consuetudine vernaculam mutarint, usitatā nostratibus
 utatur, aliquid tamen innate illius feritatis, et barbariei, de-
 qua Bonifacio Moguntiacus Episcopus cum ait: Vendos foediss-
 -- mum genus hominum, representant. Tantam praeterea nobilitatem
 Vendorum ait in hoc Comitatu fuisse amplitudinem, et potestatem
 -- ten, ut Lemgovie, et via, et porta nomen ab illis obtinuerint; et
 portam quidem in hodiernum diem Slavorum portam die Slavica
 Porte appellari. Evidem a Wilzio, quod vehementi odio Germani-
 -- norum laborarent, Frisii, Batavi, Saxones, aliiq; adfatas nas nib-
 -- tiones fuisse infestatos negare non ausim, cum id praeter re-
 -- hores, veteres etiam Egnihardus, Legius, et monachus Engolmense di-
 -- sis alijs scriptores anonymi (a.) testatum reliquerint; quae ta flu-
 -- men saeculo octavo, et subsequētib; contigisse, minime veron-
 eam aetatem, qua Slavorum nomen nondum audiebatur, illig-
 sedes suas tranquille tenebant, defendimus; juvat verba illorum
 referre. Slavi, narrat Legius ad annum 789, quos Vendos, et
 Wilzio appellant, vastant Chazleburgum, et vicina loca, ideo
 Ca.) apud duChesne Script. Hist. Franc. Tom. II.

59

Lazarulus per Saxoniam ad Albi veniens ponte constructo in Wilgii
fluvio movet, quibus auxilio venerunt Frisones per Havelam fluvium,
laui victi se dedunt, et obfides offerunt. Eginhardus vero ad an-
num 808 Quia mirabatur, inquit, Godofredum regem Danorum
in Aboditis cum exercitu trajecisse, Carlum filium suum ad
Albiam cum valida Fraxonum, et Saxonum manu misit, iubens
vesane regi resistere, si Saxonie terminos agredi tentaret. - -
Erant cum Godofredo in expeditione praedicta Slavi, qui dicuntur
Wilgi. Qui propter antiquas inimicitias, quas cum Aboditis habere
solebant, sponte se ejus copiis conjunxerunt, ipsos in regnum suum
revertente, cum praeda quam in Aboditis coeperat, et ipsi domum regres-
si sunt. Ad annum vero 810 haec habet: Imperator - Aquisgranii
adhuc agens, et contra Godofredum Regem expeditionem meditas
nuntium accepit classem ducentarum navium de Nordmannia
Frisiam appulisse, omnesque Frisios Littori adjacentes insulas esse
vastatas, jamque exercitum illum in continenti esse, vernaque pre-
lia cum Frisonibus commisisse, Danosque victores tributum victis
imposuisse, et vestigalis nomine centum libras argenti a Friso-
nibus esse solutas, Regem Godofredum domi esse. - - Congregatis
tandem copiis, granta patuit celeritate ad Alaram fluvium conta-
dit (Imperator) castris, juxta confluentem ejus, quo Wisane
fluvio coniungitur, postis, minarum Godofredi Regis praestolatur
adventum. Nam rex ille vanissima spe victoriae inflatus arde se cum
Imperatore congregari velle iactabat. Sed dum Imperator memora-
to loco stativa haberet, diversarum rerum nuntii ad eum vene-
runt, nam et classem, quae Frisiam vastabat, domum regressam,
et Godofredum Regem a quodam Satellite suo interfectum, cas-
tellumque vocabulo Hochboxi Albis flumini appositum a Wilgis

captum. Quod tamen anno sequenti devastatum deferretur. Et
 Nam ut idem Author ad annum 847 refert: Imperator - partem
 cum Hemmingo firmata - in hos partes regni sui totidem milibus
 exercitus. Unum trans Albiam in Linones, qui et ipsos vastavit
 et castellum Horkboxi superiori anno a Wilgis destructum
 in ripa Elbiae fluminis restauravit. Quare si hoc legerat, et
 legere debebat Altingus, minor cur Scauos in Saxones nunquam
 incurrere aperuerit? an vero sit in eo reprehendendus, quod
 illos, qui Besse opinionem de exstructo a Wilgis Wiltenburg
 sequantur, videat, nolim affirmare, cum multa sint, quae pro
 eius sententia decertent. Quoniam sunt etiam nonnulli, qui
 Wiltenburgum non quidem a Wilgis seu Wilgis exstructum esse
 sed a loco in quo olim fortassis illi aut longiori tempore sedi-
 runt, aut castra tantum metati fuerint, dicant nomen transi-
 sisse opinio est, scriptores illos, cum Wilgis quondam Batavi
 et Westphalia fuisse incolas, atque castellum aliquod expugn-
 a se, et evertere, traditione accepissent, referentque cui huius
 aetati, atque loco convenient, ut tanto nobiliores suos facere
 pugnas cum Romanis, atque evertere Antonine construxisse
 sed his, cum incerta sint, omniacum Conjecturis unum nitantur
 diutius inorari nolumus. Unum adhuc superest: nime
 Wilgis in Illyricum quousque sint profecti, quod sentire quosdam
 dicebamus, interque illos Altingum numeramus. Scauos
 inquit, (b.) et in his Wilgis forte maxime ad Vistulam confecti
 atque in Pannoniam, Illyricum, et Istnam sese effudisse satis constet.

41
unde? quō vetustior scriptor ista de Wilgis prodidit? enim-
vero, quantum reficere potuimus nullus. Neque tamen quoniam id
fieri potuerit, repugnamus, cum Abobitos quoque in Dacia ha-
bitasse, ex Einhardo intelligamus. Ceterum scribitur ad annum
824. Legatos Abobitorum, qui uulgo Predeneventi vocantur,
et contermini Bulgariis Daciam Danubio adiacentem inco-
lunt, qui et ipsi adventare nuntiabantur, illius venire (Impe-
rator) permisit. Accidere enim facile poterat, ut Wilgis,
audientes Serbos, Chrobatosq. et benigne ab Imperatore accep-
tos, et sedes novas obtinuisse, loci mutandi, novarumq.
desiderium regionum caperet, sequi Serbis, qui serius regio-
nes habitatas reliquerunt, socios itineris adjungerent.

247. B Σαρμάτας δὲ φανῇ διαχρῶνται παραπλησίᾳ τῇ Ἰλλυριοῦν,
τῶν ἐς τὸν Ἰόνιον παροικούντων ἐς τῆς Ἑνετῶν, ὁπότεροι μὲν τῶν
παισιότεροι, καὶ τὴν ἑτέρων ὁπότεροι τῶν χωρῶν ἐπιγίνομαι, ἢ Ἰλλυ-
ριοὶ, ἐπέκεινα τῆς Εὐρώπης διαβαίντες, Πολωνίαν τε καὶ Σαρματίαν
ᾤκησαν, ἢ Σαρμάται δὲ ἐπὶ ταῖς τῷ Τιβρεϊ μνησμένοι, τῇ τε Μολδὰβίᾳ
καὶ Τριβαλίων χωρῶν, καὶ δὲ καὶ Ἰλλυριοῦν, τῶν πρὸς Ἰόνιον ἄχρη δὲ
Ἑνετῶν ᾤκησαν, ὅτε ἄλλῃ τινὸς ἐπιδόμην τῶν παλαιότεραν διε-
ξιώντος, ὅτι ἂν ἐχρησθῇ πᾶντι ὡς ἀληθῆ διασημῆσθαι.

ριζ. Ηδραϊζοντο ουν ανα παν ετος εκ των λοιπων καστρων της Δελματι-
 ας στρατιωται εφιπποι, και απεσπλλοντο απο της Σαλωνος μεχει των
 χιλιων, ης εφυλαττον εις τον Δανεβρις ποταμον ενεκα των Αβαρων.
 οι γαρ Αβαρες εκειθεν τιν Δανεβρις ποταμους διατρηβας εποικνυτο,
 εντα αρτιως ειδη οι Τερκοι, νομαδα βιον ζωντες. απερχομενοι δε οι
 Δελματιας κατ'ετος εβλεπον πολλακις εκειθεν τιν ποταμους τατε-
 κτηνν, και τινς ανθρωπου. εδοξεν ουν αυτοις κατα τινα χερσιν διαπε-
 ρασθαι και ερευνηθαι, τινες ειδη οι εκειθεν την διαitan εχοντες. περαβαν-
 τεσ ουν ευρον τας γυναικας τιν Αβαρων η τα παιδια μονα, τινς Ανδρας
 δε ης την ανηρα εσβαν ηλικιαν ενταξειδου. αφνω ουν επι πεθοντες ηλ-
 μαλοταν βαν αντη, και υπεσρεψαν αταλαιπαρωσ, αποκομιβαντες
 την τοιαυτην πραιδαν εις Σαλωνα. ος ουν υπεσρεψαν οι Αβαρες
 εκ τιν ταξειδου, ης το γενομενον αφ'ων επαδον εμαδον, εταραχληβαν
 μεν, ηγνον ουν δε αποδεν αυτοις η τοιαυτη πληγη προδενενετο. εδοξεν
 ουν αυτοις παραφυλαξαι τον καιρον, και μανειν το παν εξ αυτη.
 επει ουν κατα το θυνηδες ανδρις οι κεινται απεσπληθαν απο Σαλω-
 νος, ηβαν δε οκ εκεινοι αλλετεροι, ταυτα εκεινους ης ετοι κατα-
 βοησας εδεντο. ος ουν δι'επειραν ουν κατ' αυτων εντυχοντες δε
 αυτοις θυνηγμενοισ ομν, οκ ας το προτερον εθκορπιθμενοισ, ο μόνον
 οδεν επονυβαν, αλλα και τα παντων δεινота επαδον. οι μεν
 ρας αυτων εθφαγγβαν, οι δε λοιποι εχειρωδβαν ζωντες, και
 οδεν εκεινων των χειρων εξεφυγεν. εξετα βαντες δε αυτες τινες
 και οδεν ειδη και αναμαδοντες οτι εξ αυτων επαδον την εννη-
 νην πληγην. ετι δε ης περι της ποιότητος τιν τοπων αυτων ερευνηβαν-
 τεσ, και οβον εξ ακομς εραδεντες, εκρατηβαν τινς ζωντας δεβρμς
 και ενεδυνβαντο ταματια αυτων κατα εκεινοι. και ογ τινς εππβς
 αναβαντες, επι χειρας τατε φλαμελα, και τα λοιπα θυμεια, α
 επεφροντο περ' αυτων, απηραν παντες φοβερικως, ης κατα της

της Σαλωνος εορμυζαν, ως εν η τον καιρον εμαδον ζητη βαντες, κα-
ον οι ταξευται εκ τ' Λαυρεντιου παρερεπον. ηνδετο μεγα η αγρο-
Σαββατον. ηλθον η κατα την αυτην ημεραν. και το μεν πληθος ο-
δυπε πληθειον εμενοντο τς φοβδατς απεκρυβη. μεχει δε των χη-
αν οι τινες τς τε ιππες και τας σοκας εις απατην επεμτη-
το των Δελματινων εξαλαβαν. αναγνωριβαντες δε οι τς
κατορυτατς θημεια και την αμφιαβη αυτων αλλα και την ημεραν
ως εδδς οντος αυτοις τς υποσρεφειν εναντη, ην οιξαντας προ-
και υπεδειξαντο αυτοις μετα περιχαριας. εκεινοι δε αρια τς
ειδελνειν τας τε πορτας εκρατηβαν, και δηληνδια θυμειν
την προαξαντω φοβδατω πεποιηκοτες θυμεινδραμιν η θυμεινδ-
δων παρεδκευαβαν. κατεσφαξαν εν παντας τς τς πολεις
και εκτοτε εκρατηβαν παβαν την χεωραν Δελματιας, η κατεβ-
κηκωβαν εναντη. μονα δε τα πρως δαλαββαν πολυχνια, η θυ-
νεδωκαν αυτοις, αλλα κατειχοντο παρα τ' Ρωμαιων, δια το εν-
τον πορρον της δ' εως αυτων εκτης δαλαββς.

ρ. ιβ. οι δε αυτοι Χρωβατοι εις τ' βαβιλια τ' Ρωμαιων Ηρακλειου
προβφονει παρεμνοντο προτς τς Σεββης προσφυνειν εις τον αυ-
βαβιλια Ηρακλειου, κατα τ' καιρον ον οι Αβαρς πολεμυβαντες
απο εκειθε τς Ρωμανς εναπεδυοξαν. τς ο βαβιλιεω Διοκλητι-
νος απο Ρωμης αγαμιν, εκειθε κατεβη γνωβε, διο και Ρωμανο-
εκληθηβαν δια το απο Ρωμης μετοιμς αυτος γενεθαι ενταις
τοιαυταις χωραις, ηγην της νυν καλημενης Χρωβατιας και
Σερβλιας. παρα δε των Αβαρων εκδυοχλνεντις οι αυτοι Ρωμαν-
νοι ενταις ημεραις τς αυτς βασιλειω Ρωμαιων Ηρακλειου, α-
τς των ερημοι καδεσγηκασι χωραι. προταξει εν τς βασιλειω
Ηρακλειου οι αυτοι Χρωβατοι καταπολεμυθαντες, και απο τς
εκειθε τς Αβαρς εκδυοξαντες, Ηρακλειου τς βασιλειωσκειν
βει εν τη αυτη των Αβαρων χεωρα εις ην νυν οικουσι, κατεβηκω-
βαν

ρ. ιγ. μια δε γενεια διαχωριαειθα εξ αυτων, ηγην αδελφοι πεν-
οτι Κλοκας, και ο Λοβελος, η ο Κοσεντιος, και ο Μοχλω, η ο Χρ-
βατος, η ο Δοελφιδιο η Τορξο η η Βορξα μετα τς λαβ αυτων ηλθον εις
Δελματιαν, η εν τς τς Αβαρς κατεχοντας την τοιαυτην γην. επι

τινας δὲ Χεωβάτοι πολέμιοι αλλήλοισι υπερίχυνθαι σι Χεωβάτοι.
καὶ τῶν μὲν τῶν ^{Αβασίων} Χεωβάτων κατέσφαξαν, τῶν δὲ λοιπὸς υποταγῆναι
κατήγαγον. ἐκτοτε δὲ κατέκρατην ἡ τοιαυτὴ χώρα παρὰ τῇ
Χεωβάτων. καὶ εἰθνακμὴν ἐν Χεωβάτια ἐκτοὺς τῶν Αβασίων,
καὶ γνωσκόνται Αβασεῖοντες. οἱ δὲ λοιποὶ Χεωβάτοι εἰμὶν
πρὸς Φραγγίαν, καὶ λέγονται ἀρτίως Βελοχέωβατοι, ἡ γὰρ ἀπὸ
Χεωβάτοι, ἐχόντες τὸν ἰδίον ἀρχοντα. ὑποκύνται δὲ ὧς τῷ
Μεγάλῳ ργγι Φραγγίας τῆς καὶ Σαβίας, καὶ ἀβαστίοι τυγχάνουσι,
οὐκ ἐνδεῖας μετὰ τῶν Τούρκων καὶ ἀβασίων ἐχόντες. ἀποδὲ Χεω-
βάτων τῇ ἐλθόντων ἐν Δελματία διεχόμενοι μερῶσι, καὶ κα-
τέσχον τὸ Ἰλλυρικόν, καὶ τὴν Μαννονταν. εἶχον δὲ καὶ αὐτοὶ ἀρχοντα
αὐτεξουσίαν, διαπεμπομένην δὲ μόνον πρὸς τὸν ἀρχοντα Χεωβάτιας
κατὰ φιλίαν. μετὰ διεχόμενων τινῶν υπεταθόντο καὶ οἱ ἐν Δελμα-
τία οὐκ ἐχόντες Χεωβάτοι τοῦ Φραγγίου, καὶ καὶ πρῶτον ἐν τῇ
αὐτῶν. τοῦτον δὲ ἐβλήθησαν οἱ Φραγγοὶ πρὸς αὐτούς, οἱ τὰ
ὑπομάδια τῇ Χεωβάτων φονεῖοντες πρὸς αὐτοὺς ἀνταβουλῆ.
μη δυναμένοι δὲ οἱ Χεωβάτοι τὰ παρὰ τῇ Φραγγίᾳ ὑφίστασθαι,
διέφυγον ἀπ' αὐτῶν φονευσάντες καὶ οὐκ ἔχον ἀρχοντας ἐξ αὐτῶν ὅτι
ἐσρατεῦσαν κατ' αὐτῶν ἀπὸ Φραγγίας φουδύον μερῶν, καὶ ἐπὶ ἐπὶ
Χεωβάτοι πολέμιοι αλλήλοισι. αλλήλοισι σφε καὶ μογὺς υπερίχ-
νθαι σι Χεωβάτοι, καὶ ἀνείλον τῶν Φραγγίων πάντας, καὶ τὸν ἀρχοντα
αὐτῶν Κωτζίλιν κακώμενον. ἐκτοτε δὲ μέναντες αὐτοὺς ἐβόησαν
καὶ αὐτονομίαι, ἐξήγουντο τὸ αὐτὸν βασιτεῖα παρὰ τῶν Βοσνίων καὶ
ἀπὸ ἀλγῶν ἐπισκοποὶ, καὶ ἐβαστίον αὐτούς, ἐπὶ Μορίν τῶν
ἀρχόντων αὐτῶν.

ρ. 18. Οἱ δὲ Χεωβάτοι κατωκὸν τὴν καὶ Ζακιδαν Βασιλῆα
φείας, ἐν δὲ εἰσὶν ἀρτίως οἱ Βελοχέωβατοι.

ἰδὲν. Οἱ Χεωβάτοι οἱ εἰς τὰ Δελματίας νῦν κατοικούντες μερῶν,
ἀπὸ τῇ ἀβαστίων Χεωβάτων, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἐπονομαζομένων κα-
ταγονται. οἱ τινες Τούρκιας μὲν ἐκείθεν, Φραγγίας δὲ πλεονεκτοῦν κα-
τοικοῖσι, καὶ οὐκ οὐκ οἱ Σελάβροι τοῦ ἀβαστίου Σερβλοῖς.

ἰδὲν. Ἰστέον οἱ Σερβλοὶ ἀπὸ τῇ ἀβαστίων Σερβλίων, τῇ καὶ ἀπὸ τῶν
ἐπονομαζομένων, καταγονται, τῇ τῆς Τούρκιας ἐκείθεν κατοικούντων
εἰς τὸν παρ' αὐτοῖς Βοϊκὶ τοπὸν ἐπονομαζομένον, ἐκὸς πλεονεκτοῦν
καὶ Φραγγία, ὁμοίως καὶ μετὰ Χεωβάτια καὶ ἀβαστίου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπονομαζομένων

εκεισε ονχ ουτοι οι Σερβοι το απ αρχης κατακνυ.

ρ. 22. Η μεγάλη χρωβασία η γαβπη επονομαζομενη αβασ-
τισος τυγχανει μεχει της θυμικον, καδως η οι πληθαζοντες αυτης
Σερβοι. ολιγοτερον καρβαλαρικον εκβαλλουσιν ομοιως, η πεζικον
παρα την βαπτισομενην χρωβαστιαν, ως θονε χει ερον πραιδενο
μανοι παρα τς των φραγγων, η τερζικον, και Πατρινικων. αλλ
δδε θανγγας κελτηνται, οτε κονδουρας, οτε εμπορευτικα πλη-
ως μεκοδιν εως της θαλασσης απο καρτων εχειβε μεχει
της θαλασσης οος εστιν ημερων λ. η δε θαλασσα εις ην δια τη
ημερων λ. κατερχονται, εστιν η λεγομενη Σκοτεινη.

ρ. 23. Δυο δε αδελφων την αρχην της Σερβλιας εκτε πατρος διαδεξας
μενων, ο εις αυτων ποτε λαβ αναλαβομενος ημιον εις Ηρακλειον τον βασι-
λεα των Ρωμαιων προειδεν, ον η προειδενος ο αυτος Ηρακλειος βασιλεως,
παριχε τοπον εις καταβατηρον εντω λεματι Θεοβαλονικης τα Σερβλια,
α εκτοτε την τοιαυτην προθυμοιαν παρηγγει. ~~Σερβοι δε ηταν ομοιως~~
~~διαλεκτω ομοιως~~ Μετα δε χρόνον τινα εβοηθης αυτες Σερβλικω εις τα ιδια
ατεκ δειν, η τοτε απεστειλε ο βασιλεως. οτε δε διεπρεσαν τον Δανουβιν
ποταμον μεταμειδοντομενοι, εμηνοναν Ηρακλειω τον βασιλα δια-
τε στρατηγος τε τοτε το Βελουγραδον κρατεντος δυναι αυτω επαντην
εις καταβατηρον.

Repponsum
ad quaestiones

De positione Lacus Musiani, seu Myfiani,
item

De Cunis, seu Chunis, Cumanis, et Itauanis,
a

~~serenissimo~~ ^{celatissimo} Principe Jablonowic

propositas
datum a

Leopoldo Joanne Scherschnick

^e
Societate Jesu.

Anno a ^{nato} ~~reformatione~~ Christo 1773.

Quanta Slavorum Rebus paucis adhuc ante annis offuse fu-
erint tenebrae, qui Superioris aetatis habent sibi perspectam historiam,
non ignorabunt. Enimvero ita tum obscura erant, miscebaruntque
omnia, ut neque regionum neque populorum ulla ratio haberetur.

Qui populi veterum incolarum alicuius regionis retinebant nomina,
pro iisdem habebantur. Ita quidam Moravos cum Marcomannis,
Slavos Boemos cum Boiis, hodiernos Illyricos incolas cum veteribus
eosdem esse sibi et imperitiis persuaserant. Nonnulli longius, quā
oportebat, progressi, ex sola nominum similitudine de populis
liberrime iudicabant, et dum res non conexas sumebant, eas,
quidquid liberet, conficiebant. Haec ratione e Zitichis Gyechis, e
Lazis Leachis, e Chosphis Chosphi seu Guspi, e Vandalis Vendi, ex aliis
alii sunt errore ridiculo casulphi populi, atque effecti.

Tanta Perum Slavicarum perturbatione pauci quidam viri
dorti comati, illas in ordinem adducendas suscepere; Ibatque
opus; lente tamen: donec ^{Celsissimus} ~~Imperator~~ Princeps Iablo-
novius, ex hac caligine et tenebris in lucem Historiam Slavi-
cam aperturnus, eruditus, ad ponendam in hoc pulcherrimo stilis
simoque studio operam propositis premiis invitavit, et suae
elo incitavit.

Quem Historia Slavica in ^{Celsissimus} ~~Imperator~~ Principe amorem
dum tacitus admirarer, uti, quod Slavico daret lucem Rebus,
quidquid id demum esset, adferrem, valde stimulabat. Atque
huc dum meum animo agitarem, quaestiones anni huius in meas
manus bona fortuna decesserunt. Itaque oblata opportunitate
et meis

4.
et meis et ^{Celsissimae} ~~Principis~~ Principis votis satisfaciendi gratus,
ad secundam ordine scripsi responsum.

Tria conveniunt in quaestione: positus lacus Musiani sine Myfiani,
tum, quod inter Cunos seu Chunos, et Cumanos discrimen: postremum,
an Stauani quorum Ptolemaeus meminit, iidem sint cum Stauanis.
Singula ordine suo accuratissime quam poterimus maxime tractabimus.

Jo
prin
que
Da
run
tu
con
loc
= na
Cb
et
pro
= m
= d
= s
Er
re

C
C
et
C
L

De positione laevis Musiani, sine Musiani.

Jornandes, rerum Gothicarum non usque adeo malus author, si non primus, inter primos certe Slavotum nomen protulit, et loca, quae sua aetate colerent, consignavit. In quae nunc, si nomen vetus retinuerint, non (ad) Introitus illi (Scythiae) & inquirere ausi. Daria est ad coronae speciem atdus alpidus emunita, iuxta quo-
rum Sinistrum latus, quod in aquilonem vergit, et ab ortu Vis-
tulæ fluminis per imensa spatia venit, Vinidarum natio populosa
confedit. Quorum nomina licet nunc per varias familias, et
loca mutantur, principaliter tamen Sclauini, et Antes nomi-
nantur. Sclauini a Civitate Nova, et Sclauino rumunensi,
(Cb.) et lacu, qui appellatur Musianus usque ad Danastrium,
et in boream Visla tenuis comorantur. Illi paludes, silvasque
pro civitatibus habent. Antes vero, qui sunt eorum fortissimi
mi, qui ad ponticum mare curvantur, a Danastro exten-
duntur usque ad Danaprim; quae flumina multis man-
sionibus ab invicem absunt (c.) Ad litus autem oceanum
tribus faucibus fluente Vistulae fluminis ebibuntur Viduarum
resident, ex diversis nationibus aggregati, postquos ripam Oceani
Sed haec est visio-
hudo rerum huma-
narum, ut, quem-
admodum ille,
ita nomina earum
quoque, aut mutantur,
aut intereant.
Multos profecto la-
cis Musiani populus
iam fatigant: aut
gloriam hinc, a se
juisse delectum.
Quod nos etiam sine
dubitatione abrl-
teriori inquisiti-
ne deterruisset, nisi
ad id vatum nostrorum
studia convertere-
mus, ut tam puerile

Ca.) *Lepturus Petivii* capite N.

(b.) Apud Martinierum in Atlante Tom. VII. Rehusianus legitur: Sila. ^{= apud vates, vaticum}
minorum insula. Eodem modo apud alios quoque legitur. ^{possemus. morem gen}
^{= remus. Sed ad rem.}

(c.) Danastrum a Danapri. octoginta millianis distare affirmat ante omnia locus
Porphyrogenitus: ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΔΑΝΑΠΡΕΩΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΩ ΠΟΤΑΜΩ ΙΛΛΕ, QUO Plautius
Δαναπρεως ΕΙΣΙ ΜΕΛΙΑ Π. de Adm. Imp. cap. 42. pag. 92. Edit. Situs describitur, et
Venet. f. 729. Lacus Nusiani sit

mentis, in oculis omnium est constituendus. (a) ~~162~~

item Esli (d.) tenent, paratum hominum genus omnino. Quibus in austro adfedit gens Agazzirorum fortissima singulum ignara, que peroribus, et venationibus victitat. Ultra quos distenduntur supra mare pontium Bulgarorum sedes, quos notissimos periculatorum nostrorum mala fecere. Platenus Jornandes. Ex eius igitur mente Slavos inter Vistulam, et Danastrum, ad sinistrum latus dacicarum alpium seu ad Carpatum; Antez vero inter Danastrum et Danaprim suas habuisse sedes; Civitatem autem Houam, Sclauicorum rumunense, seu Sclauicorum insulam et lacum Mysianum media inter Vistulam et Danastrum sita fuisse certum est. (c.) Quamquam ad nonnulli minime videantur advertisse animum; quoniam ultra illud, fluvius Vistula et Danastro conclusum, spatium, de quo diximus, Civitatem Houam, ad lacum Mysianum in Russia, atque ad Caspium mare in Asia frustra suscepto quæsierant conatu. Alii dictis innixi Jornandis illa ad Danubium, nec fortassis male; alii

(d.) Ex emendatione Cluverii. alias Itemesti.

(e.) Ex hoc non leito attente loco inferunt nonnulli: Slavos suum a Sclauino rumunensi nomen accepisse. Quod sustineri non potest. Clarissimum enim est Jornandem hic de situ, non de origine nominis tractare cum ait Sclauinos a Civitate Houa usque ad Danastrum, et in boream Vistula tenus comorari. In hanc tamen sententiam, quod mirens, discespere Valbinus et Ardonius. Atque hic etiam totum hunc Jornandis locum mire perturbavit. Postquam enim proxime ad ventum accedere opinionem asperentium a nominis reprobate dictos fuisse Slavos affirmasset, addidit: Jornandes Historicus de origine, artisque Getarum scribens, id ipsum innuere videtur, dum Slavinos a Nova Civitate, Slavino, et Rumunense lacu, qui Mysianus (ortelio Mysianus Europæ Scythie) dicit denominatos. (apud Walb. Chiffell. Dec. I Lib. II. p. 79. l. 4.)

Mirum

7
chilominus, ut sunt ingenia varia, alibi requirebant.

inuenit diuersas sententias, quarum quidem nos cognitionem capi-
mus; nam alias ~~etiam~~ ^{etiam} quam quas sumus relaturi, superesse
non ambigimus; inuenit, inquam, illas, ut se se offerent, primum
strictim enarrare; tum quantum quaque similitudinis veri,
et probabilitatis habeat, paullo fusius, latiusque disputare,
deinde determinare.

Primum ducat Andreas Stredonius e Societate Iesu, Vir
cetera doctus, quem tamen valde opinio sua fefellit; quod
Lacum Myfianum aut cum flumine Musi in Cassium mare
suas deuehente aquas; aut cum lacu Guspia Ilmen, prope
quem Novogrod, esse crediderat eundem. Posteriores sen-
tentiam aetate nostra ~~etiam~~ ^{clarissima} ~~etiam~~ Sabnerus, quasi
i veteris verisimilior esset tuitus est.

Ioannes De Jordan id tantum egerat, ut loca iis, quae Jordan-
es adtulit, nomine quam simillima inueniret, et quoniam ea
in Moesia

Minum qui haec sentire potuerit, cum d. 4to Jordanem de Slauon
libre hic egisse palam fecerit. Cuius locum a nobis principia
allatum ita exponit: Quae ut hodiernis Geographorum tabulis
respondeant. - Slau - ponendi a sinistro Muldauia ad Vistulam us-
que, a dextro autem ad Danastrum, seu Nieper, qui et maior Borys-
thenes. Occupabant itaque Slau Podolia fines, Volhyniam, Rus-
siam nigram, Poloniam, Mazoniam, Lithuaniam cum parte
Chophonia ad fontem Borysthenis maioris, seu Nieper fluminis. Antea
postea faciendi incolae Podolia ab ostio Borysthenis ad ostia Danu-
bii cum curuatura litonis pontici. Viduarii ultimo Pruissia,
Hemesti Pomerellia, et Casubia attribuendi.

in Moesia superiore visus est sibi Deprehendisse; ibi quoque ad Vidinum lacum Mysianum, et Civitatem Novam sitam esse iudicavit.

Paullo altiori loco Martinicus dictum lacum prope insulas Citruorum (Schütt) ad Mysonium in Hungaria reposuit. Et multa eius sententia fauent. Ideoque et nos eam primum fueramus amplexi; postea tamen consilium mutauimus, et in Cluverii, qui rectissime omnium, nisi vehementer fallimur, locum hunc ita lapsse nobis videbatur, sententiam adiuuimus. Lacum is Mysianum nullum aliam esse, quam apud quem in Mysia antiquis authoribus recensetur Nouiodunum, existimauit. Quod an possit aduersus alios sentientes defendi, ~~non~~^{infra} videtimus.

Hactenus quis aliorum sensus de positione lacus Mysiani esset breuiter explicauimus; nunc quantum relatarum quoque sententiarum ad veritatem accedat, uti recepinus, diffusius dicemus.

Itaque prima iterum in medium veniat Stridonii; quam verborum eius referemus: Tornades Historicus de origine, atque Getarum scribit id ipsum inuere videtur, dum Slauinos a Noua Civitate Slauino et Humunense lacu, qui Mysianus (Ortelio Mysianus Europeae Sytha dicit denominatus. Obsoleta fateor equidem nomina, Araboni Ptolemio, et aliis ignota, nisi quis Mysin fluvium in Caspium mare influentem pro Mysiano lacu accipiat apud Plinium libro VI. cap. IX. (f.) Enimvero id nemo prudens fecerit. Quis enim credat adeo rerum omnium ignarum fuisse Tornadem, ut cum annem Mysin dicere debebat, lacum Mysianum diceret.

Sed

(f.) apud Balbinum loc. cit.

7.
Sed locum Plinii, ad quem prouocat, ascribamus. Cyropontus
in Heniochis montibus, quos alii Coraxicos vocauerunt. Araxes
eodem monte, quo Euphrates VI. mill. passuum intervallo.
auctus; amne Musi, et ipse ut plures existimauerunt a Cyso
defertur in Caspium mare.

E quo quid praeter eadem vocis similitudinem exculpas?
quamquam et haec valde incerta, quod Harduinus in omnibus
Mss. libris amne Vsi scriptum affirmat. Unde: an am-
nis Vsi seu Musi inter Vistulam et Danastrium medius?
esse certe debebat: ut recte pro lacu Musiano sumi posset. Atq;
si ista etiam in considerationem non veniant; Slauis profecto
illo tempore ad Araxem non conuerunt. Quod an vere dictum
sit, postea, quam alteram Stredonii, et qui eam quoque suscep-
erat, Doctissimi Gelasii retulero sententiam, ostendam.

Ita vero Stredonius: Accedit non levis coniectura Musia-
num lacum esse hodie Stagnum Ilmen, seu Ilmer, q. 2
milliaria germanica latum, situm supra Novogradum, veri-
us Novogradum, seu Novam Civitatem Slauino, ad quam
Jordanus Slauis nomen ortum fuisse tradit, quam idem
Chosphoria esse nemo negare potest. (2.)

Doctiss. Gelasius autem haec habet: Minus, inquit, recte.
Jordanus -- hanc Civitatem Novam, et Sclauinum Gumen-
nense, et lacum in superiore Moesia ad hodiernum Vidin statuit.
Jordanus

(2.) apud Balbin. loc. cit. p. 95. l. 7.

Iornandes Slauorum, imo Antiarum fines non nisi ab Alpium
 Dacia sinistro latere metitur, intra quos fines minime tenet
 ultra Istrum, et extra limites Alpium dacicarum, multo
 minus ipsius veteris Dacie venire possunt. Quare verius sentien-
 dum per hanc nouam Ciuitatem Iornandem intellexisse
 Nouograd, quod Slauice Ciuitatem nouam significat, nam
 eam antiquitus Slauonice appellatam fuisse testantur pa-
 -sim Russici Scriptores, et nouissime Michaila Lomonosow
 in Breuibus Annalibus Regentum Russiae S. 6. Ibi enim est lacus
 hodie Ilmen dictus; qui omnium Geographorum iudicio
 -tius Europae est spectatissimus, quinque verosimillime Iornan-
 -dis aeuo ab istis colentibus Mosi Muscanus, seu Mosua
 -nus dictus est, ut ita in rore Musianus mendum cubare
 videatur. Ad hunc ipsum lacum collimat Stridonius apud
 Balbin. l. 2. Miscell. p. 95. Lomonosow plane contendit, quod Clau-
 -dii Ptolemai Slauani in hanc terrarum dimensionem veni-
 -ant, uideique cum Slauanis sint. Slauani autem a Graeci
 appellati quod ipsis in usu non esset consonantes Sl coniungere
 nec facile eas enunciare possent. (h.)

Ex his, ut in Russia sit ponendus Musianus lacus, quis non
 videt haec esse rationum momenta: quod ibi Nouograd ciuitas
 qua latine noua ciuitas recte dici possit; vetusque eius nomen, ne
 forte Slauonum ~~manu~~ quis requirat, Slauonice; quod ibi
 lacus, hodie Ilmen dictus, omnium Geographorum iudicio
 totius Europae spectatissimus; denique quod is verosimillime
 Iornandis aeuo ab istis colentibus Mosi Muscanus, seu Mosua
 -nus dictus esset. Quae quanti ponderis sint iam nunc patebit.

Atque

Atque primum quidem Novogrod posse Civitatem Novam dici non repugno. ad illud agree fero, quod, cum Tornandes inter Civitatem Novam et Sclavinum rumunense discrimen faciat, hic nullum fiat. Neque hoc tantum, veris etiam rumunense, nulla habetur ratio, illiusque explicatio, veluti ad rem non pertinens propterea omittitur. (2.) Si vero iis, qui locum hunc esse depravatum, ut pro Sclavino rumunensi, ~~legi debet~~ Sclavi-
notum insula, e MSS. codicibus ~~affinitatem~~ ^{tenent}, assensum praebeamus, ubi tandem illam Slavonum insulam quereamus? Tum latum Ilmen omnium Geographorum iudicio esse totius Europae spectatissimum oppido falsum est. Multi sunt illo celeberrimi. Duo e multis, ut fidem faciamus, nominabimus: alterum Ladoga, Onega alterum; utrumque non valde ab Ilmen distans. Illum Baudrand totius Europae amplissimum XXXVI. milliaria germanica longum, latum XX asserit. Hunc non multo esse priori minorem Iselin docet. Lacus vero Ilmen latitudinem supra e. Stredonio adtulimus. Sed omnes Geographos id de magnitudine Ilmen sensisse, υπερβολικως, credo, dictum est: nam ego quidem ista apud nullum adhuc, quos consului, et sunt non pauci, scripta deprehendi. Sed hic,

quoniam

(2.) Haec de doctissimo Telasio accipi velim; nam Stredonius ^{cum Loauy} (interpretari est aditus. Tertiusque tamen facturus erat, si omisisset, aliorum esto iudicium. Supplicari, inquit, licet Tornandes germanice stirpis hominem vocabulo theutonico Asimonsen allusisse, ad famosum, seu celeberrimum lacum, cuius Slavi fuere accole. apud Balb. l. c. §. 4. Enimvero Tornandes rumunense cum Sclavino, non autem cum lacu Ngiano coniunxit. Sed iam supra monuimus latum hunc lacum a Stredonio fuisse perturbatum.

quoniam huiora sunt, misis, aeterna examinemus.

Sunt itaque Carum Ilmen vnsimiliter Jornardis quo ab
istis colentibus Nofris chusranum, seu Nofranum
dictum esse, adeoque in voce Nufianus mendum cubare.
At unde istud probant? quem authorem suae patronum senten-
tiae nominant? quod quoniam facere aut neglexerunt, aut
verius non potuerunt; nos illis neque Nofros seu Nofhos ibi
coluisse, neque Nofhos Flauii generis fuisse; et Sufros tum
Nofrorum nondum nomen habuisse clare exhibebimus.

Medias inter pontum Euxinum et mare Caspium Nofhorum
fuisse sedes euidens est. Iuxta Hyrcanum sine Caspium locat eos
Pomp. Mela et Hyrcanum Albani, et Nofhi, et Hyrcani. Ad
Phasidem flumen Plinius: Phasis in Nofhiis ortus, et quamlibet
magnis nauigiis nauigabilis. (L.) Et Strabo: Υπερκειται δε των
λεχθεντων ποταμων (Phasidis) εν τη Μοχικη το της Λευκοθεας
ιερον Φειξου ιδρυμα. Supra dicta flumina (Phasidis) in Nofhi
= ca regione situm est Leucothea templum a Phrixo conditum
Cm.) At his dicti Nofhiis montes; de quibus iterum Strabo: Ιβυ-
= ρων μιν των εβπεριων εις τας υπερ της Πορτης, και της Κολχιδος
τοπας μετακλισμενων, ους και Αραβης, ως φησιν Απολλοδωρος,
απο

(X.) Lib. I. cap. 2.

(L.) Lib. VI. cap. 4. In quem locum Harduinus Suntigitur, inquit, hi
Nofhi, quos Georgos, les Georgiens, posterior aetas appellauit, unde unde
tandem petita haec recens appellatio est. Horum enim in agro qua ver-
= git in occasum a montibus, quos Ptolemaeus caucasicos vocat, hanc procul
ab ipsis Euphratis fontibus ortus Phas. Ab iis quos Nofhiitas nos appell-
= mus longa terrarum, et apparet, intercapedine disiuncti.

(Cm.) Lib. XI. pag. 342. Edit. Eustath. Vignon Atrebat. 1587.

απο της Αρμενίας ορίζει. Κυρος δὲ πολλόν, καὶ τὰ ὄρη τὰ Μοχικά.
 Iberi occidentales in loca vltra Pontum, et Colchidem mig-
 rant; quos Araxes, ut ait Apollodorus, ab Armenia separat,
 verius autem Cyrus, et Moschici montes (π.) Et αὐτοὶ Περσὶν
 δε τὴν Εὐφρατοῦ κατὰ τὴν μικρὰν Αρμενίαν ἐφέξουσιν τὴν Ἀντιτανύω
 πρὸς ἀρκτόν ἐπεκτείνεται μέγα ὄρος, καὶ πολυχυδαὶ καλοῦσι
 δὲ τὸ μὲν αὐτὴ Παρυάδρην, τὸ δὲ Μοχικά ὄρη, τὸ δ' ἄλλοις ὀνομασι-
 ταῦτα δὲ ἀπολαμβάνει τὴν Αρμενίαν ὅλην μέχρις Ἰβηρῶν,
 καὶ Ἀλβανῶν. Trans Euphratem diuacrs post Antitaurum
 versus septentrionem extenditur mons magnus, et varie sifus:
 eius pars Parjadres, alia Moschici montes, alia aliter appella-
 tur: hi totam Armeniam usque ad Iberos et Albanos com-
 prehendunt. (Co.)

Eadem de sedibus Moschorum recentiores tradunt Geogra-
 phi. Hoffmannus Moschi, inquit, populi Asiae Albanis et
 Iberis finitimi. (π.) Cellarius, Vir Geographiae veteris penitus-
 finus, Moschi, ait, populus sunt inter Cappadociam, Colchos,
 Iberiam, et Armeniam, a quibus dicti Moschici montes, quos
 accolunt, vel inhabitant, de quibus Strabo Lib. I. sub finem
 Iberiam ab Armenia ορίζειν separare. (π.) H. Seemannus Moschi
 habitabant inter Cappadociam, Colchidem, Iberiam, et Arme-
 niam. (π.) His similia, quos enumerare longum esset, habent
 alii. Jam itaque situm Moschorum tenemus: nunc an
 Sclavi fuerint videamus.

E Colcho.

Cn.) Lib. I. pag. 42.

Co.) Lib. XI. pag. 359

Cp.) in Lexico.

Cq.) Geogr. Antiq. Lib. III. cap. 40. pag. 369.

(π.) Kalend. Eccl. Primi. Tom. I. P. II. cap. 4. pag. 280.

Ε Colichorum genere fuisse Strabo infirmat, Colichorum omnia
 in partes tres diuidi affirmat; quatuor unam incolant Colichi
aliteran Iberes, tertiam Armenii. Η Μοχικη τριμυς εστὶ το
 μεν γὰρ εχουσιν αὐτῆς Κολχοί, το δε Ιβηρες, το δε Αρμενιοί. (Cf.) Πα
 tem enim, quam Colichi, etiam Μοσχοί speciatim dictos
 inhabitasse, et si aperte Strabo non scribat, ex eo tamen col
 ligitur, quod sub Μοσχοίς montibus Sibam tradat Colichide
Μεταδετῆς Ητιοχῆς ἢ Κολχῆς ^{τοῖς} υποτοῖς Μακκαβίοις ορεσὶ Μοχικοῖς Post Henio
chos Colichis est, sub Caucasus et Μοσχοίς montibus. (Cf.)

Et alibi: Τῆς δε Τραπεζοντος υπερχεῖνται, καὶ τῆς Φαρνακίας Τιβαρηνίτε,
 καὶ Χαλδαίοι, καὶ Σάννοι, οὓς προτερον εκαλεον Μακρυνας, ἢ ἢ μικρα Αρμενικ
 καὶ οἱ Απαῖται δε πῶς πλησάζουσι τοῖς χωρίοις τῆς τοῖς, οἱ προτέρων ἱερέε
ται. Διηκεῖ δε δια τῶν ὅτε Σάνδιου ος ορος τε αχρ τατον
συναπτον τοῖς Μοχικοῖς ορεσὶ τοῖς υπερ τῆς Κολχίδος ὑπερ
Τραπεζοντεν, et Pharnaciam Tibareni sunt, et Chal
dæi, et Sanni, qui olim Macrones dicebantur, ac minor
Armenia: verum et Apaitæ his vicini sunt locis, qui quon
dam vocati sunt Cercita: per hos transit mons ap
rimus Sydis, qui coniungitur Μοσχοίς montibus, qui
supra Colichidem sunt. (Cf.) Idem ex Herodoto intelligitur
um locum, quo perforatus a Μελα Μοσχοίς revelimus, Colichis
attribuit: Εστὶ δε απο τῆς Λιμνῆς τῆς Μαιγτιδος επι
ραδον τον ποταμον καὶ εἰς Κολχῆς τριηκοντα ἡμερεων εὐ
ζωνο ὁδος εἰς δε τῆς Κολχίδος καὶ πολλοὺς υπερβῆναι εἰς την
Μηδικην. Est autem a λαοῖ Μακκιδε ad Phasim usque, et
Colichos

(Cf.) Lib. XI. pag. 344.

(Cf.) ibidem pag. 339.

(Cf.) Lib. XII. pag. 378.

Colchos expedito viatori iter triginta dierum: e Colchis vero non ita longo itinere perueniri potest in Mediam (v.)

Eiusdem ex hodiernis sententiae sunt Baudrandus, atq; eruditissimi Angli authores Histories Universalis. Ille Moschi, inquit, populi Asiae in Colchide regione circa Phasidis fluminis fontes teste Plinio, et in limite Iberiae, qui et Moschi etiam dicti fuerunt. . . . eorum regio dicta fuit Moschica a Strabone. . . . erantque ubi nunc pars orientalis Mengrelicae regionis. (u.) Horum testimonium, ut illud Baumgartenius ex anglis in germanicum conuertit, infra adducimus. (x.)

Si itaque Moschi pars Colchorum, utique Slau non erant. Nam Colchos non fuisse Slauos certius est, quam ut demonstratione aliqua opus sit. Sed neque Iberos, aut Armenos. Ne tamen ullus dubitationi supersit locus, et veterum, et hodiernorum scriptorum de Colchorum origine testimonia adferemus.

Aegyptiorum esse coloniam Hierodotus perhibet. Iuvat ipsum de hac re differentem audire: Ταυτα δε ποιεωσιν Αιγυπτιοι

(x.) Lib. I. cap. 104. edit. Londin. 1679.

(u.) in Lexico Geogr.

(x.) Mit der Zeit liess man sich viele andere Völker, namentlich die Heniochi, die Ampreute, die Lazi, die Liguren, die Marfi, die Iffri, die Moschi, und die Maurale in Colchis wohnen. Hist. Universal. Part. VIII. Lib. II. cap. 10. §. 654.

16
= τρις) διεξήγε την γπειρον. ες δ' εκ της Ασιης ες την Ευρωπη
διαβας, τσπε Σκνδας κατεσρεψατο, και τες Θρηκας
εστττες δε μοι δοκει και ου προδωτατα απικεαι ο Α
= γυπτιος στρατος. εν μιν γαρ τη τστων χωρη φαινονται σα
= νειβαι αι σγλαι. το δε προδωτερω τστων, ουχετι ενδυν
δε επισρεψας οπισω ηγε, και ελεπε εγενετο επι φκοι π
= ταμω, οκ εχω το ενδυντεν ατεκεως ειπειν, ειτε αυτος ο
= βασιλευς Σεβωσις αποδαβαμενος της εωυτης στρατιης
μοριον οδον. δη αυτε κατελιπε της χωρης οικητορας· ει
των τινες στρατιωτων εν τη πληγη αυτε αχθεαντες, πε
= ει φκον ποταμον κατεμειναν. φαινονται μιν γαρ εον
= τες οι Κολχοι Αιγυπτιοι. Νομβας δε προτερον αυτος,
η ακεβας αλλωκ λεγω. ως δε μοι αν φροντιδι εγενετο
ηρομην αρφοτερους, και μαλλον οι Κολχοι εμενεατο τα
Αιγυπτιω, η οι Αιγυπτιοι των Κολχων. νομιζειν δε εφ
= βαν Αιγυπτιοι της Σεβωσις στρατιης ειναι τες Κολχ
Αυτος δε εικαβα τηδε, και οτι μελαγχροες εισι, και ο
= λοτειχες. και τσπο μιν ες συδεν ανηκει· εισι γαρ και ε
= εροι τοιςτοι. αλλα τοιςοι δη μαλλον, οτι μουντοι παντων
= δρωπων Κολχοι, και Αιγυπτιοι, και Αιδιοπες περιταρ
= νονται απ' αρχης τα αιδσια. Φοινικες δε και Συριοι οι
τη Παλαιστη, και αυτοι ομολογουσι παρ' Αιγυπτιω
= μαδυκεναι· Συριοι δε οι περι Θερμωδοντα, και Πα
= νενιον ποταμον, και Μακρωνες οι τουτοιςοι ασυνητον
= εοντες, απο Κολχων φασι γεωσι μεμαδυκεναι· ετοι γ
= εισι οι περιταρνομενοι ανδρωπων μουντοι και ουτοι Α
= γυπτιοι φαινονται ποιουντες κατα ταυτα αυτων δε Α
= γυπτιω, και Αιδιοπων ουκ εχω ειπειν οκότεροι πα
των ετερων εξεμαδον· αρχαιον γαρ δη τι φανεται εον·

ως δ' επιμυθόμενοι Αἰγυπτίῳ ἔξιμαδον, μετὰ μοι καὶ
 τοῦτο μαρτυρεῖται. Φοινίκων οὐκοῦν Ἑλλάδι ἐπι-
 μυθούνται, οὐκ ἐπὶ Αἰγυπτίους μίμνεται κατὰ τὰ αἰδοῖα,
 ἀλλὰ τῶν ἐπιμυθόμενων οὐ περιτάρνουσι τὰ αἰδοῖα.
 φέρε δὲ καὶ ἄλλο εἶπω περὶ τῶν ῥολχίων, ὡς Αἰγυπ-
 τίοισι προφερεές εἰσι. λίνον μόνον οὗτοι τε, καὶ Αἰγυπτί-
 οὶ ἐργάζονται κατὰ ταῦτα. καὶ ἡ ζωὴ παρὰ, καὶ ἡ γλῶσ-
 σα ἐμφερής ἐστι ἀλλήλοισι. i.e. *Hæc faciendo peragrabat*
Sesosthis) *continentem donec ea Asia in Europam transgressus*
Sylthas subegit, et Thracas: ad quos usque et non vetulus mi-
hi videtur ægyptius exercitus pervenisse, quoniam in illorum
regione quidem, non tamen ultra eam profecti apparent titu-
li. Inde regressus postea quam ad Phasim fluvium accessis-
set, deinceps pro comperto dicere nequeo, an ipse Rex Sesosthis
diuise suo exercitu, aliquantulum copiarum reliquerit ad eam
regionem invadendam, an aliqui militum perthesi peregrini-
nationis circa fluvium Phasim subsisterent, nam Colchi vi-
dentur Ægyptii esse: quod ipse prius natum, quam ex aliis au-
ditum refero. Cuius rei quum mihi cupido inaccesset,
ut utroque percontarer, magis Colchi reminiscabantur
Ægyptiorum, quam Ægyptii Colchorum. Dicebant autem
Ægyptii se opixari Colchos e Sesosthis esse exercitu. Ipse
autem ex hoc coniecturam capiebam, quod atro colore sunt,
et nigro capillo, tamen si hoc pro nihilo putari posset, quum
et alii sunt huiusmodi, sed magis ex eo, quod soli omniū
hominum Colchi, Ægyptii, atque Æthiopes ab initio statim
puerula circumcidunt. Nam Phœnices ipsi et Syri, qui
Palestinam colunt, se id ab Ægyptiis didicisse confitentur

Syrii vero qui fluvium Thermodontem, et Parthenium a-
colunt, hisque contemini chaeones a Colchiis se nup-
didicisse aiunt. Hi enim ex hominibus soli sunt, qui
crumciduntur: et in his faciendis agnoscuntur esse
Aegyptii. Utrum autem Aegyptii ab Aethiopiis, an
ex ab Aegyptiis id edocti fuerint constituere nequeo. Vi-
detur enim esse perantiquum. Sed quod ex Aegypto, quod
illis commercium haberent, didicerint, magno mihi est
testimonio: quod Phoenices, qui cum Graecis commercium
habent, non amplius Aegyptiorum morem pudenda cir-
cumvidendi imitantur. Hi soli atque Aegyptii linum
eadem ratione parant: Similique genere vitae pautes
atque idiomate utrique utuntur. (Cg.)

Quod Herodotus, id multi quoque alii defendunt: Diodorus
Siculus, Φασι των Αιγυπτίων τινας καταλειφδεντας π-
=ει την Μαιωτιν λιμνην ους υδαται, το των Κολχων π-
=ρος. Fertur Aegyptiorum quosdam ad paludem Maeotim
relictos genus Colchicum constituisse. (Cz.) Valer. Flaccus:

Cunabula gentis

Colchidos hic, ortusque tuens: ut prima Sesothis
Intulerit rex bella Getis: ut clade suorum
Territus hos Thebas, patriumque reducat ad amnem;
Phasidis

(Cg.) Lib. II. cap. 403. et sequ. pag. 426. et sequ.

(Cz.) Lib. I.

Phasidis hos imponat agris, Colichosque vocari
Imperet. Arsiacen illi Lepidaque requirunt
Otia lenta Phari. Ca.)

Ammianus charcellinus: Phasis fremebundis cursibus
Colichos attingit Aegyptiorum antiquam Sabolem. (b.) Dio.

nyfius Periegesis:

Παρ δὲ μυχὸν ποταμοῦ μετὰ χθονὰ Τυνδαρίδων
 Κολχοὶ νεαῖταοι, μετὰ λυδοὺς Αἰγυπτοῖο.

^{i. e.}
In ultimo ponti recessu ultra regionem Tynidaridum
Colchi habitant aduena Aegyptii. (c.)

Et ne frustra testimoniis coarctandis tempus velle contere-
 re videamur: idem Apollonius (d.) idem Eustathius (e.) idem
 alii bene multi tradiderunt.

Quae hactenus aduersus eos, quibus Moschos esse Stanos per-
 suasum est, disputauimus, mirifice testimonio Lucani, et
Sidonii Apollinaris, qui eos Sarmatis ^{vicinos faciunt} illustran-
 tur, et confirmantur. Ille ita canit:

Heniochi, seuisq; affinis Sarmata Moschis. (f.)

Ca.) Lib. V. Argon.

Hic:

Cb.) Lib. XXII. pag. 333 Edit. Paris. 1684.

Cc.) Vers. 689.

Cd.) Lib. IV. Argon.

Ce.) in Dionys. Perieg.

Cf.) Lib. III. vers. 220.

Hic: Sauromatam taceo, ac Moschum, solitoq; conuentum
Lac potare Gelas. (g.)

Non itaque Sarmate, seu Maui, si Sarmatis finitimi, esse
 possunt. Sed illud probare nequeo, qd Cl. Assemanus scribit: Moschos speciatim sumptos, ut Sarmatis confines fuisse
 dici possint, aut sua sponte, aut pulsos ab aliis, longius progressos
 ultra pontum Euxinum ad paludem Maotim sedes finisse.
 Nam neque ullus scriptor de Moschorum migratione
 aliquid adnotauit, et omnes tum veteres, tum hodieci eos, v
 ostendimus, inter pontum Euxinum, et mare Caspium collocari
 Tertius id de Iberis dicitur: quos e Colchide, adque loca refer
Moschos Assemanus, demigrasse e Strabone constat. Et quoniam
 pars Moschorum erant, bene Lucanus et Sidonius Apollinarius
 proximos Sarmatis fuisse Moschos scripserunt.

Nunc de prima quoque origine Moschorum aliqua profere
 gl nerepe, quod ante iam, quam Aegyptii in Moschicam ar
 uenissent, Moschorum nomen exstiterat. Bochartus, doctissimus
 Geographus, a Mosecha seu Chesercho filio Iapheti ortos esse
Moschos opinatur, multisq; agit: ut lectoris animum ab omni
 alia ad suam opinionem traducat. Chibi, inquit, Cheserch, vel
 ut veteres scribebant Mosorch, et Thubal sunt Moschi, et Ti
bareni, qui apud Græcos scriptores eodem modo iunguntur,
 quo apud Hebræos Cheserch et Thubal. Herodotus in Thalia
 cap. 94. Moschi autem et Tibareni Mogoroi de, καὶ Tisba
Syrcioi trecenta talenta imperata erant. Et in Polyunia cap.

78. Ti.

(g.) in Paneg. Auit.

(h.) Kalend. Eccl. Viue. Tom. I. P. II. cap. 4. pag. 282.

78. Τιβάρηνοι δὲ... καὶ ἄλλοι Μοχοὶ ἐβένεα βρένοι ἐστράτε-
 υοντο, Tibareni autem... eodem ornatu militabant, quo
 Moschi. Item Τύτος δὲ συνέταστον ἀρχόντες οὐδὲ
 Μοχοὺς μὲν, καὶ Τιβάρηνας Ἀριονάρδος. Hos vero rege-
 bant hi duces, Moschos quidem, et Tibarenos Arionardus.
 Vides eadem arma, atque eosdem in bello duces; unde hos
 populos colligat arctissima inter se necessitudine fuisse
 iunctos. Itaque quum a Mesech vel a Moschis recte
 deducant non pauci recentiorum Moschos, est quod
 miretur lector, nulli dum venisse in mentem, Thubal
 Tibarenos condidisse, ut Mesech Moschos. (C.)

In hac etiam est heresi clarus vir Phil. Cluverius:
 Mesech, vel ut greci legunt interpretes Mesoch, tenuit terras
 inter mare Caspium, et pontum Euxinum; ubi Albania, Iberia,
 et Colchis ad Caucasum usque montem, et Armenia pars ad
 Euphratem gens ab eo dicta Moschi. (C.) Et postea, quam di-
 versorum authorum de positione Moschorum adduxisset
 sententias, addit: Tot igitur, ac tanta quum sint Mo-
 schorum in veterum monumentis vestigia; miror ego, cur
 Iosephus Iudeus, his neglectis, Mescherum Cappadocum con-
 ditorem fingere maluit, ex similitudine vocabuli, quod in
 oppido Cappadociae Mayara exstabat. His tertium ad-
 iungo doctissimum Spemanum, cuius sententia Moschi
 haud dubie a Moschis Sirti, sicut Tibareni a Thubal. (C.)

(C.) Geogr. Sac. Lib. III. cap. 32.

At

(C.) German. Antiqu. Lib. I. cap. 7. p. 35.

(C.) Loc. cit. pag. 280.

At Slavos ab alio Iapheti filio originem habuisse Can-
 dati demonstrent authores; ad quos lectorem remittimus; no-
 bis enim id unum proposueramus, ut, in qua docti viri de
 origine Choschorum starent sententie, indicaremus. Ceterum
 ad rem nostram sufficere existimauimus, si, quod nos arbitra-
 mur prestitisse, Choschos neque ad lacum Ilmen habuisse
 sedes, et diuersim a Slauico locutos ^{sermone} ~~idcirco~~ ostenderemus.

Primum ^{etiam} ~~namque~~ Supereft, ut neque a Chofis, id est, Rufis,
 lacum Ilmen Chofuanam dici patuisse fidem faciamus; neque
 enim nos latet, esse quosdam, qui credant, Rufos, mox ut
 innotuerant, alio nomine Chofos appellari consueuisse. At omni-
 um bonorum authorum constat testimonio: ante seculum
 a Christo nato quartum decimum Rufis Choschorum nomen am-
 fuisse inditum. Kulcinus id eod lum primum accipere con-
 firmat, cum Sediminus Lituania Princeps subacta Rufia
 dominatum occupasset. Sub-Metropolita, inquit, Petro cecidit
 dominium Ruforum: nam Sediminus magnus Lituaniae Dux
 anno 1339. lecto ingenti exercitu, occupauit Poliniam, et
 occiso eius domino Vladimiro, profligatisque Kiouienfi,
Purcorienfi, Præstlenfi, ceterisque Ducibus totam Rufiam
 subiugauit. Ab hoc tempore igitur extinctum est nomen
Ducum Kiouienfium: ex ruinis tamen Sebellatae Rufie
 natum est dominium Chofouitiam. Ioannes enim illius
Danielis, de quo paullo ante dictum, filius se transtulit
Chofouam, ibidemque sedem imperii fixit; hinc dicti Chofsi,
 seu

seu Moscovitae, qui Subsequentibus temporibus armis, ac
 opibus satis inclamare. (m.) In eandem Sententiam Cro-
 merus, Slavorum tractans origines, scripsit: A multis secu-
lis ii (Mosci) sedes illas tenent, quod eorum ipsorum
 annales testificantur: sed hoc nomen Moschorum non
 ita pridem usurpare coeperunt, neque uniuersum primum; sed
 unus de multis populis a flumine et arce Mosqua, ita
 dici coepit est, ex eo fere tempore, quo post diuisum in
 multos principatus Russorum eius regionis imperium,
 Ioannes quidam dux, Danielis filius --- et territorio pre-
 fuerat, et instaurata arce, qua modica, et obscura ante
 fuerat sedem ibi suam constituit. Cuius postea quum
 subactis proximis quibusque eiusdem nationis, atque
 lingua principibus, principatum suum longe, lateque
 dilatasset, tum demum ceteri quoque Russorum popu-
 li, longe maiores, antiquiores, et nobiliores, quam Moschi
 apud eam diem fuerant, nempe Vladimirienses, Kouzro-
 denses, Jaroslanenses, Tiuerenses, Mosaisenses, Susdali,
 Piskouenses, Suzanenses, Seuerienses, et alii, ut quisque
 denique sunt, in Moschorum nomen abiire. Si tamen
 ut cuncti pariter Russorum nomen libenter etiam nunc
 agnoscant. (n.) Et Paulus Iouius: Iis maxime fini-
bus Moscovitae ex omni parte clauduntur, quos Mo-
Socas Ptolemeo fuisse credimus: hodie autem a Moscho
 (m.) Catal. Archiepisc. Liou. P. III. pag. 117. anne
 (n.) Hist. Pol. Lib. I. cap. 9.

amne haud dubie sic dicti, qui et regia vbi, quam inter
 fluit, suum quoque nomen indiderit. (Co.) Et Ioan. Fabri-
 Vrbis est illis regalis totius provinciae Moscovia dicta, vbi
 et Moscovita nomen acceperunt, vel ut alii placent, veluti
 Volaterrano, a fluvio Moscovii; utraque derivaveris horum
 = So, non admodum retulerit, Summo nominis ratio liquida
 fiat. (Cp.) Et Assemanus, qui huius locum accuratissime
 tractaverat: Etiamsi fieri, inquit, patuerit ut Moschi populi
 Colchis olim finitimi, in Rusiam magnam migraverint
 ibique et flumini Moscho, et vbi Moschie nomen dederint
 nullo tamen auctoris antiqui testimonio constat, id Moschi
 = rum nomen genti Rusiae ante annum Christi 1300. hu-
 sipse. (Cq.) Hoc Senique pensit Michael Comonossow (C.) qui

Doxif. Helasius apertè contendere Cl. Stolemei Slavanos in
 hanc terrarum dimensionem venire, eosdemq. esse cum Slavans
 quamquam ^{etiam} Stolemei contendere Comonossow, vti non continet,
 (Cf.) nondum tamen ex eo Doxif. Helasius congereret, hos Sla-
 nos.

Co.) De Legat. Moscov. ad Clement. VIII. P. M.

Cp.) De Moscov. Relig. ad Ferdin. Archid. Austri.

Cq.) l. c. p. 284.

(C.) Alta Austriae Basilista I. T. 3. Cap. 8. § 4.

(Cf.) Haec sunt quae de Slavans scribit: Ein russen dzüwan dard dlo
 = wissan Moscovian findet man bei dem Stolanen (Geogr. l. III
 c. 5.) Dies dinstes Vold Slavoren nammt. Brinjan und Lortan

nam Lortan dies Wort Slavoren nicht rüdzüwanfan. Das
namtan sie salbiga nup Slavoren, Janung Slavoren
nam, und Slavoren. loc. cit. pag. 17.

4
25
tam tum vocatos fuisse Mofchos, aut eisdem cum Mofchis Col-
chiis; cum ille aduersam omnino huius sequatur sententiam,
uti ex eius verbis, quae infra recitamus (S.) claret.

Ex hactenus dictis quisque iam discipere poterit, quanti
huius Doctissimorum Virorum Stredonii et Gelasii opinioni insit
probabilitatis.

Ioannes Jordanus cum illas, quae nunc in medio posuimus,
difficultates obseruasset; alibi positionem lacus Myfiani
eae querendam rectissime iudicauit. At posteaquam uias
euitauit, in alias incidit. Laudatum supra Jornandis locum
in hunc modum exponit: Jornandes -- Sythiam a meridie in
Septem.

(S.) Von der Christenheit der Mosier, und der Suurzo-
= nan und Komurten finden ich viele Zeugnisse; Von ihrer
Christenheit aber nicht: und also mag ich dieser Meinung
nicht beistimmen; um so weniger da ich im Harbo (LXI. pag.
343.) das Zeugnis beibringe: „Vom Land der Mosier,
spricht er, sind zwei Theile: den einen bewohnen Colchier
den andern Iberier, den dritten Armenier, Völker die
von den Thieren sehr verschieden sind. In diesen Thei-
= len man findet wie vor der Erlangung des Heil Mosier
in den Aufstehen Landesherrn einen vñlichen Hofman;
und wenn Mosier die Thierischen Thiermen herausunt, so
= und nur der Mosier mit einem Worte. Der große Theil
= warum, in welchem die vñlichen und armenischen
Christen Haller der Mosier nicht geduldet, so über uns nicht
die Christenheit der Mosier mit den Moskowschen Thieren
sich künftige Zeugnisse zu bezeugen. locit.

Septentrionem intuetur; et hic iterum Slauinorum sedes
 eodem situ a Danubio Wallachie cis-Alutenfi proximo, in
 Danastrum usq; describit. E regione Wallachie cis-Alutenfis
 cis Danubium, in Moesia superiore erat ciuitas Noua, quam
 Tabula Peutingeriana, in distantia a Margo, seu Chorua
 fluuio M. P. XLVI. id est $11\frac{1}{2}$ miliariorum geometricorum,
 itaque circa Orsovam hodiernam, seu confinia Bannatus
 Temesuariensis, et Wallachie collocat, et ad Nouas, Simocates
 ta autem Hist. Lib. VII. cap. 2. Nouas superiores vocat. Ibi
 Wallachie pars Aluta se iungens hodieque Gomunazzi voca-
 tur, quod nomen a veteri Slauino Gumunensi originem tra-
 xisse videtur. Ibi lacus est, ut homines eius situs quantes-
 tantur, in veteri Moesia superiore, prope hodiernum Vidin.
 Hunc lacum Iornandes hic vocat Mysianum, supra vero
 rectius Mysianum; in Moesia enim veteris finibus ere-
 gione Wallachie est. Ibi itidem infra Orsovam, plane
 circa initium Wallachie sunt cataracte Danubii, a quibus
 secundum Strabonem Lib. VII. Danubius usque ad Pontum
 Ister nuncupabatur. (t.)

Quod in his locis Mysianum lacum situm fuisse exi-
 timaret, nemo mirari debet; nam id illi erat faciendum
 quoniam Slauos cis Istrum ad Saurum et Drauum, imo
 in Dalmatia quoque iam tum fuisse alibi dixerat. *Reuer-*
inquit

(t.) De Origin. Slauor. Tom. II. num. 473. b. pag. 357

inquit, tunc iam extra Scythiam in Dalmatia mediterranea Antharum pars, ad Saurum, et Trauum vero, nec non in Bohemia Slauorum pars sedebat. (v.) Ad prugnantibus veteribus, nam, ut omittam aliorum testimonia, nisi ea cumulem, otio abuti rearsar, clare Procopius: Et vero hi populi, Sclaueni inquam et Antae-ulterioris ripae Isti partem maximum habent. Τα γὰρ ἐν τῇ ταύτῃ Σκλαβωνίῃ, καὶ Ἀνταί-πλευρῇ ἑτέρας τῶ Ἰστροῦ οὐδὲς ἔμενονται. (u.) Et Iornandes, qui eos iuxta alpiū Saurorum sinistrum latus, quod in aquilonem pergit, com-
= sed ipse affirmat.

Si ad Vidinū fuisse lacum Myrianum est ad mittendum; etiam in Dacia fuisse Sclauos admitti debet: quoniam ab illo lacu teste Iornande usque ad Danastrium, et in boream Vislatenus comorabantur. Atqui Scyrides (x.) eo
tempore

(v.) loc. cit. n. 473. a.

(u.) de Bello Goth. Lib. III. cap. 34. pag. 498. edit. Parisiens.

(x.) Nugantur qui Scyrides Sclauos fuisse docent, quod nomen eorum a Sclauica voce γε πες i.e. est canis ortum videatur.

Gothos fuisse planum est Cedreni, tempora Theodosii iunioris persequentis, testimonium: Ἐπι τῶ τῶ τῶ βασιλευσῶν ἐκ τῶν Γότθων γε-
= γονεν ἐν τῇ τελευτῇ. Γότθοι, Ὑπογοτθοί, Γυπτεδες, καὶ Οὐαυδοί. Co in-
= perante Gothi in quatuor gentes diuisi sunt Galthos, Hyrogalthos, Scy-
= des et Vandalos. Tom. I. pag. 242. Eadem Theophanes ad an. 37. Theod. iun. et ex illo Anastasius Bibliothecar. et Constantinus Porphyrog. habent. Iornandes item Scyrida- sine dubio ex Gothorum prosapia ducunt originem. l. c. c. 37. Qui cum Galthus esset, credendum fuisse utique, qui populi Gothini generis essent.

tempore Daciam tenere. Id enim Jornandes multis locis aperte tradit: In qua Scythia inquit, prima ab occidente gens sedit Gepidarum, quae magnis, opulentisque ambitur fluminibus. Nam Tisianus (Tibiscus) per aquilonem eius eorumque discurrit; ab afrio vero magnus ipse Danubius, ab euro fluvius Tanais serat, qui rapidus ac tortuosus in Histi fluentia furor deolvitur. (Cy.) apertius infra: Et hoc (Comosio) rebus excedens de humanis Corillus rex Gothorum in regnum confendit, et per quadraginta annos in Dacia suis gentibus imperavit. Daciam dico antiquam, quam nunc Gepidarum populi aspicere noscuntur. Quae patria in conspectu Maesiae trans Danubium cum corona montium cingitur duos Sarthum habens accessus, unum per Boutas, alterum per Zapas. Hanc Gothicam, quam Daciam appellavere maiores, quae nunc, ut diximus, Gepidia dicitur, tunc ab oriente Hoxolani, ab occasu Tamaziles, a septentrione Sarmatae et Basternae, a meridie amnis Danubii fluentia terminant. (Cy.) Item. Gepidae Thunnorum sibi sedes viribus vindicantes, latius Dacia fines, velut victores potiti, nihil aliud a Romano Imperio nisi pacem, et annua solennia ut strenui viri amica pactione postulavere. Quod et libens tunc Augustus Imperator, et usque nunc consuetum donum est. (Ca.) Cuius rei memoriam Procopius quoque, aequalis eorum temporum prodit.

(Cy.) Loc. cit. cap. 4.

(Cy.) ibid. cap. 42.

(Ca.) ibid. cap. 50.

prodidit. Κατετεινε δ' ἡ Γότθων ἀρχὴ πρὸ τῆς τοῦ πολέμου
 (Italici) ἐκ Γαλλῶν τῆς γῆς ἀφ' ἧς τῆς Δακίας ὄριον. ὅ
 δὲ πόλις τοῦ Σιρμιον ἐστίν. Σιρμιον δέ, καὶ τὰ ἐκείνη πεδία
 Γυπαῖδες κατέχουσιν. ante bellum (Italicum) Gothorum in-
peritum ex Gallorum agro ad usque Dacia fines, ubi civitas
Sirmium est, protendebatur. Sirmium vero, vicinamq; regionē
Gerpedes habebant. (b.) Et alio loco: Οὗτος ὁ λεως ὑπερπο- † (Gothicum)
 τῆς Ἰστρον ἐκ παλαιοῦ ὡκῆν. ἔπειτα Γυπαῖδες μὲν τὰ
 ἀμφὶ Συγγιδονατέ, καὶ Σιρμιον χωρία ἔχον, ἐντὸς τε, καὶ
 ἐκτὸς ποταμοῦ Ἰστρον, ἐνθα δὲ καὶ ἐς ἐμὲ ἰδρύνται. Antique
eorum (Gothorum) sedes trans Isthmum fluvium. Exin Ge-
perdes Singidonem, ad Sirmium cum vicino tractu,
qua cis, qua ultra Isthmum fluvium, ubi Sciamnum
habitant, occupant. (c.)

Valachie partem, quæ hodie Tomunazi appellatur, ut
 nihil dicamus id nomen sine auctoritate adstare, minime
 certum est a veteri Solquino rumunensi suum accipere
 nomen propterea: quod dubium adhuc est, an Tornan-
des Sclavinum rumunense protulerit; et non potius illud
 librariorum adscribendum, quorum ositantia in libros Torn-
nandis, pro Sclavinorum insula interpret. utroque certe
 modo hodie legitur. Demum vero etiam Tornandem ita
 scripsit

(b.) Hist. Anan. cap. 18. pag. 54.

(c.) de Bell. Vandal. Lib. I. cap. 2. pag. 178.

scripſiſſe; nondum tamen confectum erit a Silauino rumenſi partem Valachiae Gomunazi ditam fuiſſe. Nam ibi ſitum eſſe non potuit. Aut enim id ultra, aut cis Iſtrum erit ponendum. Non quidem ultra Iſtrum in Dacia, quam totam Sepedes tenuiſſe ſupra ſatis ſuperque demonſtrauimus. Sed neque cis Iſtrum. Etenim ſuperiora, uti iam ex Procopio oſtendimus Singidonem videlicet, Sirmium ad vicinam regionem idem, qui Daciam, Sepedes habebant; inferiora autem ad Nicopolim Gothi teſte Romande: Erant ſiquidem et alii Gothi, qui dicuntur Minores, populudim-
 =menſus cum ſuo Pontifice, ipſoque Primate Vulfila, qui eos diuitur et literis inſtituiſſe; hodieque ſunt in Moefia re-
 =gione incolentes Nicopolitana. (d.) Quid quod nullum eſſe lacum prope hodiernum Vidin, e Principis Eugenii, que in Viennenſi Ceſarea Bibliotheca ſeruantur, et Maſſilii accuratiſſima Siligentia deſcriptis Tabulis Geographicis manifeſto apparet. Imo nec eſſe poteſt; quod pro ripa Danubii montes ſint pleni faxis et vaſti a natura. Lacum itaque ^{gnatoſe} puſcentes locorum neceſſe eſt fuiſſe, quorum Jordanus uſus eſt teſtimonio. Fortaſſis autem ii ad Nicopolim eſſe aliquem affirmarant. At hic lacus dici non poteſt: pars enim eſt tantum Danubii in littonis flexum ſe profundius inſinuantiſ. Atque ſi ſemus etiam poſſe pro lacu haberi: et huius certe eſt, ac vulgo ignorabatur, cum nulla apud veteres eius

maius memoria caſſet.

ibi
ut autem Slavos ad Drauum, et ſauum Jordanus eo
tempore coluſſe affirmaret; opinor Jordanus auctoritate
motum; qui Hunnos, et Sarmatas in parte Illyrici ad
caſtrum Martenam conſediſſe reſert. Sauromatae vero, in-
quit, quos Sarmatas diximus, et Cemacori, et quidam ex
Hunnis in parte Illyrici ad caſtrum Martenam ſedes
ſibi ſatas coluere. (C.) Quem ſauum Jordanus retuliſſet, hiſſe,
que adducimus, verbis explarauit. Ex hiſ relatis ſal apparet
de traditione Hungarorum, Hunorum partem poſt ſtilam
in Pannonia remanſiſſe. Inde ego infero, ubi Hunni
manſerunt, ibi et conſederunt Sarmatae. Ergo caſtrum
Martena in ſinibus Pannonia ad hodiernum Mahrburg
in ripa Draui. Huius loci quoque hodiernum nomen
Mahrburg vetuſta conpellationi Martena conuenit, non enim
eſt ad Murum fluium, a quo nomen inflexum eſſe poſſet,
ſed ad Drauum. (C.) Non male quidem illud ubi Hunni
manſerunt, ibi et Sarmatae conſediſſe dicitur: quoniam id
Jordanus docet; non item cetera. Si Boſſini, Olahi, Boak,
ſithai proximorum ſeculorum ſcriptum ſententia, quam quo
iure traditionem vocet, reſcio, modicus non adhaſiſſet, nunquam
tam inſolenter conſuliſſet. Sarmatae in Illyrico conſederunt;
(C.) Loc. cit. cap. 50. ergo

(C.) De Orig. Slavos. Tom. II. num. 759. d. pag. 170.

ergo castrum Martena in finibus Pannonie ad hodiernum inu-
 Mahrburg in ripa Traui: quia huius loci hodiernum nomen
 Mahrburg vetusta compellationi Martene conuenit.

In Moesia, que fuit pars Illyrici, non in Pannonia, castrum
 Martena situm erat. Quo loco vero? iam nunc visui sumus.

A Sauro non adeo fuisse remotum, pro argumento est mihi
 quod Iornandes refert, Theodemirum, cum Sauro traici-
 set, bellum Sarmatis, si captis fuis obstaret, fuisse minatum.
 Theodemir autem frater senior (Videmiri) cum suis transit Sa-
 urnem, Sarmatis, militibusque interminans bellum, si ali-
 quis obstaret ei. Quod illi verentes, quiescunt. Videns Theo-
 demir vndique sibi prospera prouenire, Haifrum primam urbem
 inuadit.

Co. I Supplicor in verbo militibusque mendum esse, et Gepidibus
 legi debere. Nam quid istud sit: Sarmatis militibusque interminans
 bellum, non intelligo. Enimvero qui illi tandem milites? an Sar-
 matici, an alii. Diversi a Sarmatis esse debebant, quoniam illi om-
 nium, impuberes et feminas si dema, quamquam et hec pugnasti-
 leguntur saepe, aduersus hostem in prelium ibant. Scriptum itaq;
 Gepidibusque fuisse existimo. Et Gepides ad Saurnem usque pertinuerunt
 iam supra e Procopio docuimus. Atque ita legi debere suspicor
 quam, non affirmo: cum in omnibus Iornandis libri exemplis, quae
 consului, constanter militibusque legatur. Erant autem mihi ad
 manum Sil. Basileae typ. Ioan. Heruagii 1537. in f. Inter opera Cas-
 siodori Geneuae typ. Phil. Samoneti 1650. in 4. In Bibliotheca PP. Tom XI
 Lugduni apud Anissonios 1677. in f. Inter Italicarum scriptorum
 churatori chiodolarii 1723 in fol. 4 Tom. I

continuas it Illyrii. (Ch.) Ad Sauum itaque Sarmatus coluisse,
quod, ne suis conatibus irent obviam, metu belli auerterat Theo-
demirus, nemo non intelligit.

Ad in Procopio Castri Maestime positum plane mihi videor
describere. Meminit enim Castroium Martis, atque aliud
cuiusdam castri his iocini, quod Hunnorum vocaretur. Πραξι-
τατοις δε και χωριων ου παρα τς ποταμς κειμενων
την οχλην, αλλα πολυ αποθεν οντον επεμελησατο, πεδου-
μενων εκ τς επι πλειστον. Τειχιωσαστε αυτα περιβε-
βληκειν απαχοιστισι. Καστραμαρτιστε, και Ζητνουκορτε, και
Ισκος τα χωρια επικαλειται ταυτα. Παρα δε τς ποταμς
την οχλην φρουριον παλαιον, Ούννων ονομα, επιμελειας
ηβιωσε τατε αλλα, και αμφι τω περιβολω πολλης. εστι
δε τις χωρος ου πολλω αποθεν τς τς δε τς Ούννων φρου-
ριου. ενθα δε οχυρωματα δυο Ισρου ποταμς εφ' εκα-
τερα γν. εν μεν Ιλλυριας, Παλατολογον ονομα, επι βα-
τερα δε Σικαβιδα. Insuper ad oppida non arripita flu-
mini, sed longe remota, quae ruinam iam diu minaban-
tur, intento animo, ea validissimis mœnibus incinxit, vi-
delicet Castramartis, Zetnocortum, et Hous. Ad quam fluvium
Hunnorum et vocant castro veten cum alia prouidit, tum
muros attulauit. Non protul ab hoc Hunnorum castro
geminis hinc inde praefidiis munitus Ister fuerat; ac Pa-
latiolum quidem appellauit, quod erat in Illyriis; oppo-

(Ch.) loc. cit. cap. 56.

Sithua

situm vero Sicihidam. (i.) An ouum ouo similis, atque
est Castrum chartena Castro Martis, esse potest? Hunnos, et
Sarmatas ad Castrum Martenam sedisse scripsit Jordanes; huius
Hunorum Castri Castro Martis proximi, fit mentio; quod, quia ad
illud finis Hunni haberent sedes, ita appellatum equidem
existimo. Et quamquam Sarmatarum Procopius non memi-
nit, tamen, quoniam prope Sauum eorum agrum tenuisse iam
supra Jordanis firmaueramus testimonio, id nostrae sen-
tentiae obesse non debet.

Locat vero Cellarius Castra Martis aduersa ponti Traiani
(C. 2.) ut ex eius Tabula Pannoniae veteris est videre, ac de illis
huc e relictis scriptoribus recitat: A Timaro non longe absunt
Castra Martis oppidum οὐ παρὰ τῆν τὴν ποταμὸν οὐδὲν ἐξ
ριγὰν positum ut Procopius dicit. -- Cui Ἰακωβὰς Castro
his vocatur. Sozomenus Lib. IX. cap. 5. De barbarorum
ad Istium

(i.) De Aedificiis. Lib. IV. cap. 6.

C. 2.) Quo loco huius pons steterit, diuturnum erat inter Eruditi
certamen: dicendum tandem est producto Procopii testimo-
nio e libro de Aedificiis, qui cum post Cuppat et Novas infra
Viminacium (Vidin hodiernum in Bulgaria) stetisse as-
firmat. Et ruinae, quae eo loci in hunc usque diem visun-
tur, quasque in eum finem ^{Comes} Charisigilius lustrauerat, firmis-
simum eius rei fuisse argumentum.

ad Istrum sedentium quodam duce nari καραμαγτις
 πολιν της Μυσιας προδοσια ελων, Castra Martis Vitem Angeli
 prodicione cepit. Et Marcellin. lib. XXXI. cap. 92. Val. XI.
 Gratianus Firmum introit, et quatrinduo ibi moratus
 per idem flumen (Danubium) ad Martis Castra descendit.
 Episcopus eius rebus subscripsit Concilio Sardicensi. Vulgo
 Iram Martis vocari Holstenius auctor est. (C.)

Tenemus igitur, quam Sarmata in Illyrio incolebat,
 regionem. Itaque frustra ad Vidinium, lacum Mysianum
 quaerimus; non enim Sarmatarum, sed Slavorum sedes
 designare in animo habebat Joan. d. Scylitzes; cum illos ad
 Castrum Martenam cum Hunnis sedisse, hos a lacu
Mysiano ad Vistulam ex altera, ex altera parte ad Danast-
-rum usque pertinuisse aspiceret.

Et vero diversos aliquantum hos Sarmatas, uti illos,
 de quibus cap. 55. a Slavis fuisse, conieceram ~~scilicet~~.
 quod is nullibi aut cum Slavis, aut cum Antis, ~~quod de-~~
~~-nique~~ cum Venedis generatim sumptis eisdem esse doceret.
 Itaque multo magis postea, quam similia de Dazygibus
Virum Clansimum Joan. Theophil. Segerum sensisse de-
~~-prehendi~~: Dazygas - inquit, affi Slavorum cognatos, aut
 si maius Slavos esse, haud dubito, singulam tamen nomi-
 ne ea aetas a Slavis Vinidis, atque Antis Sistis -
 (C.) Not. lib. Antiqu. Tom I. Lib. II. cap. 8. pag. 584. - xil (m.)

ait. (m.)

Unum adhuc ex argumentis Jordanis, quare pro sua stabilitate opinione adhaerens, superat: locus videlicet, a quo Danubius incipit. Iste fere nomen, an recte ad cataractas huius fluvii statuatur, videndum est. Ad quoniam de illo nobis infra multus erit sermo, ne bis eadem dicamus, nunc tractare super sedemus. Itaque reliquas sententias expendamus.

Dicebamus Maximianum lacum Mysianum ad Mysionium in Hungaria repositum. Et vero hic sensisse e vestis eius, quae infra (n.) (C. A. m.) tota Sor. Jablonou. Tom. II. Dissert. de Slavis et Lecho pag. 55. (n.) Mysianus lacus, Mysianus lacus, odno Mysianum Magnum, niniya Magnum Mysianus lacus, ninn Dan in Eurogrijsan Mysian, odno in Dan Sanctigian Donig trans Hungar, Dan Donandes godant, und salbi ganz nun Donita für die Donitz das alten Donau angibt, warum er spricht: Slavini a Civitate nova, et Slavinorum insula, et lacu, qui appellatur Mysianus, usque ad Danastrium, et in boream Vistula lacus comorantur. Id est. In Slavinorum insula sunt quidam de Slavici urbis, und Slavinorum Insula, und Dan an, welcher das Mysianische heißt, bis an die Donitz. Was nicht unmittelbar unter dem Donau das Donandes für nun Dan ganz am ersten und an er Sanctigian Donig heißt, sondern heißt nun und unmittelbar unter dem Donau.

Ex eo germanice verbo exscripta adducimus, comperimus ha-
 bemus. Quid vero cum ad id sentiendum induxerit, ipse exponit,
 cum ait, lacum Neufidensem a Muteno, seu Musonio, quod
 ei adiacet, Musonianum nomen accepisse: aliter procedente tem-
 pore, quinabatur ego, ut est vulgus compendiorum studiosum
 in Musianum esse mutatum. Probabilia haec mihi tum ^{et Cyrenem}
 debantur: quibus momentum faciebat, quod et Civitatem
Novam, et Solauinorum insulam in isto tractu me re-
 debam invenisse. Civitatem Novam in Neufid, aut
Neuhauß Ungarie, aut in Neustadt Austrie civitatibus.
Insulam Solauinorum in insula Citruorum. Ad lecto
 iterum iterumque Tornade, aliisque scriptoribus huc fa-
 cientibus, me opinione mea deceptum deprehendi.

Perceptum est inter Eruditos lacum Neufidensem, olim
Peisonem seu Delfonem fuisse vocatum (C.) Meminerunt eius
Plinius, atque Aurel. Victor. Ille Horis, inquit inquin-
atus

urban soll salbigen das Münsillan in Nindan
 ungaron am das Plinuan stadt Münsill, nion Müila
 von Cadnubing balagnan San sign, das von
 dem bauungsbrotan Osta Muteno, oder Musonio,
 inzo chofon, oder vinf drüßf Münsalbinig also ba-
 =ursunt worden. Historisf. geitisf. gnoyungisf. Alas das
 gonzon vmet Tom. VII pag. 24, 34.
 (C.) Vide Cellarium, Harduinum, Cluverium etc.

tur lacus Peiso, Deserta Boiorum (cp.) Hist. Agrum, de
 Galerio refert, satis reipublice commodantem casis immanibus
 silvis, atque immisso in Danubium lacu Pelfone apud Pannos
 nonios fecit. Hadruius in Emendationibus Plinii pro lacu
 Peiso legendum censet lacu Speiso, ut sit: lacu illo coniun-
 gi Nonis Deserta Boiorum, quod mihi non placet, cum apud
 Victorem, ut vidimus, idem lacus modo eodem, una tantum
 mutata litera, et sit legi ^{eadem} debere non dubito, nominetur.

Alii, quam Neusidlersi, hoc nomen fuisse Clarissimus Georgius
 Pragus I. I. existimat. Lacum hunc, verba eius refert, quidam
 trans Danubium ad urbem Basinium fuisse putant. Tamen
 huius opinioni Aurelius Victor his verbis de Galerio loquens
 Agrum satis reipublice commodantem casis immanibus silvis
 atque immisso in Danubium lacu Pelfone apud Pannonios fuisse
 Est vero ad Basinium alueus ab uliginosa palude haud
 procul urbe S. Georgii in Danubium ductus: quod nullibi
 ad lacum vulgo Neusidler See videre est. Tum S. Ioan. Bapt.
 Szegedi, vir in patriis rebus supra ceteros versatus, exstare librorum
 veteris instrumenta in Archivio Ven. Capituli Posoni. Decem
 re mihi affirmavit, in quibus Posonium a vicino olim lacu
 Teutonibus dictum sit. Peisburg. Unde non apparet ratio
 cur Posonium Belio dicatur Pifonium. (q. Sed huius
 tanti viri Siceris, sustineri nequeunt. Si enim trans Danu-
 bium situs erat lacus Peiso, extra Pannoniam situm fuisse

(cp.) Hist. Nat. Lib. III. cap. 24.

(q.) Annal. Hunn. Lib. IV. pag. 378. not. x.

est neceſſe: nam Pannonia, ſeſſe Nolemus Superior termina-
 tur ab occaſu monte Cetio, et pro parte Caruana, a meridie
 a parte Iſtrie, at Illyridis, iuxta lineam parallelam, que a pre-
 ſentato ſine occidentali per Albanum montem exit uſq; ad
 debitos montes, et limites inferioris Pannonie. — a ſeptione
 vero iam dicto Norici termino, et ea Danubii parte, que eſt
 a Cetio monte, uſque ad diuerſigium Karabonis fluminis. — ab
 ortu vero Solis inferiori Pannonia. Inferior autem termina-
 tur ab occaſu Superiori Pannonie a diuerſigio Karabonis
 fluminis iuxta preſatos limites. A meridie parte Illyridis,
 que a dicto limite uſque ad flexum eſt Danubii, iuxta
 quem diuerſitur Saugis fluminis. A ſeptione autem, et
 ab oriente terminatur parte Danubii, que eſt a diuerſigio
Karabonis fluminis uſque ad Sai diuerſigium. (C. I) E quibus
 clarum ſit Danubium fuiſſe ex una parte Pannonie li-
 mitem. Erat autem lacus Peiſo in Pannonia, quod et
Plinius, cum ait Norici iungi lacum Peiſonem, et Strabo VII.
 lib. I. narrans apud Pannonios inſiſſim in Danubium Peiſo-
canem, affirmat. Qui itaque in aduerſa Danubii ripa ad
Daſinium locari poſſit, non perſpicio.

Quod vero de alius obſtigiſſima palude, haud procul
 urbe S. Georgii in Danubium dicto adſectus, me plane non
 mouet. Fieri certe id poterat, quia lacum Peiſogem ibi
 quærere ſit neceſſe. Neque enim ſolus tantum Peiſo emiſ-
 ſus eſt in Danubium. Idem cum Hilſa palude infer. Pan-
nonie

(C. I) Geogr. lib. II. cap. 35. et 36.

= nonne ad Cibalinam civitatem a Probo Imperatore factum
comemoratur. Nullibi autem ad lacum Neufidensem
alveum aliquem superesse, non omnino veritati esse conformem
ostendemus.

Missi ego ad quendam amicissimum mihi Virum, qui
nunc Vienne moratur, ut, quoniam ibi esse regio, in
qua lacus Neufidensis, peritus non ignorarem, ab eo
aliquo, illius tractus geographicam Descriptionem impet-
= raret. Ne frustra ei rem committeream: obtinui
lacus, vicinitatisque tabellam valde accuratam, quam
Dorothium. P. Hebelius S. J. cum eum tractum dedita op-
= ra peragraret, fecerat, multaque illa, quae meam opini-
= nem confirmant, reperi. Inprimis alveus, quo per fluvium
Leitham in Danubium, Peiso imitti poterat; quo adhuc
hodie, cum aquis ^{augetur} ~~effundit~~, se effundit, et vicina circum loca me-
= git. Illis autem ^{antiquis} ~~antiquis~~ Leitha, cuius in tabella ad iuncta
vestigia sunt signata, in Danubium profluebat, quam ad
= uarum derivata fuisset. Ampliorem etiam lacum Neufid-
= sem fuisse, et qui a maioribus acciperant, referunt, et pa-
tres lacus Felertus, Margota, et Honig, alios inter eos et
= fidensem campos palustres, qui tamen saepe siccantur, inter-
= iectus, testifinus sunt iudicio.
Argumentum denique, ^{Sorummentis} ~~argumentum~~ Literariorum, quae in Sa-
= laris Pisonis servantur, desumptum vix aliquibus esse me-
menti, vel ipse Clarissimus Praeae agnovisse videtur, cum ne-
aliquas publicas Literas speciatim nominet; neque cuius a

his sint ostendat, et retineat, an in his aperte dicatur:
 vicinum Pofonio lacum Peifonem fuisse, atque hoc ci-
 germanos nomen Peifburg imposuisse; an vero tantum
Peifburg pro Prezburg legatur.

In hac quoque meum sententia optimi stat an-
 thores. Cluverius: Lacum Peifonem, esse eum, qui ho-
 die in Austria, Ungariaque confinio, vulgo Hungaris
Ferteu, Germanis Neufidler See vocatur, ab oppido
Neufidel, quod ei adpositum, ipse Sistonum oppidorum
 situs demonstrat: quem vel ex vniuerso itinerariis facile
 perspexeris. (S.) Cellarius: Intus est lacus Peifo
 hodie Neufidler See, Ungari Fertue vocant. (S.) Harduin-
us: In Austria, Hungariaque confinio, Neufidler See.
 (Ct.) Alii denique plurimi, quorum testimonio, ne
 nimisquam excrepat oratio, uti volumus.

Ad hunc itaque lacum aio Slauorum sedes ista etu-
 -le non fuisse, quod plane eo, quo Tornandes origi-
 nes Gothorum sciret tempore, circa annum a Christi
Natus ~~anno~~ 550, in quem belli Gothici XIV annus incidit,
Pannoniam Longobardi tenerent. Quod cum ex aliis,
 tum ex

(S.) Vindelic. et Noit. cap. 5. pag. 739.

(S.) Nat. Orbis Antiqui Tom. I. Lib. II. cap. 8. pag. 553.

(Ct.) in Plinii Hist. Natur. Lib. III. Cap. 24.

cum e Protoprio clarescit. Μαγγοβαρδας βασιλευς Ιουστι-
 =ανος ἐδωρῆσθετο νωρικωτε πολει, και τοις επι Παννονιασιν
 ρωμασιτε και αλλοις χρωσις πολλοις, και χρῆμασι
 μεγαλοις αμην. Δια τοι τουτο εξ υδρων των πατριων
 Μαγγοβαρδαι εξανασαντες, ενθενδε ποταμου Ιστρου
 ιδρυσαντο, Γηπαιδων ου πολλω αποθεν. και αυτοι Δαλμα-
 τας μεν η ^{ους} Ιλλυριου ^{ους} μεχει των Επιδαρνου ορειων λιγιστοι αμινοι, ηνδραπ-

=Sanctum - urbem Noricum et Pannonie munitiones, aliaque
 =ca, ad pecuniam insuper maximam Justinianus Au-
 =gustus Longobardis donasset, cum illi ob causam
 patriis sedibus relictis in aduersa Isti fluminis ripa
 confederant, haud procul a Sermedibus. At ipsi quoque Da-
 =matiam, et Illyricum ad limitem usque Epidauri pe-
 =uagando praedam abigebant et captivos. (v.)

Ante Longobardos eam regionem Gothos coluisse e For-
 =de Simonstramus: Gothi vero, inquit, cements Sermedas
 Hunnorum sedes sibi defendere, Hunnorumque popul-
 suas antiquas sedes occupare, maluerunt a Romano reg-
 =teras petere, quam cum discrimine suo invadere alien-
 accipientes Pannoniam, quae in parva planitie habet
 ab oriente Moesiam superiorem, a meridie Dalmatiam

(v.) De Bell. Goth. lib. III cap. 23. pag. 543. Hec anno XIV
 bel. Goth. Protoprio auidisse memorat, dixerat enim pag. 52
 annum XIII. pag. 550 annum XIV belli Goth. effluisse.

ab occasu Noricum, a septentrione Danubium. Creata
 patria civitatibus plurimis, quarum prima Sirmis, ex-
 = tema Vindomina. Cu.) Imo ad ipsum lacum Hensid-
 = ensem eos sedire alibi tradit: Plerique ergo, ut ad
 gentem unde agitur revertamur, id est Ostrogothorum,
 qui in Pannonia sub rege Valemir, eiusque germanis
 Theodemir, et Videmir morabantur, quamvis diuisa
 loca, consilia tamen habuere unita. Nam Valemir
 inter Scarmiungam, et Aquam nigram fluvios, Theo-
 demir iuxta lacum Selsodis, Videmir inter utroque
 manebat. Ca.) Sed et alibi eius meminit: Quiescente
 tandem Hunnorum gente a Gotho Hunnimundo
 Sueuorum dux, dum ad praedanda Dalmatias tran-
 = sit, armenta Gothorum in campis errantia depreda-
 = uit: quia Dalmatis Suevia vicina erat, nec a Panno-
 = niis multum distabat, praesertim ubi tunc Gothi re-
 = sidebant. Quid plurimum? Hunnimundo cum Suevis
 vastatis Dalmatis, ad sua revertente Theodemir germanus
 Valemiris regis Gothorum non tantum iacturam at-
 = mentorum dolens, quantum metuens ne Suevi, si impu-
 = ne hoc lucrarentur, ad maiorem licentiam proficerent,
 sui vigilavit in eorum transitu, et intempesta nocte

Cu.) loc. cit. cap. 50.

Ca.) ibid. cap. 52.

Sirmis

Doniri) cum suis transit saum amnem (c.) Adeone rerum om-
nium oblitum fingemus notis Jornandem, ut putemus
eundem ~~se~~ fuisse fluvium diverso nomine, quin de diversi-
tate quidquam admoneret, ab eo Designatum?

Alter locus, quo de Sueuorum in Dalmatiam incursione
agit Jornandes, ut recte intelligatur, quibus finibus Sue-
uia contineretur, scire est necesse; hos idem Jornandes de-
terminat: Regis illa, inquit, Sueuorum ab oriente Baio-
arios habet, ab occidente Francos, a meridie Burgundia-
nes, a septentrione Thuringos; quibus Suevis tunc iun-
ti Alemanni etiam aderant, ipsique alpes erectas om-
nino regentes: unde nonnulla fluenta Danubio infl-
unt, nimio cum sono vergentia. (c.) Hic Cluverius
ita explanat: Quamvis mirus in plerisque temporum
simul locorumque confusus sit Jornandes, tamen ex
his satis plane perspicitur eam intelligi Sueuiam,
que circa choenum posita, id est Hermannorum
antiquam sedem. Partim sui temporis descripsisse
Sueuiam, partim ut erat sub Leone imperatore, patet
ex presentis temporis verbo habet; Scin ex plusquam
perfecti (d.) temporis verbo: tunc aderant. Thuringi Suevis
istis

(b.) loc. cit. cap. 56.

(c.) ibid. cap. 55.

(d.) Fortasse: praeteriti imperfecti.

istis erant contermini a septentrione ex lieua Salie
 ripa; qua antea Chatti: Transi ab occidente, inbet
 hoenum, ad Rionum; ubi ante Alemanni: Burgundio
 nes quondam a meridie ad Danubium; unde mox in
 proximam transferunt Galliam. Baiocarii ab oriente in
 Bavariae Palatinatu. Alemanni quondam iuncti fuer
 in Suebia. Unde Procopius etiam, qui mire alioquin
 omnia Germania confudit, ut supra Lib. II. in Suevia
 ostensum est, ita tradit rerum Gothicar. Lib. I. Ταυ δὲ
 Θογγρων Βουργουνδῶνες οὐ πολλοὶ ἀποδὲν πρὸς νο
 = τὸν ἀνεμὸν τετραμμενοὶ ἐκέν. Σουαβοὶ τὸ ὑπο Θο
 = γρων, καὶ Αλαμανοὶ, ἰχυρὰ εἶναι. Id est: Haud pro
 cul Thoringis Burgundiones in austrum versus colebant
 iterumque sub Thoringis Suabi, et Alamani valida
 gentes. Haeret hodieque in antiquis circa Norimbergae
 sedibus, nomen eorum in duobus oppidis Schwabach:
 quorum alterum in septentriones versus fluvio cogn
 mini adpositum. (C.) Haec Cluverius: quae a nobis hi
 propterea sunt recitata, ut ne quis situ populorum
 perspecto Pelsodem alium esse quam Pisonem sine Ne
 = fidens opinaretur.

Superest ut Cluverii sententiam referamus, et qua
 = tum ei deferendum sit, disjiciamus. Maxime omnium
 = camnobis

(C.) Germ. Antiqu. Lib. III. cap. 28. pag. 670.

nobis placuisse iam professi sumus. At istud de positi-
 one lacus Chusiani volumus intelligi; nam de Civitate
Houa aliud statuemus. Primum, quis ei de loco Jor-
nandis a nobis sub principium recitato sensus fuerit,
 verbis eius disperamus: Satis clarum est, inquit, ab
Istis ad Danastrium usque, id est Syram, qui hodie-
 que dicitur Dnestre, Jornandem versus septentriones
 protendere Solaninos; versus occasum vero supra
Laciam, et Carpatica iuga, que ille vocat Alpes ad
Vistula usque fontem Vinidas. quo tractu Baster-
nas ante incoluisse iam ante ostensum. Lacus igitur
 iste Chusianus, sine ut alia ferunt exemplaria, Chysi-
anus, nullus alius, quam apud quem in Chysia anti-
 quis illis auctoribus recensetur Honiodonum (S.)
 quod et ipsum est Civitas Houa Jornandis. que forte
 ipsi Bastarnis Germanis tunc Neustat vel Neustat
 dicta; ut et alia in eadem ripa eademque Chysia
 vrbis Ptolemaeo, Antonino, ac Tabula, ipseque Jornan-
di dicta; Houa: de qua fit Jornandes. Post cuius decessu
Cuius exercitum diuidens in duas partes, nonnul-
 los ad vastandam Chysiam direxit; sciens eam negli-
 gentibus Principibus, Defensoribus destitutam. Ipse
 vero cum LXX millibus ad Eustesium, id est Houas
 descendit.

(S.) Hodie a vicina civitate Herpoua, Herponiensis lacus
 nomen habet.

Describit; unde a Gallo Duce remotus Nicopolim ac-
 =redit, quae iuxta Istrum fluvium est constituta. Rege
 Neustetium, et Crabrum. Urbem enim, quam Romani No-
 =uas, Gothi hanc oras tunc obsidentes appellaverunt Neusti-
 Craber autem fluvius est Ptolemaeo Κρασπεος, Haesius
 Superiorem ab inferiore dividens, Antonino Cebus, et
 =ni etiam Lib. I. Κρασπεος: apud quem tamen mendos-
 τω Κεδρεω. quod parum feliciter contra omnem historici
 rationem Leonicius purgavit in Εβρεω, quum iam
 dudum Bastarne, de quibus Dio hic loquitur Thraciam
 expulsi, tunc in Asia egerint in Dardaniarum agris. τω
 τω Κεβρεω apud Cebum. (C. 1) Martens ille. Quae quae
 =niam argumentis non confirmavit, ideo ipsum non
 prestare contendam.

Iam primum illud certum est: Lacum, ^{hestromensem} quem pro Asyfi-
ano habemus, revera inter Vistulam, et Danastrium
 esse positione medium. Quod quia de iis, quos ~~Quid~~ ^{Quid} en-
 =meravimus, dici non poterat; recte inde nondubito
 collegisse, nulli eorum nomen Asyfi attribui ^{posse}.
 Deinde Lacum Asyfi non longo intervallo, a
 eo, ubi Danubius Isthi nomen accipit, loco distans
 fuisse, cum Scythia describeret terminos, idem tradidit
Jornandes. Quam descriptionem, quia omnem de situ
 =ius lacus adimit dubitationem, huc transferre visum est.
 (C. 1) Germ. Antiqu. Lib. III. cap. 43. pag. 677. Scythia

Scythia siquidem Germania terre confinis exten-
 ditur ortus amnis, vel stagnum dilatatur Myrianum,
 tendens usque ad flumina Tyrani, Danestrum, et Va-
 gosolam, magnumque illum Danaprim, Taurumque
 montem non illum Asiae, sed proprium, id est Scythion
 per omnem Chaotidis ambitum; ultraque Chaotida
 per angustias Bospori usque ad Caucasum montem,
 amneque Araxem, at deinde in sinistram partem
 reflexa post mare Caspium, quae in extremis Asiae
 finibus ab orcaeo eurotores in modum furci, primū
 tenui, posthinc latissima, et rotunda forma exor-
 titur, vergens ad Hunnos, Albanos, et Seres usque
 digreditur. Hec inquam patria, id est Scythia
 longe se tendens, lateque aperiens, habet ab oriente
 Seres; in ipso sui principis ad litus Caspii maris
 cornu anentes, ab occidente Germanos et flumen
 Vistulae, ab arctico id est septentrionali circumdatus
 orcaeo, a meridie Perside, Albania, Hiberia, Ponto,
 atque extremo alveo Histri, qui dicitur Danubius
 ab ostio suo usque ad fontem. In eo vero loci
 latere, quo ponticum litus attingit, oppidionibus
 obscuris involuitur, Boniftheride, Olbia Callipode

Cherson

Cherson Theodosia, Pareone, Chirmycione, A Trapezunte
 quas indomite Scytharum nationes Grecoſ permifere con-
 dere, ſibi met commercia preſtatu-ros. (Ch.) Equibus verbis
 noſ ita argumentamur: Germania Scythiam attinge-
bat, ubi Danubius incipit Iſter nominari (Scythia ſign-
Germanie terre confinis ubi Iſter oritur) Iſter autem
non niſi extrema ſua parte eandem contingebat (a mari
 e Perſide, Albania, Hiberia, Ponto atque extremo alius
 Iſtri qui dicitur Danubius ab oſtio ſuo uſq; ad fontem) Ch-
vero ibidem, aut non longe abinde ſitus eſt Caucasus
ſianus, ubi Germania Scythiam attingebat (Scythia ſign-
dem Germanie terre confinis eſt ubi Iſter oritur
vel ſtagnum dilatatur Myſianum) ad extremam qu-
 =que Iſtri partem Myſianum fuiſſe ſtagnum ex his
luculentis efficitur.

De ortu nominis Iſtri, non vero de ortu ſeu fontibus Dan-
 =bii fuiſſe Bornandem locutum inde patet, quod alio
 loco de origine eius retulerat. Quia Danubii, ait, me-
 ſio facta eſt, non ab re iudico pauca de tali am-
 e regio indicare. Nam hic in Germaniis arvis exor-
 =ens LIX habet a fonte ſuo flumina ſq; ad oſti-
 um Pontum vergentia per mille ſucentorum paſſuum
 millia

(Ch.) loc. cit. cap. 5.

millia, hinc inde suscipiens flumina in modum lineae,
 quae costas ut craterem intendant: omnino amplissimus
 est, qui in lingua Bessorum Thister vocatur, du-
 centis tantum pedibus in altum aquam alueo
 habet profundam. Hic etenim annis inter cetera
 flumina inanis omnes superat praeter Nilum. Huc
de Danubio Sisyphus sufficiat (ci.) Non erat ergo
Jornandes et fontes et ostia Danubii. Itaque
 nemo, credo, in Alemanis anis Carum quæret
chysianum.

At ubi locus ille a quo Istus nomine appellatus
Danubius in Pontum decurrit? Cluverius affir-
 mat Superiori parte qua Germaniam, et vetustissi-
 mum illud Illyricum præterfluebat, dictum fuisse Danu-
bium, inferiori autem, qua Getas, et alias Thracicas
Scythicasque gentes abluit, Istum optimi testantur au-
 tores Strabo, Chela, Plinius, Appianus, Ptolemaeus, et
 alii. (ci.) Et Strabo quidem hæc pag. inquit, τὸ ποταμὸν
 τὰ μὲν ἄνω, καὶ πρὸς τὰς πύλας πρῶν, πρὸς
 (ci.) loc. cit. cap. 32. τῶν καὶ

(ci.) Vindelic. et Noricum cap. 6. pag. 745.

των καταρακτων. Δανουβιον προηγουμενον ἂν μαλιστα
 δια των Δακων φερεται ταδε κατω μεχει του
 Ποντες τα περι τους Γετας καλουν Ιστρον. Eti-
-nim fluminis superiores partes, quae versus fontes sua-
-Danubium dixerunt ad catartas usque, quae maxime pe-
-Dacos feruntur; inferiores autem ad Pontum usque, quae
Getae incolunt, Istrum appellant. (C.) Nemini, puto, o-
 scium est, Strabonem, εστι primum catartas nomine
 a quibus ad Pontum usque Ister vocetur; suam me-
 -tem tamen aperte declarare, cum addit partes flumi-
 nis superiores, quae per Dacos feruntur, Danubium, quae per
Getas ad ostia usque, Istrum appellari. Itaque Jordan
 patrocinari Strabo non potuit; quod, uti ad Hydrium lo-
 -care proset lacum chyrianum, Strabonem catartas
 tantum designare locum, ad quem Istri nomen sortitur
Danubius, non habita ratione Dacorum, Getarumque, ex-
 -stinant. Plinius scribit Stolemus Η Δακία πε-
 -ριουρεται απο μεσημβριας μεχει τς Δανουβιον
 ποταμς τω απο της εκτροπης μεχει Αξιουπολεως
 Δανουβιον ποταμιου, αφ' ης ηδη καλεται μεχει το
 Ποντες, και των εκβολων Δανουβιος Ιστρος. Dacia fer-
 -minatur a meridie parte Danubii fluminis, a deflexione
 eius

cuius ad Acinopolim usque apud Danubium situm, a qua
 deinde usque ad Pontum et ostia Istus appellatur Dan-
ubius. (m.)

Tenemus itaque locum, ad quem Istri nomine Danu-
bius notabatur. (n.) A quo multum anotum non fuisse
 lacum Myrianum supra iam ostendimus. Et certe
 lacum Thersonensem, quem nos Thersonis habuisse affirmamus,
 non longe ab Acinopoli ciuitate, qua adhuc hodie re-
 ferrem locum, et nomen trahit, recedere, cuique tabulam
 geographicam Bulgarie intuenti apparebit. Quae cum ita sint, illaque om-
 C m.) Lib. III. cap. 8. Thersonis lacum Thersonis
 C n.) Valde lapsus est Morey in eo quod de Danubio scripsit: quae, ubi Myrianis
 Les auteurs, inquit, ne sont pas d'accord du lieu où le Danube Thersonis
 prenoit le nom d'Istre, Strabon et Pline croient que ce fleuve Thersonis
 s'appelloit Istre dès son entrée dans la Pannonie, maintenant Thersonis
 la Hongrie. Appian Alexandrin ne s'éloigne pas de ce sentiment, Thersonis
 puisqu'il demeure d'accord que c'est là dans l'endroit où il Thersonis
 reçoit le Saue auprès de l'ancien Taurunum a présent Belgrade. Thersonis
 (le Grand Dictionnaire Historique) Nam neque de Strabone, neque de Thersonis
Plinio, quod asserit, verum est. De Strabone vidimus, Thersonis
 item Danubium ait vade primum Illyricum abluat Istrum Thersonis
 appellari. (Lib. IV. cap. 42.) Pro quibus Agathemerum nominare Thersonis
 debueret, cuius haec sunt verba: Μεγεσι Οινδοβουρυς ποταμός Thersonis
Δανουβιον καλοῦσιν. Ad vltim Vindobonam usque Danubium vo-
 cant. Lib. II Geogr. cap. 4. Thersonis

est omnino eundem, qui Donauiis aetate Myrianus
 vocatus est.

Hunc autem lacum, Agfianum, seu, ut alibi vocatur, Agf-
-anum non alia de causa autumno nuncupatum, quam quod
 in Agfia, quor nomine etiam Agfia dicebatur, situs esset. An
 vero aliud ei praeterea nomen fuerit, siquid, an Iordanis
 cognitum, non habeo affirmare. Utinque sit nomen
 certe Agfiani ad hunc, de quo nobis sermo est designandum
 cum aliis in hac regione non esset, ille enim ad Hieropolim
Danubii digressus in litore curvaturam pro loco haberi non po-
 test, erat idoneum. Martens de lacu Agfiano; nunc de Ci-
late Noua.

Tres civitates, quibus nomen hoc conveniret, fuisse in
Agfia. In superiori quidem seu prima: Noua versus Saxoni-
 post portem Traiani sita erat. In inferiori iterum Noua ad
 flexum Danubii paullo infra Axiopolim, deique Noua
Dunum iuxta lacum Agfianum. Et Nouas quidem
 superioris Agfia et si Civitatem Novam patuisse vocari
 non dubitemus, tamen ita vocatus nondum legitur. Quod
 quod Iordanes eam alio nomine Eufestium dici scribit. Quod
 nomen graecum esse (Εὐσημίον bonam stationem) longe verius
 similis est, quam, quod vult Cluverius, ex germanico Heu-
stätt, latine Heustätium deflexum, ac postea a librariis
 in Eufestium depravatum. Obseruamus enim Ior-
-nandem constanter rem quamque nomine appellare, quo-
 tum

appellabatur. Co.) Sed neque Noviodunum olim Civitatem
Novam fuisse nuncupatum, quidquid investigarem, in ali-
quo vetere authore deprehendere potui. Semper eodem
nomine apud omnes legitur. Adde, si Chymon Sertes, ne-
que Noviodunum prope Novam Civitatem dici. Nam Dun,
teste Bochartio, Gallis erat collis, ut hodieque Germanis,
et Britannis, et Anglis. Clitophon: Δρυος & αλοορι
τον εβρεχοντα locum eminentem Dunum vocant. In-
de Lugdunum Corui collis, ut idem docet apud Plu-
tarchum, et Strabonem, quia colli est imposita. Seneca
epist. 95. Civitas uni imposita, et huic non altissimo
monti. Itaque apud Strabonem, ubi dicitur Δρυος
επι λοφου επι λοφου, legi mavult Vir magnus
επι λοφου; quamvis utrumque sit verum. Vobis enim
pars una in ipso colle est, altera colli adiacet. Sunt
et alia Gallie et Britannie oppida triginta mi-
nimum in Dunum desidentia, ut Augustodunum,
Axellodunum, Iuliodunum, Laudunum, Melodu-
num, Noviodunum, Sedunum, Vellaunodunum,
etc. quae omnia sunt in collibus et locis editior. Cp.)

Geli =

Co.) Sine ulla inflexione protulit nomina personarum: Periz
Filimer, Filozud etc. populorum: Inaxungis, Tadzans, A-
thaul, Nauego etc.

Cp.) Geogr. Sacr. Part. II. Lib. I. cap. 42. pag. 679.

Reliquum est, ut Nouas Moesie secundum hoc nomen in
libre asseramus.

Anonymus, quem Hadrian. Valesius cum Ammiano Ma-
-cellino edidit, in Excerptis de Udoar^{re}, et Theodorio
eius meminit. Zeno, inquit, confortans Isauros intra
= uinciam, deinde misit ad Ciuitatem Nouam, in qua
erat Theodericus Dux Gothorum filius Valameris. Et
post pauca: Superueniente Theoderico Patritio de Ciuit
= te Noua cum gente Gothica missus ab Imperatore Ze
= none de partibus orientis ad defendendam sibi Italia
Cq.) De Nouis Moesie inferioris Anonymum hunc fuisse loc
tum aliunde sit manifestum. In primis Malicho, qui dat
Theoderico Valameris a Zenone in Illyrio sedes fuisse
= firmat: ὁ δὲ (Imperator) Αδαμαντίου τον Βιβριανου πο
= δα, πατρικιοντες οντα, και πολιαρχησαντα, προαειν
= τω και τιριγν υπατικην, επεμψε παραγυειλας χα
= ραν μεν αυτω δοσαι εν Πανταλια, η της μεν Ιλλυρ
= κης μοιρας εστιν επαρχια, ο πολυδε απεχουσα των εισβο
= λων της Θρακης. ὁπως, εἴτε Θεοδοριχος ο Τελαριου εἴ
= χει οἱ τι κινειν, εφεδρον εχοι αυτον εἵναι κατ'εκει
εἴτε αυτος παραθειν τα συδκειρινα δελοι, εν μεσω αυτω
εχων των τε Ιλλυρικων, και των Θρακιων δυναμειω
ευκολωτερον αυτη περιειναι δυναίτο. Quam obrem
Cq.) pag. 663. et 664. Imperi

Imperator misit Adamantium Viviani filium, patricium
 et robi ex praefectum, consulari quoque Signitate ornatum,
in scritque regionem in Pantalia assignare, que Illyriae
partis est provincia non longo intervallo Sistans
ab ingressu Thraciae. Quod eo consilio faciebat, ut si
qua Theodericus Triarii se comouere subsiperet, Bala-
merum adversarium sibi proxime imminere foret, at-
que etiam, si Balamerus conuenta violare, et pacem
turbare vellet, eum in medio duorum exercituum,
Illyrii, et Thraciae degeret, eum facilius opprimere
posset. (C. 1) Quem hic ingressum Thraciae vocat,
infra portas Hemi montis appellat, qua locus
Theodericum Balameris ad Marcianopolim castra
habuisse narrat: Τῶτων δε οριόθεντων, αὐτὸν μὲν
Θενδεριχὸν εἰδοῦς κινησάντα τὴν αὐτῆς δυναμιν,
ἐν Μαρκιανου πολεὶ τὴν πᾶσαν ἰδρυμένην, εἰς το
ἰσὼ εἰλύνειν. ἐπειδὴν δε γενήται πρὸς ταῖς πύλαις
τῆς Ἀίρας τότε τὸν τῆς Θρακίης στρατηγὸν διχίλοις
ἰππέυσιν, καὶ ὀπλίταις μυρίοις ἀπαρώντα σύρι-
Ξαι. Ἰνυαμεντὶς πρεσβυτῆς πλασι Theodericum
movere eum omnibus copiis, quas ad Marcianopolim
in castris habebat, velerius progredi. Ubi ad portas
Hemi montis peruenisset, Thraciae duxem eum duobus
equitum

(C. 1) Excerpt. Legation. pag. 79. et 80.

equitum millibus, et decem millibus gravis armatura
occurrere, et se illi coniungere. (S.)

Erat Marcianopolis ^{quahodie Bulgaria est} in choesia inferioris civitas nobilissima
in litore ponti Euxini condita. Vbi angustia montis His-
mi esset ex Ammiano Charocellino Sidici. Consecta cel-
sum montium summitates Hemi, et Rhodopes, quorum
altus ab ipsis Histri marginibus, altus ab Axiu flu-
minis interiori parte confurgit in angustias tumidissi-
collibus Definendes, Illyrios interscindunt et Thracas, his
vicine mediterraneis Dacis, et Serdice, inde Thracias de-
spectantes, et Philippopolim, civitates amplas et nobi-
les. (S.) Cum ergo, quod ex dictis manat, Theodorici
in choesia inferiori suum haberet exercitum, rationi
consentaneum non est, cum alibi, quam Horus choesi-
inferioris habitasse.

Hec omnia egregio Charocellini Comitis testimonio cor-
robantur; e quo plane illud, quod quaerimus accipimus,
Theodericum Civitatem Novam choesia inferioris tenuisse
Theodericus, inquit, cognomento Valamer, rex Gothorum Ge-
nonis Aug. munificentis pene pacatus, Magisterque pr-
sentis militiae factus, consul quoque Designatus credit
Sib

(S.) ibid. pag. 89.

(S.) Lib. XXI. cap. 40.

sibi ripensis Dacie partem, Moesiaeque inferioris, cum
 suis satellitibus pro tempore tenuit. (t.) Et de Civita-
te Nova: Theodericus rex Gothorum nunquam benefi-
 = cis Satiatus magna suorum manu, usque ad regiam
 Civitatem, et Melentiadam oppidum infestus accessit,
 plurimisque locis igne crematis ad Nouensem Moesiae
 Civitatem, unde advenerat, remeavit. (v.) An pluram ~~etiam~~ etiam
 testimonia desideramus, quibus aliis quoque scriptori-
 = bus non ignotam fuisse Civitatem Novam, neque aliam,
 quam Novam Moesiae secundo hoc nomine designatam
 ostendamus?

Restat ut de Solauino rumunense mentem nostram
 explicemus. Corruptissimum esse locum affirmare non
 vereor: in alio namque codice Solauinum rumunense,
 in alio Solauinum vnense, in alio denique Solauino-
rum insula scriptum esse deprehendo. Quid Solauinum
rumunense sit, aut illud alterum Vnense fateor me
 ignorare: nam ne vestigium quidem alterutrius videri
 et si diu, multumque investigavi, in aliquo alio scrip-
 = tore deprehendere potui. Jordani vero sententiam cur
 amplecti nequirem, iam supra indicavi. Itaque, ut
 tamen sensum aliquem exsolpamus, necesse est Solau-
rum ^{= notum} (t.) in Chronico Eusebio et Probrino Cos. Id est anno a Christo
 nato 489.

(v.) ibid. Doctio solo Cos. id est a^o a Christo nato 540.

= notum insula legamus.

Quae autem illa Sclauinorum insula? quantum coniectura fieri potest, nihil enim certi statuere licet, credo aut Peuren esse, aut aliquam aliam Danubii insulam. Peuren primum Peuini, populus Bastarni aut incolebant, (Cu.) ita moribus Sarmatas referentes, ut Tacitus dubitet, Germanorumne genus an Sarmatarum sint ad scribendi. Strabo, iam sua aetate Scytharum, Bastarnarum, et Sarmatarum quosdam in insulis habitare scripsit: Μετανασσεις γαρ δεδεικται, των πλησιοχωρων εις τας αλνευερους εξανασαντων, των μιν εκ της περαιας των Σκυθων, και Βασαρων, και Σαυροματων επικρατωντων πολλακις, ως ε και επιδιαβαινειν τοις εξελαισι, και καταριγεναι τινας αυτων γεν τοις ρησοις, γεν τη Θρακη. Osten enim est, migrationes populorum contingere, cum finitimi in imbecilliores impetum faciunt. Quemadmodum qui sit

(Cu.) Προς δε τας ενβολας (Ισρου) μεγάλη ρησος εστιν η Πευκη. καταχωρτες δ' αυτην Βασαραι και Πευκινοι προσηγχορευθησαν. Ad ostia (Ist) magna insula est, Peuce nomine. Nam cum Bastarna tenerent, Peucini sunt nuncupati. Strabo lib. VII. pag. 247.

qui sunt trans Istrum Scythia, Bastarna, et Sauroma-
 = he. Saep̄ preualuerunt, pulsique aliis in eorum loca
 immigrarunt, quidamque eorum, vel in insulis, vel in ^{Istria} Thracia ^{superioris Istrum} subsisterunt. (x.) ^{quos etiam alio loco 4 (Sarmatae)}

~~Haec olim quidem; subinde vero totam insulam Il-
 = nos occupasse, atque iam Iordanis evo habuisse,
 quoniam in ista ^{Istria} ~~et~~ ^{superioris Istrum} ~~et~~ ^{superioris Istrum}
 his refertur, etiam cum ~~Istria~~ ^{Istria} a late eorum ti-
 = lleriorum Istri tenere ripam communiter docent, iam in
 quam Iordanis evo habuisse omnino dubitari non de-
 = bit. Quibus, atque adfluentibus~~

Seris testatum: *Ἐπειτα οἱ Τυρρεταί, μετ' ἧς οἱ*
Ἰαλουργοὶ Σαρματαί, καὶ οἱ Βασιλαιοὶ λεγόμενοι, καὶ
Γεωργοί, τομὴν πλεον νομάδες, ολίγοι δὲ γεωργίας καί
 = *μελόμενοι. Τῶτες φασὶ καὶ παρὰ τοῦ Ἰστροῦ οἰκεῖν*
ἐφ' ἑκάτερα πολλὰ κισ. Deinde sunt Tyregetae, post
hos Sazyges Sarmatae, et qui Basilii dicuntur, et
Georgi, quorum quidem plerique sunt vagi, quidam tamen
 = *etiam agricultura student; hos ferunt etiam super-*
 = *numero ad utramque Istri ripam habitare (y.)*

Haec olim quidem; subinde vero totam insulam Il-
 = nos occupasse, atque iam Iordanis evo habuisse,
 quoniam

(x.) Lib VII. pag. 2 f. 2.

(y.) Lib VII

Solauio rumunensi, seu Solauiorum insula, dum
certiora adferre liceat, in tanta praecipue rerum obscuri-
tate, describere sufficiat.

Paro Secunda

De Cunis siue Chunis, et Cumanis.

Fuisse populum, cui Chunorum nomen esset, veteri-
bus ~~non~~ incognitum, nisi illum Ptolemeus prod-
disset, adhuc profecto ignoraremus. Sed nomen
tantum eius protulit, mores autem, et linguam,
quod est illi solemne, non commemorauit. Metaxu,
ait, Βασερων, καὶ Ποχολαρων Χουνοι. Inter
Basternas et Poxolanos Chuni. (Ca.) Qui locus
ut recte intelligatur, in sedes Bastarnarum, et
Poxolanorum inquiri debet. Jam quidem superius
Bastarnas attigimus, cum partem eorum Scyrinos
insulam Seuren coluisse ostendimus, non item, ubi
reliqui sederent, commemorauimus. Hoc itaque e Strabo-
ne disci-

(Ca.) Libr. III Geogr. cap. 3.

= ne diffinitus, cuius verba ita sonant: Η' δε υπερχη
 = μιν η πασα χωρα τε λεχθεντος μεταξυ Βορρο-
 = νους και Ισρς, πρωτη μιν εστιν η των Γετων ε-
 = μια· επετα οι Τυργγεται· μεθ' ος οι Ιαζυγες
 Σαρμαται, και οι Βασιλαιοι λεγομενοι, και Γε-
 = γοι, το μιν πλεον νομαδς, ολιγοι δε γεωργιας
 επιμελουμενοι. ταυτας φασι και παρα τον Ισρ
 οικειν, εφ' εκατερα πολλακις. Ενδε τη μεθορυ-
 α μιν ^{Βασαραι;} Τυργγεταις οριοροι και Γερμανοις
 = δον τε και αυτοι τε Γερμανικου γένους οντες,
^{πλειον}
^{πλειον} Φυλαδεργημνοι· και γαρ Ατριονοι λεγονται τιν
 και Σιδονες, οι δε την Πευκην καταχοντες την εν τ
 Ισρω νησαν Πευκινοι. *Totius autem regionis quae di-*
inter Borysthenem, Isthmumque intervallo superiaret, pr-
 = *ma portio est Getarum solitudo: deinde sunt Tyre-*
 = *tae, post hos Iazyges Sarmatae, et qui Basilii dicuntur*
 et Γεοργι; quorum plerique vagi sunt, quidam etiam
 agriculturam exercent; hos ferunt sepe utramque Isth-
 ripam accollere. In mediterraneis Bastarnae sunt Tyrege-
 atque Germanis contemini; ac sepe ipsi quoque Germani
 generis, in plures divisi gentes, nam alii Almani non
 = *nascuntur, alii Sidones; Teutini vero insulam Isth- Teu-*

continentes. (Cb.) Ex hoc Strabonis, item Liuii, Plinii, Taciti, Plutarchi, aliorumque testimonio. Setum Bastar-
um hinc Cluverius est complexus: Terminos igitur
Bastarnis siue Penninis status istos: Ab Septentrionibus
Alpium amnem, vulgo Viepro, in Vistulam delatentem,
 et a fonte eius lineam ad Amadoram lacum; (C.) Atque
 hinc flumen quod ex lacu iuxta oppidum Zareba ori-
 ens, in Syram id est Danastrium deferitur: inde ipsum
Syram. Ab ortu mare Ponticum et ostia Istri, a meridie
Istri (citra quem tamen quidam etiam Bastarnae testi-
 monio Strabonis) ad Hierasni (Puth) usque confluentem, et
 hinc Hierasum, et a fonte eius Carpathia, Sarmat-
icaque iuga ~~usque~~ ad fontem usque Vistula. Ab
 occasu primo Afriburgium montem (Cd.) ad oppidum
 usque

(Cb.) Lib VII. pag. 212.

(Cc.) Lacum Amadoram (eod. cap. pag. 675.) Cluverius
 vocatum esse scribit eum, qui hodie, medius inter Volthi-
nam, Podoliaque, Dugem amnem in Borysthenem
 emittit.

(Cd.) Ut, quis Afriburgius mons fuerit, intelligatur; addo
 e Cluverio eius Descriptionemque ita habet: Illud
montium iugum, quod auctor (Tacitus) tradit, in
Hungaria hodie Poloniaque, ad Silesia confinio a Sarmat-
is, quos Ptolemaeus appellat, montibus (vulgo ad volis
Polonia

usque Osvigorum, hinc vero Vistulam ad Aprum usque con-
fluentem. (c.)

Arguit Cluverium Harduinus erroris in hac descrip-
tione commissi; creditque Bastarnas in hodierna superio-
Hungaria tantum sedisse. Ita enim scribit: Neq[ue] minor
eiusdem (Cluverii) hallucinatio est, dum ultra Carpa-
thios montes Bastarnas ablegat, quod inter Sibiscum
et charum Plinius discrete locat. (c.) An recte ~~ita~~ ^{vero} dic-

Polonis Tatary, Hungaris Szépeşi, Germanis Dux Hungar-
ica, Ambirga, id est iuxta Hungarios, iuxta oppidum Dux-
dofzyn, initium Ducis, continuoq[ue] protursu ex meridie in se-
ptentriones versus sese extollens; primum reu directa linea
propter amnem Salam ad oppidum usque Osvigorum, Vistula
dispositum, Silesiam a Polonia dirimit; inde per ipsam Pol-
oniam, Varthe fluminis dextram ripam ad usque oppidum Klot-
owa prosequens; hinc versus oppidum Bydgosz; inde in or-
dentem conuersum ad oppida Kamien, et Hempelberg, at-
que iterum in septentriones versus fontem Brogi amnis, ta-
dem iuxta luam Viperæ ripam ad mare Sueuicum intus
duo oppida Plage, et Tzanaw deponitur. Traiectus eius
hic ad eolus vocatur Gollenburg, Catronius, ad ibidem vi-
torum infamis. Ptolemaeo vicinissimum iugum ad pellaturo
Astruborgorum opus, Astruborgi mons. Lib. III. Germ. Antiq.

cap. 32. pag. 622.

(c.) Ibid. cap. 43. pag. 677.

(t.) Notae emend. in Plin. Hist. Nat. Lib. IV. num. 95.

= huc Cluverius fuisse hallucinatus? equidem non putem.
 Si enim obscurus erat Plinii locus, et Strabone certe, He-
 = lemus et Dione, et alios praetermittam, situm Bastarna-
 = rum doceri Harodunius, si voluisset, potuit. Strabo
 = nio verba iam adduxi. Molemus autem in hanc sen-
 = tentiam scribit: Κατεχει δε την Σαρματιαν εδρυ
 μεγαλα οίτε ουενεσαι παρ' όλον τον ουενεδικον
 κολπον, και υπερ την Δακκίαν Μενκινος τε, και
 Βασαραι. Involunt autem Sarmatiam maxime
 gentes, Veneda apud omnem sinum Venedicum, et
super Daciam Peuini, ad Bastarna. (g.) Et Dio Aug-
 = stium Bastarnis situ aduersam fuisse docet: Βασαραι
 δε ~~και~~ Σκοδαι τε ακειβως νεροπυδασι. και τοτε
 τον Ιστρον διαβαιντες την τε Μυσιαν την κατ' αν-
 = τιπτερας οφίων, και μετα τστο και Τριβαλλος
 ομορος αυτηνοντας, τστοτε Δαρδανος εν τη χωρα
 τη εκεινων οικοντας, εχειρυσαντο. Bastarne
 inter Sogthas recte censentur. Hi cum transgressi
Istrum, Chysiam sibi oppositam, finitimosque eius
Triballos Dardanofque ibidem habitantes subegerant.
 (h.) Plura non addo satis enim ex his recte Cluver-
 = ium fuisse elucescit. Nam de Bastarnis, iam de Ποιο-
 (g.) Libr. III. cap. 8. = Canis
 (h.) Libr. I.

= Canis.

Roxolanos paludis chaotidis latius accolvisse
 author est Molemeus. (i.) Silicentius eorum positionem
Strabo literis consignavit: Οικουσι δ' ὑπὲρ τῆς Βορυσθηνῆος
 = νοτιωτέροι οὗτοι τῶν ὑπὲρ τῆς Βριττανικῆς ἑσχα-
 = τῶν ὑπὲρ τῆς Βορυσθηνῆος. ἥδη δὲ τὰ ἐπὶ ταῖς διαψύχα-
 ανοικτὰ ἐστὶ νοτιωτέροι δὲ τῶν καὶ ὑπὲρ τῆς
Μαιωτίδος Σαυρομάται, καὶ Σκύνδαι, μέχρι τῶν
 ἑσχατῶν Σκύνδων. Habitant autem ultra Borysthenem
ultimi notissimi Scytharum Roxolani, magis versu
 meridiem sibi, quam extrema ultra Britanniam cognita
 Uteriora iam frigoris habitari non sinit. Ab his versu
 meridiem supra chaotidem sunt Sauromatae et Scythae
 usque ad orientales Scythas. (k.) Et iterum: Ρωξολα-
 = νοι δ' ἀρκτικωτάτοι μεταξὺ τῆς Ταναΐδος, καὶ τῆς

Βορυσθηνῆος καὶ ἰσχυροὶ πεδία. Roxolani maxime
Septentrionales sunt, et campos inter Tanaim, et Bo-
rysthenem volunt. (l.) Itaque Roxolani in parte
 hodierna Russiae, et ubi nunc Cosaci sunt sedes habi-
 = bant. Atque inter hos et Bastarnas erant medii Chua-
 Cid Lib. III. cap. 5.
 (k.) Lib. II. pag. 78.
 (l.) Lib. VII. pag. 212.

Ergo

Ergo in hodierna Ucrania, inter Danaprim, et Danastin
 incolebant. Nam, uti iam demonstratum est, ad Danast
 = trum usque Bastarnie, ad Danaprim usque Roxolani per-
 = linebant; inter eos vero medii manebant Chuni. Quos
Slavos fuisse non dubito. Id aliquo argumento confir-
 = mare non possum; quia, uti dicebam, nemo praeter Pto
 = lemaeum eorum meminisset. Equidem e solo situ id
 conclusi: nam, cum inter Slavos sederent, incredi-
 = bile mihi videbatur aliorum alterius, quam Slavi
 = ci generis fuisse. Ita olim quoque de Bastarnis, quos tamen
 visum est Romanis: Cum enim adeo a Germanorum ^{manos fuisse}
 institutis moribusque desinissent, ut iam Slavos,
 quibus erant finitimi, referrent; dubitare adestum est:
 hinc, an illis accenserentur. Quomodoque se
 res habeat, tuetur me Claudio Viri Georgii Prægi
 auctoritate, qui idem ante me senserat. Ego, inquit,
Ptolemæi Chunos Slavicum populum fuisse mihi
 persuades, quod vero non sit simile, Hunnicorum parte,
 (quod nonnulli credabant) eo tempore, quo Ptolemæus
 scribat, et Hunni in Asia potentissimi essent, se
 ab reliquo corpore aulsiisse, interque medios Slavos,
 a quibus natura, moribus, Cinque abhorrebant, sedes
 collocasse (m.)

A Pto.

.A Ptolemaei inde aetate ad seculum XIV. usque remota me-
 .minit Chunorum. Primus iterum anonymus quidam seculi
 .li XIV. scriptor, e quo priores partes suas chronici sui
 .teste Lambecio (n.) ad verbum exscripsit Thurorius, nomen
 .illorum protulit, et Cunos, item Cumanos, appellavit.
 .Et Cumanorum nomen iam antea quoque auditum.
 .Utrique usi sunt deinde promiscue ceteri serum Hunga-
 .ricarum scriptores. Hoc igitur tam diuturnum silen-
 .tium ansam praebuit dubitandi: an Cuni, seu Cuma-
 .ni iidem essent cum Chunis Ptolemaei. De quo cum
 .situm illorum definierimus, videbimus.

Anonymus Thurorius, ita cum a compilatore Thurorio
 appellare licet, ne quis anonymum Nobarium Bele lauda-
 .ri falso opinetur; is, inquam, ~~sequenti~~ De prima Cuno-
 .rum in Hungariam facta incursione, anno 1090 Cl. Sc-
 .rus accipere censet, sequentia habet. Post hoc autem pa-
 .gani Cuni a superiori parte portus Meses, raptis inda-
 .ginitibus, irruerunt in Hungariam; totamque provin-
 .ciam Ngr usque ad civitatem Byhor crudeliter depae-
 .dantes, infinitam multitudinem virorum ad mu-
 .lierum, ceterorumque animalium serum trahentes,

(n.) Dias. Itiner. Cellenf.

per amnem

per amnem Lapus, et fluenta Zamus inopinabiliter
 transenates remebant. Rex igitur Salomon, et Dux Sey-
 =sa cum fratre suo Ladislaus, collecto exercitu, festinan-
 =issime acceleraverunt, per portam cheser transenates,
 priusquam Cuni montes transcendere, in urbem Debuxa,
 poene per totam septimanam ibi adventum paganorum
 expectarunt. Co.) His illa adhuc, quae de regis Salomo-
 nis ad Cunos fuga narrat, adiungamus: Postmodum
 Salomon rex, dimissus de carcere, in elevatione corporis
 S. Stephani regis, et B. Emerici confessoris, assistit regi
 paucis diebus; et tandem fugiens adiit Duxem Cuno-
 =rum, qui vocabatur Huteks, cui iuravit, quod Trans-
 =silvaniam provinciam, proprietario iure ipsi traderet,
 et filiam eius in uxorem acciperet, si ille in auxilium
 eius, super Ladislaum veniret. Dux autem Huteks, ma-
 =ni sic ductus, cum magna multitudine Cunorum mo-
 =dens Hungariam, devenit usque ad provinciam castro-
 =rum Paz, et Borfua. Quo audito rex Ladislaus, occurrit
 super eos, et confecti sunt a facie eius, cecideruntque in
 ore gladii multa millia Cunorum. (p.) E Trans-

Co.) Thurot. Chron. cap. 49. pag. 116. Tom. I Script. per Hung.
 ex edit. Clans. Schwandtneri.

Cp.) ibid. cap. 56. pag. 130.

Et Transsilvania Cunos ad vastandam Hungariam
 veniſſe dubitari nequit; etenim porta Meſes tum di-
 = batur aditus ille, qui hodie a Geographis primus,
 ſi ab occidente ſpectes verſus orientem Transſilvianiam
 in tabulis ſignatur, uti a Noſtrario Bela edocemus, ſi
 cum retuliſſet, Tuhutum poteſtatem Gelo Duci Tran-
 = ſilvania bellum inferendi ab Arpade Hungarorum
 Principe impetrare, Hor Dum, inquit, Tuhutum audi-
 = viſſet a legato, preparavit ſe cum ſuis militibus,
 et dimiſſis ibi ſociis ſuis, egreſſus eſt ultra ſilvas
 verſus orientem, contra Gelo Ducem Blacorum. Gelo
 vero Dux Ultraſilvanus, audiens aduentum eius, cong-
 = gavit exercitum ſuum, et cepit velocifſimo curſu eg-
 = ſtare obviam ei, ut cum per portas Meſefinas prohi-
 = beret; Sed Tuhutum vno die ſilvam pertransiens
 ad fluvium Alma peruenit, tunc uterque exercitus
 ad invicem perueniunt medio fluvio interiacente. Cq.

Ulteriori argumento eſt, civitates Bihor et Debrua in
 hac narratione nominari; illa enim in Hungaria multi-
Transſilvania vicina adhuc hodie exſtat; hanc in Tran-
 = ſilvania ſine ſitum e Bela IV. Diplomate docet et
 Cq. Hiſt. Duc. Vngar. cap. 26. pag. 18. in 4. Script. J. H. Tom

Prag^{us}. Item flumen Samosus, quod in Transsilvania
 ortum sui Hungariam rigat, tandem in Sibiscum,
 prope Desium oppidum, deolvitur. Ex eadem regio-
 ne alterum quoque impetum in Hungariam, cum a
Salomone rege evocarentur, Cunor Sedise Asi aperte
 anonymus Thurorianus non sribat, tamen e castis Vag,
 hodie Vaguar, quo nomine a Notario Bele ^{quor} vocatur, et Bor-
ficia, Notario Borsod, quod amplius non estat, Comitatus
 tamen Borsodienfis veterem servat loci memoriam. ex
 his, aio, duobus castis, quae in vastata a Cunis provin-
 cia sita erant, arguo. Neque tamen propterea addu-
 ci possum, ut quod Clans. Prag^{us} se suspicari confite-
 tur, Cumanos redam Transsilvaniam coluisse. Oppidum
Dobuxa, inquit, fuisse in Transsilvania situm patet
 ex Diplomate Bele IV. quod suo loco exhibebimus, unde
 suspicio mihi obortur, Cumanos hos ipsos Transsilvanos
 fuisse, sed nondum Christianis sacris initiatos. (c.)

Ego vero ex eiusdem anonymi Thuroriani narratione
 de secunda et tertia Cumanorum in Hungariam in-
 cursione Transsilvanos non fuisse conicio. Nam
Prag^{us} Salomon, quem supra demonstravimus ad ducem
Cumanorum profugisse, eique Transilvaniam se daturum

(c.) Annal. Regn. Hung. Part. I. Lib. II. pag. 62. not. l.

Si arma aduersus Ladislauum secum ferret, pollicitum est
Cunio Transiluaniam pro certo polliceri potuit, quam
 illi ante eam Sitione tenerent? Sed non tenuerunt
 quippe illius potiusda spe, illi inani, calentia huteles
 = rum in Hungariam Suxisre militem confirmat lau
 datus Anonymous. Tertiam autem, ^{Canon ex d. Jo. de} quam quidem is
 secundam numerat, reuera tamen fuit ^{debet} tertia Cunio
~~canonica~~ his verbis exprimit: Post hec autem, quid
 de Cunio, nomine Kopuloh, filius Koul, cum valida
 manu intrauit in Hungariam, ut eam debellaret, q
retasiluaniam regnum depredauit, et predam secum
ducebat. Qui depopulata terra Transsiluana transiit
uenit ad Dikor, et circa flumen Unsoer, aliquanti
diebus permoratus est. Deinde transiit Thysriam in
Chocoyd exercitum suum in tria agmina diuisit:
agmina versus sabulum vastare proposuit; unum ver
circa Thysriam debellare permisit. (S.)

E quibus liquet quod probandum sumpsimus. Null
 enim vel probabilis ratio adferri potest: cur Amanni r
 gionem quam colerent, vastauerint? nihilque aliud
 inde confici potest, quam Cumanos via sibi per Tran
siluaniam aperta Hungariam incursum. Huius
 ha

(S.) Thuroc. Chron. Part. II. cap. 57. pag. 32.

huc, et hinc Claiss. Pragum de hac sententia decessisse
postea, et illam quam nos quoque tuemur, amplectum
nesni non esemus, nihilominus ne ullum plane dubium
poterit superaret, paullo fufius pertractauimus. Itaque
unde digressi sumus, reuertamur, et Cumanorum certas sedes
ex anonymo Notario Belae, et altero anonymo Thurori-
ano demonstremus.

E Notarii Belae verbis ^{ex aliis} ^{et amicis} alius collegeris, quam
Rufis fuisse finitimos, Cumanos. ^{enim} ^{autem} Thur-
garis superato flumine Volga, et cunctis magnis ter-
rarum spatiis in Rufiam, quae Susudal vocaretur ad-
uenisse, hanc cum sua imperia niterentur ^{aperire}
gere statim, inquit, Dux de Kyen missis legatis septem
duces Comanorum suos fidelissimos amicos in adiu-
torium postulavit. Tunc hi septem duces quorum
nomina haec sunt: Ed, Eum, Ebu, Bunger, Ougar
pater Vofuur, Boyla pater Oluptulma non modica
multitudine equitum insimul coadunata caussa
amicitiae Ducis de Kyen, celerissimo cursu contra Almii
Ducem venerunt. Et comisso praelio Rufi Comani quae
ab Hungaris victi quidem, parem tamen, quam Suppli-
ces utrique petebant, exorantur. Tunc, pergit Notarius,
hi septem duces Comanorum cum uxoribus, et filiis suis
res non

nec non cum magna multitudine in Pannoniam venire
 consepserunt. (S.) Hic ille. Apertius Anonymus Thurotia
nus, (qui ^{etiam} Duplices Cumaros, albos alios, alios nigros
 memora) locum quem coluerint, designat; in hoc tamen
 hallucinatus, quod, quia Notarius Bele Hungaris, ille. Huan
 quod ab illis non esse diuersos credebatur, attribuit. Hic ta
 m inquit, compositis capitanei supradicti -- ingentia mo
uentes agmina -- transitis paludibus incertis, ac
Gothis propriis de sedibus expulsi -- tanquam turbo ve
hementissimus omnia euertentes Befros, ac Cumano
albos, tandem Sussalos, Schini Guthenos crudeli su
dominatione pertranscunt in nigram Cumaniam,
que nunc Moldauia forte creditur, Seuenerunt, per
mitis nihilominus in transitu ipsorum, a Tazai flum
ine, uniuersis barbaris regionibus, tandem venturi
in Pannoniam, et ad ripas alvei Thysrie, statim
fixerunt castra (C.) Befri, quos hic nominat, non
 ii sunt, qui Hemum Thracie notissimum montem, sed qui
supra ostia Istri ad litus ponti Euxini colebant; qu
 bus etiam hodierna Befarabia nomen suum debet.
 Hic si Cumani albi vicini erant, et si ipse ex dictis ma
ifestum fit, cum plane tractum, quem Chonis Ptol
 me

(S.) loc. cit. cap. 30.

(C.) loc. cit. cap. 30. pag. 57.

meum assignare supra est demonstratum, tenuisse
 Subitari omnino non potest, itaque eodem etiam cum
 illis esse nihil, credo, obstabit, quo minus possimus asse-
 uerare. Sed, si anonymus Thurorianus etiam alios Cu-
manos non nominaret, conjectarium tamen foret ali-
 quos huius nominis fuisse; quoniam Moldauiam alio
 nomine nigram Cumaniam appellari solitam fuisse con-
 spectum habeatur. Enimvero si nulli albi Cumanii,
 cui tandem toto Moldavia nigre nomen Cumanie
 acquisisset?

Quapropter, quos Gustis Suppetias aduenisse, viroque
 ab Hungaris commemorat Natarius Delu, Alba Cumanie,
 illos autem, quorum alio loco, quem statim simul aduen-
itum, meminisse, et Transsilvanis facit vicinos, Nigre Cumanie, seu
Moldavia esse ad scribendos non ambigo. Laudato an-
 tem loco ostendit: cum qui ad explorandam Transsil-
vaniam missi erant, reuertissent, huius Tubuto Secius
 in oculis manuisse: quod -- habitatores tunc illius
 viliores homines essent totius mundi quia essent
Blasii (Blachi) et Solani, quia alia arma non
 haberent, nisi arcum et sagittas, et dux eorum Seleou
 minus esset tenax, et non haberet circa se bonos mili-
 tes, et auderent stare contra audaciam Hungaro-
rum, quia a Cumanis, et Sivenatis multis injuriis
 paterentur. Cu.) Qui semum illi Cumani a
 Cu.) loc. cit. cap. 25. quidam

quibus Transsilvani indigna patiebantur? Alti pro-
 = fecto non erant, qui, si non omnes, plurimi certe, sunt
 sedibus Desectis, Hungaros sunt secuti; itaque illi, qui
Moldaviam inhabitabant. sed ~~id~~ ^{etiam} ~~alio~~ ^{loco} ~~non~~ ^{De}
 = monstrat Gladum, Principem regionis, quae a fluvio ~~Ch~~
 = rifio ad castrum Morom usque pertinebat, Arpado regio-
 nem eius vastanti in ipse obviam cum magno exercitu
 equitum et peditum, adiutorio Cumanorum, et
Bulgarorum atque Blacorum (v.) Si igitur hi Cu-
 = mani a Moldavis erant alii, ~~valde~~ ^{valde} ~~certe~~ ^{certe} est neesse
 = signum ~~oblitum~~ ^{oblitum} ~~esse~~ ^{esse} paullo ante ab Hungaris acceptu
 = rum, quod tamen, maxime in tanta potentia Hunga-
 = rum, illos attentare, est, supra, quam credi possit.

Tam videmur Cuni seu Cumani cum Chunis Polemii? aut
 si Sinerfi, an Slavi tamen? Enimvero et Slavos et
 cum Chunis eodem esse mihi persuasissimum est; ut
 vero alii quoque in eandem pertinebant sententiam,
 nulli partem opere.

Clarissimus Pragu licet Chunos Slavica fuisse originis
 admittat, Cunos nihilominus Patzinacitis adnumerat. Cu-
 enim e Moldavia Hungariam tradantur incursumisse
Patzinacitar vero eo tempore in Moldavia coluisse Dorea

(v.) loc. cit. cap. 44.

Porphy-

Porphyrogenitus palam esse ait duplex nomen unum, cum-
 demque populum habuisse, ^{et} a Grecis Patzinacitas ab aliis
 scriptoribus Cumanos appellatum. Eam obrem, ait, plane
inducor, ut credam Cunos sive Cumanos, nam utroque
 nomine a patris scriptoribus compellatus lego, eandem
 cum Patzinacitis gentem fuisse, quibus Moldavia
pastrum Cumania audit. Cumanorum enim promissi-
ones in Hungariam multo ante, quam Patzinacite
 a Joanne Comneno memorabili illo pnelio profliga-
 rentur, suscepte, ex Moldavia susceptas constat, itaq;
 a Patzinacitis; quod eam plagam preter istos teste
Constantino Porphyrogenito, et Blachos, sive Wala-
chos, ut Choniatus habet, nemo abhinc evaserit, quam
 Patzinacite Hungaros ex eaditione proturbarent. (x.)
 Ad que ante, quam responsum reddamus, nobis est situs
Patzinacitarum e Porphyrogenito determinandus.

Erant ^{ergo} finitimi primum parti Chersonis: Γεννηατες
 το τοιοντον εδρος των Πατζινακιτων το περι
 το Χερσωνος (y.) Tum Russis: και τοις Ρως οι
 Πατζινακιται γειτονες, και ομοροι καδεν γκασι.

(x.) Annal. Hung. Part. I. Lib. II. pag. 387.

Russis

(y.) De Administ. Imper. cap. 5. pag. 46. Edit. Venet.

Russis Palzinacitum vicini sunt et contermini. (C) Turci
 id est, Hungaris: Tois Τurκοις τα τοιαυτα εδνυ παρα
 = κεινται· προς μεν το δυτικωτερον μέρος αυτων ή φρα
 = για· προς δε το βορειοτερον οι Πατζινακίται, και
 προς το μεσημβρινον μέρος ή μεγάλη Μοραβία
 ητοι ή χεορα της Σφενδοπλοκς, ήτις και παντολως
 ηφανιάη παρατῶν τοις Τurκοις, και παρ' αυτω
 κατεχεται. οι δε Χρωςβατοι προς τα ορη τοις Τurκοις
 παρακεινται. Turcis hic gentes adiacent: ad occi
 = dem Francia; ad septentrionem Palzinacitum; ad
 meridiam Magna Moravia, siue Sphendoplori regi
 que omnino a Turcis vastata est, et ab ipsis iam oc
 = tinetur, Chrovati vero ad montes Turcis adiacent
 Ca.) Et Bulgari: και τοις Βουλγαροις φοβε
 = ρωτερος αυ ειναι δοκειεν ο των Ρωμαιων βασιλε
 και αναγκην ήσυχιας επιτινεναι τς τοις δυναται
 εκ της μετα των Πατζινακίτων ειρηνευειν· επει
 και προς αυτους της Βουλγαρς οι ειρημενοι Πατζι
 = νακίται πλησιαζουσι. Bulgari quoque formidabili

Roma

C2.) ibid. cap. 2. pag. 47.

Ca.) ibid. cap. 43. pag. 52.

Romanorum Imperator videbitur, ipsosque ad pacem,
et quietem adigere valet, si sit fœdus cum Patzinai-
his iunctus; siquidem memorati Patzinaitæ Bulgari
etiam finitimi sunt. (b.)

Βασταρτίους οὖν οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνην ἐκφράσειν θέλει·
Ἰστέον ὅτι οἱ Πατζιναιταὶ τοῦ ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὸν ποτα-
μόν Αττὴλ τῶν αὐτῶν εἶχον κατοικήσιν· ὁμοίως δὲ καὶ
εἰς τοῦ ποταμοῦ Γεγλ εἶχοντες τὰς Χαζαρὰς συνο-
ρουντας, καὶ τὰς ἐπονομαζομένους Οὐζ. πρὸ ἐτῶν δὲ
πεντηκόντα οἱ λεγόμενοι Οὐζ μετὰ τῶν Χαζαρῶν
ὁμονοῦντες, καὶ πόλεμον ὑμβάλλοντες πρὸς τοὺς
Πατζιναικίτας ὑπερβίβαν, καὶ ἀπο τῆς ἰδίας χω-
ρᾶς αὐτὰς ἐξεδιῶξαν, καὶ κατέσχον αὐτὴν μέχρι
τοῦ σήμερον οἱ λεγόμενοι Οὐζοι. οἱ δὲ Πατζιναι-
ται φύγοντες περὶέρχοντο ἀναψύλαφοντες τοποθε-
τῶν αὐτῶν καταδηγνῶσιν· κατὰ λαβόντες δὲ τὴν
σήμερον παρ' αὐτῶν κρατουμενὴν γῆν, καὶ εὗροντες
τὰς Τερκὰς οἰκοντας ἐν αὐτῇ πόλεμις τραπὼ τὰς
νικησαντες καὶ ἐκβαλόντες ἐξεδιῶξαν αὐτὰς, καὶ
κατέδηγνῶσαν ἐν αὐτῇ, καὶ δεδῶκεσι τῆς τοιαύτης
χωρᾶς, ὥς εἰρητῶν μέχρι τῆς σήμερον ἐπὶ πεντηκόντα
πέντε

(b.) ibid. cap. 5. pag. 47

πεντε. Ισχιον δὲ ὅτι αἰτεσάρες τῶν Πατζινάκων
 γενεαί, ἤσαν το ἱερὰ Κουαρτζιτζουρ, καὶ το ἱερὰ Σιν
 -καλπει, καὶ το ἱερὰ Βοροταλματ, καὶ το ἱερὰ Βυλα
 -τζοποιν, κεινται περὶ τὰ Δαναπρεῖος ποταμὸν, πρὸς
 -τὰ ἀνατολικώτερα καὶ βορειοτρά μέρη ἐκποβλεπο
 -τα πρὸς τὴν Ουζιαν, καὶ Χατζαριαν, καὶ Αλανιαν, καὶ
 τὴν Χερβωνα, καὶ τὰ λοιπὰ κλιματὰ. αἶδε ἀλλὰ
 τεσδάρεις γενεαί κεινται ἐνδὲν τῆς Δαναπρεῖος πο
 -ταμὸν πρὸς τὰ δυτικώτερα καὶ ἀρκτικώτερα μέρη
 ἐστὶ το ἱερὰ Γιατζιχσπον πλησιάζει τῇ Βουλγαρια
 τοδε ἱερὰ τὴν κατω ἑνὸς πλησιάζει τῇ Τερκία, τ
 δε ἱερὰ Χαράβογ πλησιάζει τῇ Ρωσία ταῦτε δὲ
 -μα Ἰαβδιεστὶμ πλησιάζει τοῖς υποφοροῖς χωρίο
 χώρας τῆς Ρωσίας, τοῖς τε Ουλτινοῖς, καὶ Δερβλιν
 -νοῖς, καὶ Λεντζενίνοῖς, καὶ τοῖς λοιποῖς Σκλαβοῖς
 Ἀπωκισαὶ δὲ ἡ Πατζινάκων ἐκ μὲν Ουζίας, καὶ
 Χατζαρίας ὁδὸν ἡμερῶν πεντε, ἐκ δὲ Αλανίας ἡ
 -ρων ἑξ, ἀπο δὲ Μορδίας ὁδὸν ἡμερῶν δεκα, ἀπο
 Ρωσίας ὁδὸν ἡμερῶν μίας, ἀπο δὲ Τερκίας ὁδὸν ἡμε
 -ρων τεσδάρων, ἀπο δὲ Βουλγαρίας ὁδὸν ἡμερῶν ἡμι
 καὶ εἰς Χερβωνα μὲν ἐστὶν ἐγγιστα, εἰς δὲ τὸν Βοσπο
 -ρὸν

πλησιες ερον. Sciendum est, Patzinaitas a principio
ad Atel et Geck flumina habitasse, usque conterminos
fuisse populos illos, qui Chazar, atque Vzi cognomi-
nantur. Ante annos vero quinquaginta ii qui Vzi
nuncupantur cum Chazaris conspirantes, et coniun-
tis armis Patzinaitas aggressi superiores parti se-
dibus eorum suis expulerunt, illasque tenere in hodiernum
usque diem Vzi. At Patzinaitae qui fuga euaserant,
circumcunctes querebant, ubinam sedes suas collocarent:
venientesque in terram quam nunc incolunt, inuentis
illis Turcis incolis debellatos eiecerunt, sedesque ipsi
suas ibi posuerunt, tenentque iam hodie annum quin-
quagesimum quintum, uti dictum est. . . . Et qua-
tuor quidem Patzinaitarum nationes, siue Themata,
nimirum Cuarkitzur, Syrcalpee, Borobalmat, et
Bulatzoffon ultra Daraprim flumen sitae sunt, Crien-
tem, septentrionemque spectantes versus Vziam, Chaza-
riam, Alaniam, Cherfonem, et ceteras regiones: reliquae
vero quatuor nationes posita sunt cis Daraprim
flumen, ad partes occidentis septentrionisque, nimirum:
Thema Giazichonon Bulgariae finitimum est; inferius
Thema

thema Syle Turcie proximum est: Charaboe thema
 = sue adiacet: Tabdierhim vero thema contemnitum est
 bitatis pagis Rusie regionis puta Velinii, Derbelenis,
 Lenzeninis, reliquisque Solauis. Distat autem Patzina
 = a ab Hzia, et Chazaris itinere diem quinque; a
 Alaxia diem sex a Nordia diem decem, a Rusia
 = diem a Turcia diem quatuor, a Bulgaria dimidi
 unius diei: propinqua est Chersoni, sed magis etiam Berpo
 (c.) Martenus Porphyrogenitus de positione Patzinatarum. N
 in locum, de quo deperierunt Hungaros investigemus.

ὅτιων Πατζίνακίτων τόπος, scribit modo laudatus auctor, e
 ὡ τῷ τότε καίρῳ κατεκχεῖαν οἱ Τῦρκοι, καλεῖται κα
 = τα τὴν ἐπὶ νῦν τῶν ἐκεῖ ποταμῶν· οἱ δὲ ποταμ
 εῖων ἔσσι· ποταμὸς πρῶτος ὁ καλούμενος Βαρουχ· π
 = ταμὸς δευτέρος ὁ καλούμενος Ηεβ· ποταμὸς τετ
 ὁ καλούμενος Τρουλλος· ποταμὸς τέταρτος ὁ καλ
 = μινος Βροντος· ποταμὸς πέμπτος ὁ καλούμενος
 Σερετος. Ceterum Patzinacitarum locus, quem tunc
 inhabitabant Turce, a fluminibus, qui illis sunt, cognom
 = natus; flumina autem isthaec sunt: primus fluminis
 = nuch appellatur; secundus Cubu; tertius Tullus; quatuor
 = tus

(c.) ibid. cap. 37. pag. 86.

Brutus; quintus Denique Seretus nuncupatur. (C.)
 Quoniam fluviorum, quos recensuit, aliqui eodem adhuc
 nomine Moldauiam rigant; uti sunt: Brutus, seu Fru-
thus, qui et Therapsus; Seretus, qui et Moldana;
Baruth fortasse idem cum Bardalath; perspicuum
 est: ante Patzinacitarum aduentum Moldauiam fuisse
 se Sitionis Hungarorum. His igitur Porphyrageiti
 testimonius si fidem habemus; et quid est, quod, ne habe-
 amus obstare possit? explorata res est, cuius aetate
Patzinacitas in Transilvania, Valachia, Moldauia
Bessarabia, Ucrania, minori Tartaria et parte im-
 perii Russici sedes fixas habuisse. Adeoque quod
 Clauis. Praeius affirmat infirmari omnino non possumus:
Cumanorum e Moldauia in Hungariam huius
 plane fuisse factas incursiones, cum illam Patzin-
acitas colerent. Nihilominus id nobis impedimentum
 non inferet, quo minus diuersos a Patzinacitis esse
Cumanos statuamus.

Vtique, ut leuiora primum dicamus, eandem regionem
 diuersi populi inhabitare poterant; nam et hodie
 id obseruamus fieri. Nec is falleretur vehementer
 (C.) ibid. cap. 38. pag. 88. qui

qui Turcos ^{hodie nos} (et Grecos eandem esse gentem sibi perscre-
deret, quia unam eandemque provinciam colerent, qu-
sed ante iam Moldavie Cumani erant incolae re-
quam Patzinarita advenirent, quippe hi, cum i-
provincias, in suam deinde potestatem redactas, ~~infunderet~~
Hungaros, uti demonstravimus, eorum cultores repererunt
quosdam ante annum a reparata salute 862. advenit-

Clais. Pragis defendit: Ex his, inquit, si Bertinianorum
Annalium scriptori deferimus, facile conficitur Hungarill-
= rod paullum ante annum DCCC LXII. in Transilvania Pa-
= am appulisse. (c.) Anno vero 949, quo scribebat a She-

filium Romanum Porphyrogenitus suum de admini-
= trando recte imperio librum, uti Clais. Pragis ostendit
(c.) Patzinarita ab eo, quo in Moldaviam finitima
regio.

(c.) Annal. Hung. Sibert. prev. pag. 322.

(c.) Scripsit - huc Constantinus ad filium iam coronat-
et post mortem Lacaperi Ind. VI. mense Julio h-
est A. C. 948. Romanus vero iunior assumptus est
Constantino Patre A. C. 949. nam Ced. Tom. II. sic
= bet: & mense Jul. VI Indict. Romanus 4. debitum
natura persolvit, - - Igitur Const. solus iam imp-
= rans festo Paschatis die Romano filio suo diadem
imposuit; ergo coronatus est Romanus A. C. 949.
proind

7 (Cleg. Lacaperus)

ex regiones immigrarunt, tempore, annum quinquagesimum
 quintum, teste Porphyrigenito numerabant; itaque, si
 recte subduxi, anno 894, trigus, et triginta annis serius,
 quam Hungaros, aduenisse, evidens est. Iam vero supra
 ex anonymo Notario Belu indicavimus, aduersus Hun-
garos, cum iter haberent per Rufiam, eamque Sue di-
tionis facere vellent; Principi Hiuienti subsidio
 vocatos venisse Cumaros, cuiusque puelio victos ab
 illis esse; tum composito pare bello cum victoribus in
Pannoniam abire. Et ex anonymo Thurociano; cuius
Shes de Hungarorum aduentu retulimus, verba: Tanquam
 turbo vehementissimus, omnia evertentes, Desos, ad Cumanos
 albos
 proinde non scripsit librum huius. Constantinus ante an-
 num 949, sed vel hoc, vel sequente cum cap. 26. de
Lothario Italiæ rege sic latet: Qui ante Italiæ rex est,
 mortuum autem Lotharium huius constat A. C. 950. mense
Novembri: accidit quod ipse Siserte fateatur cap. 27. finisse
Indict. VII. cum hæc scriberet, Indictio autem VII fuit
 A. C. 949. igitur hoc anno coepit opus suum, ac
 eodem vel sequente finit. Annal. Auar. Libr. II.
 pag. 255. not. 5.

altos, tandem Sussalos, dehinc Ruthenos crudeli su-
 sub Dominatione pertransientes in nigram Cumaniam
 que nunc Moldavia forte creditur, deueniunt, pen-
 -mitis nihilominus in transitu ipsorum a Tarsai flui-
 -ne vniuersis barbaricis regionibus, tandem venerunt in
 Dannonium, et ad ripas Thyfrie statim fixerunt castra
 (c.) Si ergo Cumani ante aduentum Hungarorum
Moldauiam incoluerant, Satzinacite esse non potuerunt
 quos tum semum in Moldauiam, ceterasque adiacen-
 -tes regiones, constat aduenisse, cum Hungari iam
 et triginta annos illam, item Transsiluaniam, et
noniam tenuissent.

Quam etiam diuersa sunt, quae a Natario Belie de
Cumanis, ab his, quae a Sophyrogenito de Satzinacitis
 narrantur. Hic de Satzinacitis Tois Pwos inquit οἱ
Λιβακίται γειτονες καὶ ὁμοιοὶ καὶ δεσφκασι, καὶ
 πολλὰκις ὅταν μὴ πρὸς ἀλλήλους εἰρηνεύουσι, πρὸς
 -δενουσι τὴν Ρωσσίαν, καὶ ἰκαίως αὐτὴν παραβλά-
 -ττουσι, καὶ λυμαινόνται. ὅτι καὶ οἱ Pwos διαδο-
 -δης εἰρηνὴν εἶναι μετὰ τῶν Ματλιβακίται
Russis Satzinacite vicini sunt et contigui: quare n-

(c.) loc. supra cit.

pacem invicem colant, Turciam sepe depredantur in-
gentique damno afficiunt. Ideo Turci pacem dant,
ut pacem cum Patzinacitis habeant. Ch.) Et de Hun-

garis: Καί το των Τούρκων γένος μεγαλῶς πτοεῖται, καί
δίδωκε τὸς αἰγυμνούς Πατζινάκτας, δια το πολλὰ κίς
ἡττηθῆναι παρ' αὐτῶν, καί τελείως χάρον παραδοῦναι
ἀφανισμῶ. καί δια τὸ το αἰ φοβεροί τοῖς Τούρκοις οἱ
Πατζινάκται νομιζοῦνται, καί ὄνσελλονται ὑπὸ
αὐτῶν. Turcicum gens memoratus Patzinatas mag-
noperere reformidat, quia frequenter in praeliis ab iis
devicti, et ad internecionem fere cuncti sint. Deoque
Turcis Patzinante semper formidolosi sunt, ab iisque
verentur. (i.) Ille vero Turcos Cumanorum vocat
fidelissimos Turcorum Principis amicos; et ab Hungaris
tum sub adventum primo mox ingressu suos fugatosq;
cum aliis persequi, ut ita Hungari potius Cumanis,
quam hi illis formidabiles fuisse dici debeant. Quid:
quod et in ipso Notario Belae nostrae affectionis non in-
firmum nobis videtur fundamentum inuenisse; quoniam
et Cumanorum et Patzinatarum, quod Girenatius ve-
cat, meminit: hec enim, loco iam supra citato, explorat-
-atores

Ch.) loc. cit. cap. 2. pag. 47.

(i.) cap. 3. ibidem.

= ratores Tubuto de Transsilvania retulisse scribit: Quod
 habitantes terre illius viliores homines essent totius mu-
 = di, quia essent Blasii (Blachi) et Sclavi, quia alia ar-
 non haberent, nisi arcum et sagittas, et sua eorum Geli-
 minus esset rex, et non haberet circa se bonos milites
 et auderent stare contra audaciam Hungarorum, qui
 a Cumanis, et Pienatis multas iniurias paterebantur

An ergo adhuc dubitabimus statueret: alios Cumanos fu-
 = se alios Satzinacitas? cum id tam evidenti Natari
Bela testimonio comunitum videamus. Etenim si
Cumanos a Satzinacitis diversos existimavisset, nun-
 eos verbo et disiunxisset.

Quare Slavis accensendos, et cum Chunis eosdem esse
 iudicamus; nam eundem plane tractum ab eis cum
 = nos, quem olim Chunos tenuisse iam supra ostendimus.
 Deinde firma illa, fidelisque cum Russis societas, an no-
 magno esse potest argumento: non alterius eos, quam Slavos
 fuisse generis? Equidem persuadere mihi nequini, Slavos
 fuisse ex omnibus gentibus potentissimos, et vel ideo fin-
 = mis exosos, aliorum, quam popularium suorum auxilium
 implorasse. Et vero tum ab orcasu Chrobati, quo
 ab eis Porphirogenitus vocat, Slavici omnino populi
Russis adiacebant; horum itaque potius, existimo eos
 meos

meumque omnes, quibus Slavorum mores sunt perspecti,
subsidium ~~in~~ invocaturi fuissent, si Cumani Slavi
quorū non fuissent.) (Utinam aliquae sermonis ^{originarii} Cumani
reliquiae exstarent: ex his facile profecto concluderemur;
ad quam gentem spectat Cumani referendi. Scio quidem
iactari in hunc sermonem conversam orationem Domini,
quam vulgus Pater noster dicit, cuius initium sequens est:
Bez am Allahaz Keu ez Kixke etc. Et quis adhuc,
om, eam revera Cumani in usu fuisse, probavit? Sed
demum etiam fuisse; coitne, qui puro ^{originario} Cumani diomate
scriptam ausus contendere? in qua tot voces Satarice,
ipsis adversariis fatentibus, occurrant. Frustra, putem
ego, purum Cumanicum sermonem requirimus, quem
dum Cumani postea mixti Patzinariis eandem regio-
nem inhabitarent, corruptum esse dubitare non posu-
= mus. Nonnulla tamen nomina Natariorum Boche nobis
conseruavit, quae sono quidem Slauicis affinia sunt,
at quod olim esset illis notio ignoratur. Talia sunt:
Bozla, Kulepsi, Kopulch, Koul, quae vetina vox
nobis Silesis regem significat, Boemi et Moravi
Kiral, Poloni Kool enunciant. Solet quidem isti-
usmodi kelum, a similitudine verborum oriri, quam
cum

cum alterius lingua verbis habent, Desumptum, si vera
eorum notio refutatur, et per se spectentur, in belle esse
Verum si rationibus firmissimis roboratur, tantum non
gravissimum est.

Cum itaque ^{Cunos seu} Cumanos a Satyranitis esse Sinceros cui
Sens sit, et praeterea eundem quoque, quem Chimis, con
iuncto et nomen una tantum sublata littera h, retineat
= rint, amicitia quoque singulari. Russis coniuncti fuerint
nomina etiam, quae ex eorum lingua supersunt, Sono
Slavici sint affinia; recte nos ex his collegisse autem
= manus Cunos, et Slavos fuisse, et cum Chimis eosdem

Cum haec iam scripsissem monitus sum ab amico meo
Viennensi Clauisimum Hellium, aetatis nostrae, uti
principem chathematium, ita in Geographia pruden
tissimum, eadem, quae Clauis. Pragud de Cumanis
agitares, viderem itaque, quid agerem, si horum re
cta, aliam sectarer sententiam. Equidem libertissim
repudiata mea, illorum suscipiam sententiam, si
quas adduxi rationes, erunt infirmatae, et Anonymi
Natarii Belie Authoritas, quae sane magna est apud
elevata. Id nifi fiat, pare factorum Virorum Sixeris
abista, in quam semel discessi, non seducas opinione.

Pars Tertia
De Stauanis.

Cum de Chunis scribere orsus essem, adeo quidem
erant obscura, et ambigua omnia, ut nonnisi post
plurimam demum authorum diuersorum lectionem
lumen mihi exoriretur. Quae tamen, dum cum tere-
bris, quibus Stauani inuolueretur, in comparationem
adducebam, luce pene meridiana videbantur illusti-
ora. Nam, etsi non poteramus de iis tam certa adfer-
re, ut his nemo posset refragari; ea nihilominus
diximus, quae quam proxime ad verum accederent.
At his, ne quidem verisimilia proferre licet. Siue enim
reteres scriptores consulamus, siue recentiores, a neu-
tro lumen accipimus. Illorum siquidem tam im-
plicata sunt de regionibus, sub septentrionibus, testi-
monia, ut saepe, quid velint, difficulter assequaris.
Hi vero multas quidem tradunt, at variae, vixque
duos sibi consentientes reperias. Id quod ex non
intellectis veterum narrationibus, quia obscure essent,
reparatio sequebatur.

Quia tamen nobis de Stauari dicendum est aliquam
 iam nunc profiteamur: ~~non ^{non alius} ~~notum est~~, sed~~
 quæ quæ coniectura assequemur, esse allaturos.

Primum ergo diffiniendum, quo loco Stauari suus sedes
 fixerint. De Vand Holemans in Descriptione Sarmatiae
 nudum eorum nomen commemorauit. Tenent, inquit ille,
Sarmatiam gentes maxime, Venedae, per totum Vene-
dicum sinum. Et super Daciam Perrini, et Bastarnae
 et per totum Maotidis latus Sazyges, ac Boxolanis.
 Et qui interiores sunt iis, Hamaxobii, et Alauni Sage-
tha. Chinores autem gentes tenent Sarmatiam per
Vistulam quidem fluvium, sub Venedis Gythones, et
Thianni, post Bulanes, sub quibus Phruagundiones. Post
Suarini iuxta caput Vistulae amnis. Sub his Ombro-
ni, post Aratrophraeti, post Burgiones, post Asygetae, post
Saboci, post Piengithae, et Bicfri per Carpatem mo-
 tem. His omnibus orientiores sunt sub Venedis qui
 iterum Galinda, et Sudini, ac Stauari, usque ad Al-
nos. Sub quibus Igglliones, post Coeftoboci, et Tranomo-
tari usque ad Penninos montes. Quos Venedici finis
 reliquum iuxta oceanum habitant Kelta supra
Hopsi, postea Carbones, quam maxime ad Septentrionem
 vergit.

vergunt. (X.) Unde colligimus Gythones, Phinnos, Galindas,
Sudinos, at Mauros in Prussia, sinui Venedico subie-
=ta, collocari. Quod postea diligentius expendemus, cum
pauca de Venedis prefati erimus.

Falsa misere veris laudato loco Ptolemaeum facile of-
=fendimus. Pro certo quidem ab omnibus habetur olim
Venedos ad sinum Venedicum, quod nomen ab illis tra-
xerat, coluisse; non item hoc tempore, quo Astios, pul-
=fis, ut credunt, nonnullis, in ulteriora Venedis, eius fuisse
accolas, testatur Tacitus: Trans-Suionas aliud mare, pig-
=rum, at prope imatum, quo ingi, claudique terrarum or-
bem hinc fides: quod extenuis cadentis iam solis fulgor
in ortus edurat, adeo clarus, ut sidera hebetet. Sonum
insuper se mergentis audiri, formaeque decorum, et radios
capitis affiri, persuasio adiicit. Illud usque, et fama ve-
=ra, tantum natura. Ergo iam Sextro Suevici maris
litore Astiorum gentes alluuntur; quibus ritus, habi-
=tusque Sueuorum. Lingua Britannica propior. Skatrem
Deum venerantur. Insigne ~~fata~~ superstitionis, formas
aprorum gestant. Id pro armis omniumque tutela,

Securum

(X.) Lib. III. Geogr. cap. 5.

securum Vere cultorem, etiam inter hostes, praestat. Pactus
ferri, frequens justitiam usus. Frumenta ceterosque fru-
 ctus patientius, quam pro solita Germanorum incerta
 laborant. Sed et mare scrutantur, ad soli omnium
Succinum, quod ipsi Elsum vocant, inter vada, atque
 ipso litore legunt. (C.) Equibus duo sunt manifestu-
 rum, Tariti etate ad sinum Venedicum Astios habitu-
 alterum, Astios germanice Stirpis fuisse. Distinguit
Cluverius a Gothis; alii, et rectius fortasse, nomine
 tum diversos, cetera eadem cum Gothis, affirmant. In-
 quies, cum nihil ad nos pertineant, non inquirimus.

Hoc Jornandis etate ibidem adhuc coluisse, e verbis eius
 intelligimus: Ad litus autem oceanum, ubi tribus faucibus
 fluenta Vistulae fluminis ebibuntur, Viduarum resident,
diversis nationibus aggregati, post quodam Esti tenen-
 paratum genus omnia. (M.) Et alibi: Astiorum quorum

Similiter nationem, qui longissima ripa oceanum germani-
 insident, Sem ipse (Ermanaricus) prudentie virtute sub-
 (C.) Apud Cassiodorum quoque exstant Littere Theodorici
Gothorum regis ad Astios, quibus pro misso sibi Succinno

(C.) De chorib. germ. cap. 45.

(M.) loc. cit. cap. 5.

(C.) ibid. cap. 23.

gratias. En illarum initium! Hestis Theodorici rex:
 Illo et illo legatis vestris venientibus grande vos studium
 notitie nostre habuisse cognovimus, ut in oceani litonibus
 constituti, cum nostra mente iungamini: suavis nobis
 admodum grata petitio, ut ad vos perveniret fama
 nostra, ad quod nulla patuimus destinare mandata. --
 Et deo salutatione vos affectuosa requirentes, indicamus
 Succina, quae a vobis per horum postitores dicta sunt,
 grato animo fuisse suscepta: quae ad vos oceani unda defren-
 dens, hanc lenissimam substantiam, sicut et vestrorum rela-
 tio continebat, exportat. Chr. (o.) Imo seculo IX. inter
 alios adhuc huius sinus incolae, ab Eginhardo recensentur:
Hunorum sinum, inquit, multae circumfident nationes. Dani
 Silivet, et Sueones, et quos Northmannos vocamus, septentrio-
 nale litus, et omnes in eo insulas tenent, at litus australe
 Scani, et Aesti, et aliae diuersae incolunt nationes. Cp.
 Ex his hactenus recensitis testimoniis Christoph. Hartmanno-
chius, rerum Prussiarum scriptor accuratissimus, ita con-
 cludit: Itaque, ut ex allegatis Historicorum testimoniis
 manifestum est, habitabant Aestii in Sambia ad litus
 maris Baltici. Procedente vero tempore, ulterius versus

Septem-

Co.) Lib. V. variar. ep. 2.

Cp.) Vita Caroli Magni cap. 12.

Septentrionem progressi sunt, usque in Livoniam, ubi ad
Esthonia Provincia reperitur. (q.)

Quo tempore autem rursus in ^{partem} Prusiam immigraverint
 nondum compertum. Ab Eginhardo eorum cum Hastis Fintis Sin-
Codani accolae numerari supra vidimus, at Helmoldus, qui
 seculo XII vixit, tantum Slavorum meminit: Slavorum, aut
 populi multi sunt, habitantes in litore Baltici maris. Hoc
 mare multe circumfident nationes. Dani siquidem, ac Sueoni
 et quos Northmannos vocamus, Septentrionale litus, et omnes
 in eo obtinent insulas. At litus australe Slavorum incolunt
 nationes; quorum ab oriente primi sunt Fuzi, Deinde Poles-
habentes a Septentrione Pruzos; ab austro Boiemos, et eo-
 qui dicuntur chorahi, Carinthei, atque Sorabi. (r.) Hastis
 opinio est: seculo iam VI, cum eorum numerus, et potes-
 tia, mirum quantum excrevisset, novasque ideo sedes co-
 =rentur querebant in Prusiam. ^{partem} iterum immigrasse, neque
 tamen copiosos, ^{id quod} e Sermone Prusorum colligo. Nam, cum
 plures eandem volentes regionem populi, in unum coalescere
 illig. Denique lingua proveniet, qui aut multitudine
 ceteris praestabat, aut cuius linguae ante publicus erat
 quoniam vero Prusica lingua maiore sui parte Finn-
 et Gothicis, reliqua Slavicis vocabulis constat, palam est
 (q.) Selerche Dibert. de Var. geb. Prusic. Dibert. 2. ^{n. g.} pag. 31. ^{qua}
 (r.) Lib. I. cap. 4.

quam paucissimos Slauorum inter incolae Prusiae censos
fuisse; Illud enim de linguae usu publico, huius valere non
potest, cum nullus, aut certe quam rarissimus literarum
usus apud Prusos esset. Vtriusque sit, parum namque
refert, quo tempore in Prusia^{partem} redierint, modo constet,
et primos eam coluisse, et postea iterum ibi habitasse.
Et certe utrumque tenetur. Illud e Ptolemaeo; hoc ex
Eginhardo, et Helmoldo, atque aliis etiam, quos pruden-
ter praeterimus, compertum habetur.

Quae cum ita se habeant, liceat iam nobis in hunc
modum de Marano argumentari: Evidens est illa, quae
adducto loco Ptolemaeus de Venedis commemoravit, ad veteri-
ora, etate eius tempora pertinere; itaque et Stauani, ne-
teraque gentes, sinui Venedis proximae, ad eadem referri
debent. Cum ergo primum Venedi (quibus postea, quod
primum parti adhaesit, inditum est Slauorum nomen Prus-
siam tenuerint, et in eadem quoque Sudini, Galinda
et Stauani habitauerint; eosdem etiam Venedos seu Pla-
uos fuisse, res ipsa loquitur. Et vero supersunt adhuc in
Prusia, eodem fere, quod ante Ptolemaei aetatem habebant,
nomine, Prouinciae: Galindia, Sudania, seu Sudinia, et
Slauania; de quibus ita Marxnothius: Praeter Venedos
in Prusia quondam Galindas, et Sudinos habitasse ex
citatis

citatis Ptolemæi verbis liquet. Testantur hoc ipsum, et no-
mina ipsa Galindarum, et Sudinorum, de quibus plene
gentis nostre Historie. (S.) Quod quam magis opere nostra
stabilit opinione, nemo non videt. Nam, quod Stauano
Ptolemæus voret, quod nunc Stauanos dicimus, nos mou-
ere debet; constat enim inter omnes, in Græca lingua (ad
et Romana, Germanicæque) nullum omnino inueniri voca-
bulum, quod a literis ΣΔ incipiat; atque eiusmodi voca-
bulis, aut σταπτα, aut *stav interioriebatur, relectis
aut omnia litera lapideæ.

Ne vero quis existimet, nos primos esse, qui in hanc
sententiam abierimus; subiiciemus Virom Dorstifim
idem sentientium verba. Hæc, inquam, Lomonosouii, Schloezeri, et Hartknochii est sententia. Illorum
infra adducimus, (S.) huius hæc verba: Sudin
(S.) quid, cil. num. 7. pag. 28. inquit
(S.) Lomonosouius de Stauanis sentiat vide supra pag. 3.
not. (S.) quibus album calculum Dorstif. Telafium adiecit
ibidem quoque commemoramus.

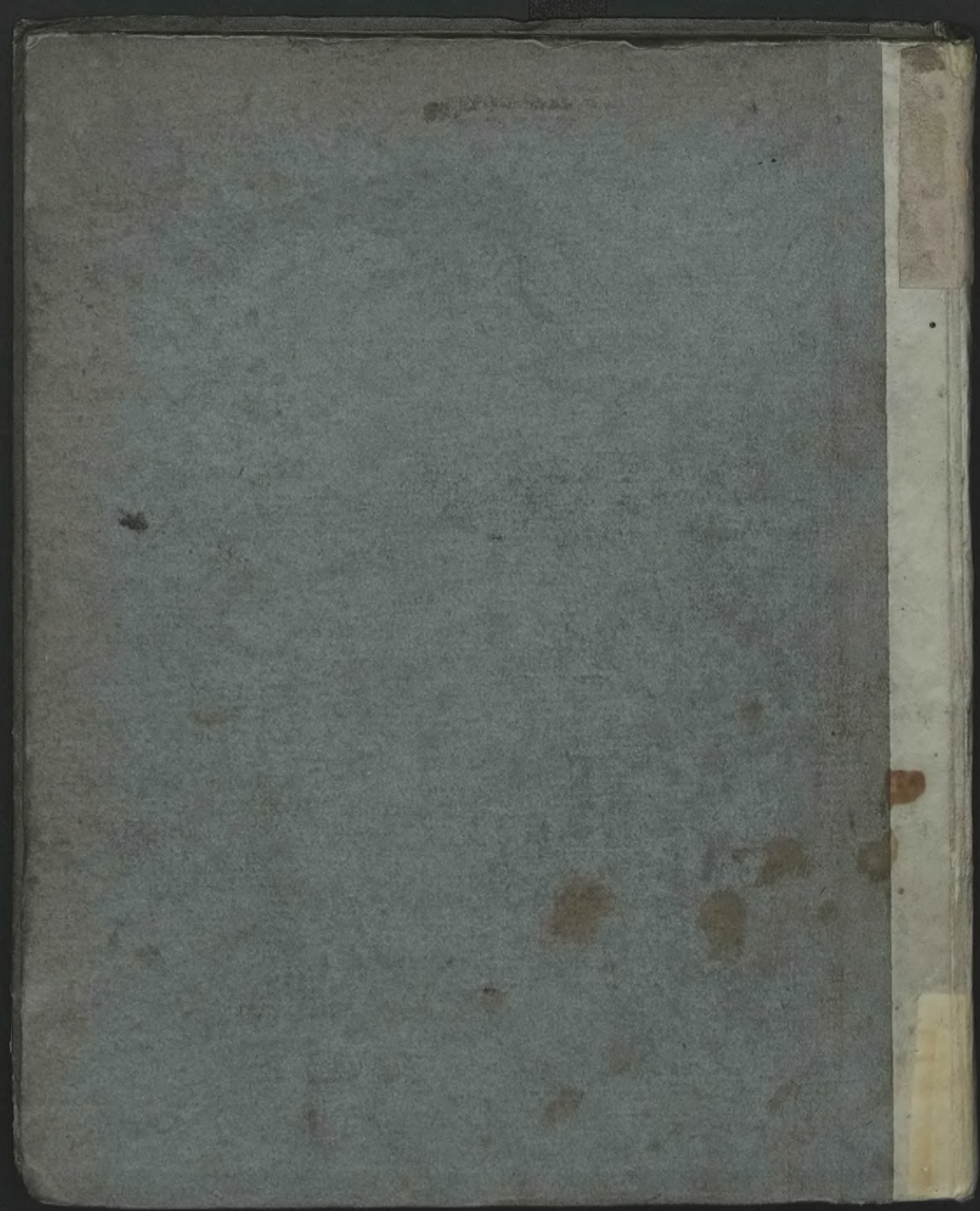
Aug. Lud. Schlozer Proba Austriacæ Rurales. B. 2. II
S. 3. not. 5. pag. 54. In der Gauenischen Konsistenz
Mosar von Gornitz, der nach der Gauenischen
in der Mitte des 5ten Jahrhunderts, der
zweiten der Normen der Dänischen in Sain

inquit, hanc veterem contingit Schalauonia Provincia,
 que et Slavonia dicitur. Huius vero nomine Slavanie,
 et Slavonorum nihil est simile. Videtur ideo
 Slavania Ptolemæi esse nostra Slavania. (L.) Sed hæc
 hætenus, satis enim, opus, demonstravimus, quam
 non, quam alii, de Slavania coniecturam facerent, cum,
 quod principio monuimus, certissima adferre non possemus.

Chronographia pag. 347. (Londin. 1736. 4.) Auf bei dem
 Philomator des Hucro kommt er vor. Auf Holo-
 nianus (Lib. III. cap. 5.) wird von einem Volke
 in Germanien das als Staßaroi genannt. Wir
 müssen jetzt möglich, daß eben die unverständlichen Ableser-
 bar, die uns Germanen Exponen, und uns
 Longobarden Daxodappoi genannt, auf hier
 Staßaroi für Staßaroi gesetzt, besonders die
 Junn und die ganze Baisifische Gruppe
 die Aufzucht. Sylbe Σλ kommt vor?

O. A. M. D. G.

ksiaznica@kc-cieszyn.pl